a.c.e.t.
L'Hospitalet
associació catalana
l'estudi per a l'esclerosi

Avda. Arcadi 99 • Telefon: 336 15 15 • 08907 L'Hospitalet de Llobregat

a.c.e.t.
L'Hospitalet
associació catalana
espina bifida i hidrocefalia

K

a.c.e.t.
L'Hospitalet

X

a.c.e.t.
L'Hospitalet
associació catalana
d'esport per a tothom

Avda. América 99 • Telèfons [illegible] • 08907 L'Hospitalet de Llobregat

a.c.e.t.
L'Hospitalet
associació catalana
d'esport per a tothom

JOSEP AUGUÉ
President A.C.E.T. L´Hospitalet

Ens complauen a convidar-vos a assistir a la Festa Esportiva **L´ESPORT A L´ABAST DE TOTHOM, "1ª Jornada d´activitats adaptades, a la ciutat de L´Hospitalet"**, que tindrà lloc al Polisportiu Municipal Fum d´Estampa el proper matí del dia 25 de Maig.

L´acte de cloenda serà a les 14.30 h. a la pista central del Polisportiu.

L´Hospitalet, Maig de 1991

Aconseguir que la pràctica esportiva a l'Hospitalet sigui tot un èxit depèn principalment del fet que tots els nens i joves de la Ciutat tinguin, cada vegada, més oportunitats de participar en activitats relacionades amb l'esport.

Aquesta vegada ACET L'HOSPITALET vol dirigir els seus esforços a un col.lectiu de nens i joves els quals, degut a les seves disminucions, no participen en la major part d'activitats que s'organitzen a la Ciutat. Pretenem dinamitzar la seva pràctica esportiva i defensar que la integració dels disminuïts en el col.lectiu d'esportistes sigui un fet.

HORARI: de 9:30 h. a 14:30 h.

NOTA: RECORDAR-VOS DE PORTAR ROBA DE BANY (banyador, sabatilles, gorres de bany i tovallola).

PER A MÉS INFORMACIÓ TRUQUEU AL TEL.: 336 15 15 (ACET L'HOSPITALET)

COL.LABOREN:

Diputació de Barcelona

Generalitat de Catalunya

RÀDIO L'HOSPITALET 92.5 FM

ALTRES COL.LABORACIONS:

RACC
Ràdio Barcelona
Danone
Nutrexpa
Catalunya Ràdio
Donuts Panrico
Creu Roja
La Vanguardia

EXPERIENCIES DE PEDAGOGIA SOCIAL

CLUB INFANTIL JUVENIL BELLVITGE

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES
"L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
L'HOSPITALET, MAIG / 1992

COL·LECCIÓ taller

EXPERIÈNCIES DE PEDAGOGIA SOCIAL

13

club
infantil juvenil
bellvitge

CLUB INFANTIL JUVENIL

BELLVITGE

Fundació Serveis de Cultura Popular
1991

Què és el CIJB

Denominació i domicili

Nom: Associació Club Infantil Juvenil Bellvitge (CIJB).
Adreça: Rambla Marina, 161-177
08907 L'Hospitalet de Llobregat
Telèfon: 335 40 00
NIF: G 58207630

Personalitat jurídica

La nostra entitat està constituïda com una associació sense afany de lucre, amb voluntat de servei públic. Els seus estatuts van ser reconeguts per la Direcció General d'Entitats Jurídiques el 3 de juny de 1986.

L'entitat està inscrita a diversos registres: d'Entitats d'Interès Municipal, de la Direcció General de Joventut, de la Direcció General d'Esports, de la Direcció General de Justícia i de Serveis Socials.

Pertinença a moviments

El CIJB és membre fundador del **Movibaix** (Moviment d'Educació en el Lleure Infantil i Juvenil del Baix Llobregat), des del 26 de febrer de 1984. El CIJB també forma part del Consell de la Joventut i l'Esplai de l'Hospitalet.

Finalitat de l'Associació

L'Associació CIJB té com a finalitat l'educació dels infants i joves de Bellvitge en el seu temps lliure, amb una actitud creativa, solidària, crítica i compromesa, capaços de treballar activament per la transformació de la societat en la perspectiva d'una nova societat més democràtica, respectuosa dels drets humans, respectuosa amb el medi ambient i en pau.

El CIJB vol prestar un servei a la societat, i en concret al barri de Bellvit-

ge, per mitjà de l'educació en el lleure.

El CIJB respecta les diferents opcions polítiques, religioses i de qualsevol altra índole que cadascú prengui personalment i les que les famílies volen transmetre als seus fills, sense haver d'identificar-se necessàriament amb cap opció concreta, sempre, però, dins el respecte dels drets humans.

L'entorn social

L'Hospitalet és una ciutat situada dins l'aglomeració metropolitana de Barcelona. Degut a les onades migratòries dels darrers 30 anys, la ciutat va experimentar un ràpid creixement urbanístic i demogràfic, produït en un context polític i administratiu que no establia regulacions ni controls per garantir un creixement harmònic i una protecció dels ciutadans.

Aquest desenvolupament incontrolat ha significat la pèrdua d'identitat cultural de la ciutat, la manca de tradicions col·lectives, ha comportat greus problemes d'integració cultural per part dels immigrats, i unes desfetes urbanístiques de difícil solució.

En el terreny cultural i educatiu, la manca d'equipaments ha originat problemes d'integració en els sectors infantil i juvenil, donant peu a conductes marginals i conflictives.

Els barris de l'Hospitalet han estat, i en certa mesura són, encara, nuclis aïllats amb dificultats de comunicació entre si i amb la resta de la comarca Bellvitge és un d'aquests barris de l'Hospitalet, paradigma d'aquest desenvolupament accelerat. Construït a partir del 1965, el barri s'estructura en blocs lineals i torres de 13 i 18 pisos, edificats en la seva major part a base de plaques de formigó prefabricat. La superfície dels habitatges oscil·la entre 63 m^2 i 100 m^2.

Segons el cens, l'any 1986, a Bellvitge hi vivien 32.832 persones.

Durant més de quinze anys, el barri ha patit una greu manca de serveis, un pèssim estat dels carrers, amb moltes zones sense urbanitzar, manca de jardins, dèficit de transports públics, absència de tradicions col·lectives...

En els darrers anys s'han fet notables avenços en el terreny urbanístic, en

equipaments i també en el camp sòcio-cultural. Malgrat aquests avenços, que han ajudat a millorar la qualitat de vida del barri, les reduïdes dimensions dels habitatges i les barreres urbanístiques segueixen provocant problemes d'adaptació i dificultats en el desenvolupament harmònic dels nens i dels joves. Aquests sectors són els que han manifestat sempre de forma més clara les tensions que crea el barri.

Potser per compensar els dèficits que l'administració no era capaç de resoldre, les iniciatives ciutadanes han estat importants i han donat origen a una extensa xarxa d'entitats de tipus esportiu i cultural que han contribuït a millorar el nivell sòcio-cultural del barri.

El paper d'aquest teixit social ha estat i és molt important, i ocupa una part destacada en la història de Bellvitge. El Club ha estat i és un dels elements d'aquest moviment associatiu i ha ajudat, en la mesura de les seves possibilitats, a consolidar les iniciatives sorgides.

La història

1965: Inici de la construcció del polígon.

abril 1969: Fundació del CIJB a l'empar de la Parròquia de Nostra Senyora de Bellvitge, i primeres colònies d'estiu.
Un grup de joves que volen fer alguna cosa pel barri en són els protagonistes.

curs 69-70: La immobiliària cedeix uns soterranis en condicions molt precàries i es comença l'activitat de caps de setmana en aquest local.

curs 70-71: Inici de l'activitat del Club diari. El Club s'obre quatre tardes la setmana.

curs 71-72: S'aconsegueixen uns nous locals de 200 m², també en uns soterranis però en molt millors condicions, cedits per la immobiliària.

curs 73-74: Es comença a remunerar alguns monitors. S'inicia una estructuració interna de l'equip de monitors, es distribueixen les funcions educatives, de secretaria, d'administració, etc.

curs 74-75: Es constitueix la Societat Civil Promotora de Colònies de Vacances i Centres d'Esplai de Bellvitge que confereix personalitat jurídica al CIJB.

curs 75-76: Fortes lluites en el barri per la paralització de les obres de construcció de nous blocs de pisos del

polígon i reivindicació de la revisió del Pla Parcial de Bellvitge.
El CIJB participa de forma activa en la lluita per la millora del barri i de les condicions de vida dels veïns, juntament amb altres entitats del barri.

curs 76-77: El juliol de 1977 la Corporació Metropolitana de Barcelona aprova definitivament la revisió del Pla Parcial de Bellvitge, retirant el projecte de construir 10 blocs de més de 16 pisos, 17 torres de 18 pisos i 10 edificis destinats a ús comercial. En total, 136.000 m² de superfície edificable es transformen en zones dedicades a parcs i equipaments.
A nivell intern, el Club inicia l'organització per seccions, dividint els nens i nenes en tres grup fonamentals: petits, mitjans i joves, creant així una estructura organitzativa, tant a nivell de monitors, com de nens, com d'activitats, a partir de les necessitats dels infants i d'acord amb la psicologia evolutiva.

curs 78-79: Primeres eleccions municipals democràtiques.
Celebració del Xè aniversari del Club. Cessió per part de l'Ajuntament d'un solar municipal destinat a dotació cultural segons la recent remodelació del Pla Parcial, per a la construcció d'un nou edifici per al CIJB.

curs 79-80: Se signen convenis de col·laboració amb el nou Ajuntament.
Comencen les obres del nou edifici, amb l'ajut econòmic del Ministeri de Sanitat i Serveis Socials. Traspàs de competències del Govern de Madrid a la Generalitat de Catalunya.

curs 81-82: S'acaba la construcció del nou edifici amb l'ajut econòmic de la Conselleria de Sanitat i Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya.
Comencen les activitats en el nou edifici. Inauguració oficial amb l'assistència del President de la Generalitat, Sr. Jordi Pujol.
Neix una nova estructura organitzativa, creada a partir de les activitats

de ludoteca i esport. S'organitza a través d'àrees i té com a objectiu l'aprofundiment de tècniques, mètodes de treball, didàctica, etc. de les diverses àrees d'activitats. Cada àrea està formada pels monitors que, dins de cada una de les tres seccions d'edat, treballen aquella activitat.
En el pas de l'antic al nou edifici, es dobla el nombre de nens, així com el nombre de monitors i el nivell d'activitats.

curs 83-84: Els nens i nenes de 4 anys s'integren dins de la dinàmica dels grups de dissabtes, i es crea un grup específic per a ells.
Es reestructura l'activitat dels nens de 5 anys i es crea el taller d'Esclops, pensat per a ells.
Neix una nova àrea: la científica, que engloba tots els tallers de ciències naturals.
Neix el **Moviment educatiu en el temps lliure infantil i juvenil del Baix Llobregat**, del qual som membres fundadors.

curs 85-86: Neix l'Associació de Pares del CIJB.
Es constitueix l'Associació del CIJB.

curs 86-87: Inauguració del **Centre de Lectura Ramon Fernàndez Jurado**, establert en els locals del Club.
Ampliació de la ludoteca de la 2a. planta.
Inici de les activitats del **Centre Obert** (als matins). Participació de 1.700 escolars en l'activitat de la ludoteca (serveis a les escoles).
Es participa en el FIRAJOC, organitzant-hi una ludoteca.
Participació de 800 nens i joves en les activitats d'estiu. S'inicien les activitats informàtiques amb joves.

curs 87-88: Torna a funcionar el Cinema Infantil, diumenges a la tarda, de forma regular.

curs 88-89: Es crea l'Àrea de Plàstica i el Centre de Recursos Artístics per a Infants i Joves. El desenvolupament del taller de ceràmica és molt important.
Es crea el Departament de Serveis Educatius, per canalitzar les activi-

tats educatives destinades a escoles i a d'altres col·lectius.

curs 89-90: Un grup de joves fa una activitat internacional a l'estiu, i s'enceta una línia d'intercanvis.

curs 90-91: S'inaugura el bar del Club.

La línia educativa

El temps lliure

Elaborar un projecte d'educació en el lleure implica fer una anàlisi del que és el temps lliure i què representa educativament. En les societats desenvolupades occidentals, podem entendre el temps lliure com «un tercer espai» de temps, diferent del temps dedicat a la família i del dedicat a l'escola o al treball. És un temps sense obligacions: hom pot escollir (almenys teòricament) com ocupar-lo.

És el temps en el qual es poden fer aquelles activitats que no tenen una utilitat immediata o no vénen condicionades per la necessitat, és a dir: activitats gratuïtes en el sentit ple de la paraula.

Les activitats de descoberta, de comunicació, d'associació, són prototipus de projectes que es porten a terme en el marc del temps lliure.

Malgrat aquest potencial extraordinari del temps lliure, a causa de les pressions de la societat actual, marcada per les lleis del mercat total i el consum, el temps lliure queda sovint reduït a temps de descans, temps d'evasió, temps de consum... i perd el seu valor de lliure.

En el nostre projecte educatiu entenem que aquest espai de temps té unes possibilitats educatives i de formació enormes. El temps lliure pot ser un temps alliberador per a la persona, que exercita la seva llibertat, desenvolupa la seva creativitat, aplica la seva responsabilitat, en un marc espontani, i desvetlla la seva consciència personal i col·lectiva a partir de la participació activa en el propi desenvolupament personal i en la relació amb el medi que l'envolta.

El concepte d'esplai és també, per a nosaltres, una actitud que s'adquireix per la formació, que predisposa la persona a viure el seu temps lliure com un temps alliberador, i que es transfereix a totes les àrees de la seva vida.

Model de societat i de persona

El projecte educatiu del CIJB parteix d'una posició crítica i incomformista davant la societat i els models de relacions dominants. Davant les injustícies socials i la violació dels drets humans, davant la destrucció sistemàtica del medi, davant els comportaments insolidaris, creiem en la possibilitat d'una societat més justa, solidària, en harmonia amb la natura, on els drets humans es respectin i la tolerància permeti una comunicació fluïda entre persones i cultures.

Aquesta posició crítica comporta una actuació positiva per millorar la realitat i un compromís per orientar la tasca educativa vers la formació de persones amb actituds crítiques, de compromís, creatives i solidàries.

No volem caure en la ingenuïtat de pensar que l'educació pot resoldre per si sola els problemes socials, però creiem que és un dels terrenys de treball més fèrtils per desenvolupar noves consciències, noves actituds i nous valors.

Marc de valors

L'acció educativa del Club està impregnada d'uns determinats valors i té la voluntat de mostrar-los als nens i joves que participen en les seves activitats.

Al Centre d'Esplai fem educació ètica, provocant en el nen reflexions sobre allò que viu i observa, i donant-li referències ètiques per part dels educadors que intervenen en la relació educativa. En tot cas, es tracta d'educar des de la consciència de la persona, des de la seva coherència i les seves conviccions, i, per tant, no són admissibles les imposicions ni la intolerància.

El marc bàsic de valors són els drets de la persona, recollits en la Declaració Universal dels Drets Humans.

Les actituds que es promouen de forma preferent són:

- Honradesa i coherència personal. La voluntat d'actuar sempre des de la pròpia consciència i amb la màxima autenticitat.
- Interès i compromís amb la realitat de l'entorn. Curiositat per viure l'aventura de la vida i participar plenament, sense evasions ni marginació.
- Solidaritat. Preocupació envers els altres, sentir-se implicat en la història de la humanitat i en la lluita per la justícia.
- Esperit de treball. Actitud davant el treball en tant que capacitat de transformació de la realitat, de construcció col·lectiva, de projecció personal.
- Respecte i tolerància envers els altres, acceptant les diferències culturals, de capacitats personals o de qualsevol tipus que es donen entre les persones.

- Estimació envers la natura, amb sensibilitat i curiositat.
- Responsabilitat del propi comportament, i capacitat de comprometre's.
- Amor al propi país, Catalunya, la seva llengua, la seva història, la seva cultura. Només quan es tenen arrels en una col·lectivitat concreta es pot esdevenir ciutadà del món.
- Amor a la vida. Volem que tothom se senti feliç i desitgi aprofitar al màxim la seva experiència vital, donant-li tot el seu sentit.

Opció pedagògica

L'educació és un procés permanent en el qual la persona, de qualsevol edat, creix, evoluciona i madura. En aquest procés es desenvolupen les possibilitats i capacitats personals, es formen criteris propis per valorar la realitat i assimilar-ne les experiències. És un procés, també, en el qual la persona es va integrant a la societat, en el seu medi social, aprenent a valorar-lo, a relacionar-s'hi, a estimar-lo.

En aquest procés, el nen i el jove són subjectes actius que troben la companyia dels educadors per compartir aquesta experiència de descoberta i formació. Els educadors, per la seva formació i experiència superior, els ofereixen un model i una guia, i disposen les condicions més favorables perquè allò que el nen i el jove visquin els ajudi a madurar i desenvolupar-se de forma plena i positiva.

Els elements que caracteritzen aquest procés educatiu són:

- La interrelació amb el medi, social i natural, que envolta el nen i el jove, de forma que aprenguin a interpretar-lo, a orientar-s'hi, a respectar-lo i a sentir-se'n responsables.
- L'activitat experimental, creadora, productiva, en la qual el nen explora, percep, es projecta i transforma en un diàleg des de la seva pròpia personalitat.
- La col·lectivitat, en tant que marc social en el qual el nen està immers, sotmès a les seves exigències i a la qual aporta el seu bagatge i la seva capacitat.

Els socis

El Club és una entitat educativa de caire associatiu, per tant, no es planteja d'oferir un producte o un servei a uns usuaris o consumidors. El Club és el marc on nens, pares i monitors comparteixen un projecte educatiu i el desenvolupen portant a terme activitats diverses en les quals hi ha una corresponsabilització. El nen i el jove són els subjectes d'aquest procés educatiu, de tal manera que són els destinataris d'un servei del qual ells mateixos també són productors. És a dir, si una excursió funciona bé, depèn de la bona organització dels monitors, de la seva formació, de l'encert amb què resolguin els problemes, però també de l'interès dels nens, del seu esforç, de la seva voluntat de participar i compartir...

En el projecte educatiu del Club, la col·lectivitat, el grup, ocupen un lloc destacat: no és concebible el procés educatiu en un marc absolutament individualitzat. La interrelació amb els altres, la dimensió col·lectiva i tota la riquesa que això comporta, són una peça clau per a la formació de nens i joves com a ciutadans.

En aquesta línia, el Club destina els seus principals esforços a treballar amb nens i joves associats, és a dir, que tenen una vinculació estable amb l'entitat, inscrits com a socis i formant part de diferents col·lectius dins d'ella.

Pot ser soci qualsevol nen, nena o jove que vulgui participar d'una experiència formativa, creadora, compartida amb altres nens i nenes i joves com ell. No hi ha cap requisit ni discriminació de tipus religiós, cultural, econòmic o d'altra mena. Només es demana el respecte als valors democràtics i als drets de la persona.

Els socis del Club són nens i joves de la ciutat, i majoritàriament del barri de Bellvitge. Són nens i joves que cor-

responen a l'extracció social del barri amb les característiques pròpies de cada edat, amb ganes de jugar, de córrer, d'investigar... i també amb els problemes del nostre temps i de l'entorn: manca d'interès pels estudis, manca d'afecte familiar, problemes econòmics...

Un nombre important de nens i joves viuen en unes condicions amb un clar risc de derivar vers la marginació i la inadaptació, i una part d'aquests socis vénen adreçats al Club des de residències o col·lectius infantils, a través de treballadors socials, de diferents serveis socials dels ajuntaments o de la Generalitat, o de centres que depenen de Justícia Juvenil.

Els nens i joves participen en les activitats del Club integrats en seccions, que són tres, en funció de la seva edat. Aquesta divisió per edats serveix per evitar una possible massificació i per estructurar els socis com a col·lectivitat organitzada, adaptant el funcionament i planteig de cada secció a les característiques de l'edat que correspon.

La Secció A està formada pels nens de 4 a 8 anys, la Secció B pels nens de 9 a 12 anys i la secció Juvenil pels adolescents i joves de 13 a 18 anys.

Pel Club han passat, en els 21 anys de funcionament, uns 4.000 socis.

Paral·lelament, el Club ofereix una part dels seus recursos a nens i joves que no tenen cap vincle amb l'entitat, sigui a partir de l'organització d'activitats exteriors, sigui oferint diversos serveis educatius per a d'altres comunitats educatives.

L'activitat

El Club no es defineix per les activitats que porta a terme, sinó per la funció que desenvolupa: l'educació de nens i joves en el lleure.

Qualsevol activitat que un nen o jove pugui fer en el seu temps lliure és susceptible de formar part de les activitats del Club. Per tant, activitats d'expressió, esportives, científiques, relacionals, socials, etc... poden integrar-se en el projecte educatiu. L'activitat és un dels mitjans per portar a terme la funció d'educació en el lleure: el nen es desenvolupa i aprèn a ser persona dins una societat, exercint la seva sociabilitat, la seva responsabilitat i les seves afeccions en diversos projectes d'activitat. Només cal que li interessi i vulgui compartir el projecte amb altres nens o joves.

Un dels elements de la definició institucional de «centre d'esplai» és justament el fet que en una mateixa entitat i context de relacions es puguin trobar totes les activitats que infants i joves poden fer en el seu temps lliure. Aquest plantejament possibilita, i fins i tot afavoreix, el contacte entre nens i joves d'interessos molt diferents i que s'han aproximat al Club amb motivacions ben diverses. Un jove pot apropar-se al Club interessat per la informàtica i, un cop en el centre, entrar en contacte ab joves a qui interessa la natura i acabar participant en alguna sortida o campament.

També permet que les activitats es puguin relacionar entre si, oferint projectes pluridisciplinars.

Entenem que aquesta comunicació i aquest intercanvi són generalment positius i enriquidors.

El fet que considerem l'activitat com un mitjà i no un fi en si mateix no vol dir que no s'hi posi tota l'atenció necessària i que no s'apliquin tots els re-

cursos per poder-la desenvolupar de la millor manera possible, quant a mètode, quant a aprenentatge, quant a resultats.

Així, es vetlla perquè els nens que fan esport juguin bé i guanyin a les competicions, o que els avions fets al taller d'aeromodelisme volin com més millor.

La mateixa exigència de perfecció en els resultats forma part del tarannà educatiu del Club i es pot aplicar a qualsevol àmbit.

Les activitats que realitzem actualment són dels tipus següents:

Quadre d'activitats

	Entre setmana	Caps de setmana	Vacances
SOCIS	Tallers específics esportius científics artesanals artístics d'expressió tècnics	Competicions esportives (a nivell de Jocs Escolars i Federacions.) Activitats culturals tradicionals. Sardanes	Colònies i campaments d'hivern, primavera i estiu. Clubs d'estiu
SOCIS	Ludoteca	Ludoteca Grups de relació (grups de nens i joves que porten a terme projectes d'activitats i centres d'interès)	
TOT EL BARRI	Biblioteca	Cinema infantil	Activitat organitzades per a una participació massiva dels nens i joves del barri, siguin o no socis. Activitats esportives Activitats lúdiques
GENERALS	Activitats que interrelacionen tots els socis i les seves famílies en el Club o amb la resta del barri. Jocs florals, festes populars, festes del Club, carnaval, festa major, etc...		
SERVEIS EDUCATIUS	Activitats i assessorament d'altres col·lectius educatius aliens al Club. Taller del Llobregat Matí de Joc (Ludoteca) Taller de plàstica Performance d'expressió		

L'equip humà

Els monitors

El Club ha intentat fer compatible el fet de ser un centre portat bàsicament per joves, amb la qualitat d'uns nivells de formació i d'estabilitat en el treball prou acceptables.

La major part dels monitors són persones del mateix barri i, en un percentatge molt important, són joves que anteriorment han estat socis del Club. Això assegura un bon nivell de coneixement de la realitat sòcio-cultural del barri; mentre que el fet d'haver passat per l'experiència de nen o jove del Club, dóna un bagatge important d'experiència i comprensió d'allò que el Club és i fa.

En l'equip humà del Club coexisteixen monitors i professionals remunerats amb monitors i col·laboradors altruistes, que no reben cap compensació econòmica per la seva dedicació a les activitats. Aquesta compaginació de professionals i voluntaris és enriquidora i de fet representa un suport molt important a l'entitat, ja que seria impossible de mantenir tot el volum d'activitats sense l'aportació dels col·laboradors voluntaris.

En un equip tan ampli com l'actual, s'hi troben persones amb una llarga experiència i una formació força completa, treballant amb joves ajudants que fan de monitors en una colònia o en un grup, i que no es plantegen una dedicació professional, sinó una col·laboració per una etapa determinada.

Aquesta composició heterogènia comporta un dinamisme molt interessant, ja que, d'una banda, els joves col·laboradors obliguen a explicar i replantejar moltes coses i aporten l'engrescament i la il·lusió de la novetat, mentre que els monitors veterans garanteixen un determinat nivell de criteri i qualitat en les relacions educatives i les activitats i exerceixen una funció formativa envers els joves ajudants.

En tots els casos s'ha tingut molt present la formació pedagògica i tècnica dels monitors i del personal del centre. Una de les funcions més importants dels responsables és el seguiment i la formació dels monitors, sigui en el camp de la formació reglada i de les titulacions que es poden assolir a les escoles de formació de monitors, sigui en l'experiència pràctica que desenvolupen en el centre.

La formació reglada com a monitors o directors passa per **l'Escola del Baix**, una escola de formació del moviment educatiu del qual formem part. Un dels eixos de la formació amb els quals treballa l'Escola del Baix és la corresponsabilització entre l'Escola i les entitats en el planteig i el seguiment de la formació dels monitors.

El Club ha comptat sempre amb alguns col·laboradors, professionals experimentats, per a l'assesorament de l'equip en determinades qüestions de caire psicològic, d'assistència social, tècnic, etc.

En la línia de crear un bagatge important de formació, des dels seus orígens, s'ha anat creant una biblioteca especialitzada d'educació en el lleure i en les diverses seccions tècniques referides a les activitats que més sovint es porten a terme en el marc de l'esplai: excursionisme i natura, expressió, narracions...

L'organització

L'Associació CIJB és la darrera responsable, davant la llei i davant la societat, del funcionament del Club. La seva Assemblea General és la que expressa la línia educativa i de gestió que el Club ha de seguir. Tanmateix, el conjunt de membres de l'Associació CIJB no s'ocupa directament de la gestió ni de l'acció educativa del Club. L'Assemblea General elegeix una Junta Directiva de set membres i aquesta escull un president.

Una de les funcions del president és el nomenament del director del Club, atenent a un determinat perfil professional i a una suficient identificació amb el Projecte Educatiu de l'entitat.

El director és qui porta a terme en la pràctica els plantejaments educatius del centre. Constitueix un equip de responsables amb els quals organitza la feina de tot l'equip de monitors i col·laboradors del Club. Un equip d'aquesta naturalesa, ampli, heterogeni i amb voluntat de ser operatiu en els projectes ambiciosos que es proposa, requereix una organització i una distribució del treball i de les responsabilitats.

En l'organització del Club es busca trobar un punt òptim entre l'operativitat, l'eficiència (els recursos i el temps són limitats) i la participació i corresponsabilització màxima de cadascú.

Així, s'ha optat per una organització en la qual les persones s'especialitzen en l'educació d'una determinada franja d'edat o en un determinat camp d'activitats, com l'esportiu, el científic o el lúdic. D'aquesta manera es pot aprofundir en una forma d'educar adequada a les característiques i condicions d'unes edats i arribar a una certa especialització.

L'organització bàsica funciona de la següent manera:

Equip infraestructural

Està format per les persones que s'ocupen de l'administració, la secretaria, el control i subministrament de material, i el manteniment i la neteja del centre. Tot aquest equip és coordinat per un responsable, l'administrador, que vetlla pel seu bon funcionament i pel puntual compliment dels plans previstos.

Equips de seccions

Cada secció està formada per un equip de monitors diferents que s'ocupen dels aspectes educatius i de les activitats de la seva secció. La secció correspon a la mateixa organització dels nens per edats.

Cada equip de secció està coordinat per un responsable de secció.

Les funcions de l'equip de secció són molt àmplies: plantejar els objectius i projectes educatius de la secció, organitzar les activitats, mantenir la relació amb les famílies, seguir l'evolució dels nens, reflexionar sobre els resultats i avaluar-los.

Dins de cada secció, l'equip s'organitza en diferents equips de treball per activitats i projectes concrets: els tallers, les colònies, els grups de dissabte, les activitats extraordinàries, etc.

Equips d'àrea

Els equips d'àrea són els formats per monitors especialistes en una determinada activitat. Actualment existeixen cinc àrees: esportiva, de ludoteques, de natura, de plàstica i musical.

Tots els monitors que porten a terme un mateix tipus d'activitat a cada una de les seccions, formen part d'una àrea. A l'àrea hi ha una persona que fa de responsable. La funció de l'àrea és més específica: fer una tasca de recerca sobre aquell camp d'activitat, buscant els plantejaments i els mètodes més adients en cada cas, aprofundir i formar els monitors en la metodologia de l'activitat, cercar els recursos i condicions per desenvolupar els seus projectes, etc.

La coordinació entre tots aquests òrgans i equips es porta a terme per mitjà del Consell Directiu, del qual formen part els responsables de secció, els responsables d'àrea, l'administrador i el director.

El Consell Directiu és l'òrgan màxim de direcció executiva de l'entitat.

L'avaluació

El treball educatiu portat a terme en el Club és objecte de diferents dispositius de control i avaluació que tenen com a objectiu mesurar els resultats i corregir allò que calgui per millorar-ne constantment la qualitat.

Per diferents mecanismes s'avaluen els resultats de l'acció educativa, és a dir, els aprenentatges assolits i el comportament dels nens i joves, ja que aquí és on es pot copsar realment si la tasca del centre té alguna incidència. Però també hi ha una preocupació permanent per revisar la qualitat de les activitats, la seva preparació, el seu desenvolupament, l'adequació de la infraestructura i, naturalment, l'actuació dels educadors.

Els diferents instruments per a l'avaluació són:

- Les reunions d'equip
- Les fitxes d'observació
- Els dossiers d'activitat
- Els informes educatius
- Les reunions amb els pares.

El treball educatiu global, els objectius del qual es refereixen a actituds, interessos o comportaments complexos de la persona, fa que l'avaluació dels resultats sigui molt difícil i, en qualsevol cas, a llarg termini.

Malgrat aquesta dificultat, el Club ha iniciat un estudi en profunditat sobre la incidència personal en antics socis que han passat almenys cinc anys en el centre.

En un altre nivell, relacionat amb la gestió general del centre, les jornades de monitors de l'entitat acompleixen aquesta funció de balanç i avaluació. De cara a l'exterior, l'entitat publica una memòria i un projecte anuals.

L'edifici

Fins a l'octubre de 1981, el Club va ocupar 600 m^2. en una planta i part d'un soterrani d'un dels locals comercials de Bellvitge. Aquests locals eren petits, humits i sense ventilació. A l'hivern hi feia molt de fred i a l'estiu molta calor. A més a més, aquests locals no foren pensats per a aquest ús i d'aquí venien els principals inconvenients i incomoditats.

El nou edifici del Club es compon de semisoterrani, planta baixa, i tres plantes, corresponents a les tres seccions del club, i una terrassa accessible com a pati de jocs.

Dos tipus diferents de funcions se situen a la planta baixa i semisoterrani:

- Els serveis interns del Club, com el magatzem, les secretaries i altres espais destinats a gestió i administració.
- Els serveis mixtos, interns i oberts al barri a la vegada, com la biblioteca i la sala d'actes.

Aquests serveis de tipus mixt prenen molta importància en un barri com Bellvitge, donada la gran manca d'equipaments.

La planta tipus s'ha dividit en nou espais semblants, els tallers, que són la unitat estructurant de la distribució. El pati interior és el nucli distribuïdor de cada planta, i la seva funció és de relacionar visualment les tres plantes i donar claror al passadís.

Aquest mateix pati, en la primera planta, té entrada directa des del taller de ciències.

Es va poder fer front al cost de la construcció de l'edifici mercès a les ajudes de l'Administració (Generalitat i Ministeri de Sanitat i Seguretat Social, amb anterioritat als traspassos) i una petita part ha hagut d'assumir-la l'entitat.

Els criteris seguits per al disseny del projecte van ser resultat del treball conjunt entre els arquitectes i una comissió de monitors que van analitzar les necessitats i condicions que requeria un equipament d'aquesta naturalesa. El fet que en el seu moment no hi hagués cap altre model en tot l'Estat va obligar a partir de zero, basant-se en l'experiència de quasi deu anys de funcionament i en alguns models d'equipaments assimilables que s'havien visitat en altres països. Això va aportar els avantatges d'un edifici fet realment a la mesura de les necessitats.

Es va optar per la polivalència, la funcionalitat i la transparència. Amb el pas del temps, la maduració de la institució ha suposat algunes reformes de locals o de determinats aspectes d'aquests, especialitzant alguns tallers o canviant l'emplaçament inicial d'algunes activitats. Tantmateix, els criteris inicials s'han revelat positius i han permès aquest desenvolupament sense grans costos ni problemes.

Actualment, determinats aspectes del projecte no han pogut ésser realitzats encara, per dificultats de financiació:

- Equipament de tallers específics:

  — Taller de teatre
  — Taller de fotografia
  — Taller de música

- Equipament de la planta soterrani:

  — Sala d'actes
  — Vestíbul

Tots aquest projectes s'aniran realitzant en la mesura que es vagin aconseguint els recursos necessaris.

Planta soterrani

Planta baixa

Planta tipus

El finançament

El CIJB és una entitat de servei públic sense afany de lucre. La seva vocació de servei fa que s'adreci a tots els sectors de població i presti una atenció preferent als sectors més desafavorits culturalment, socialment i econòmicament. El cost econòmic de l'entitat no es pot imputar íntegrament a les quotes que paguen les famílies, ja que això actuaria inevitablement com a filtre econòmic i social dels nens i joves que hi participessin.

En la mesura que ofereix un servei públic, l'Administració ha de col·laborar i col·labora en el seu manteniment econòmic, sigui a través de la signatura de convenis de col·laboració, sigui amb subvencions i ajudes diverses.

El Club pren la iniciativa, però, de cercar altres fonts de financiació a més de les famílies i l'Administració, per tal de poder quadrar els seus pressupostos i poder-se desenvolupar.

Això implica un compromís i un esforç addicional per part de pares, nens i monitors. Aquestes fonts d'ingressos solen ser fundacions, campanyes de loteria o altres iniciatives de menor envergadura.

Actualment tenim signats convenis amb diferents departaments de la Generalitat de Catalunya, (suposen el 33% dels ingressos) i amb l'Ajuntament de l'Hospitalet (suposa un altre 33% dels ingressos).

Una anàlisi de la financiació del centre, actualment, comporta algunes consideracions importants:

- La partida de personal és molt baixa, donat que hi ha un elevat percentatge de voluntaris (60%) i els remunerats ho són per sota dels nivells que els correspondria com a professionals.

Aquesta situació, explicable pel procés de desenvolupament que l'entitat ha vis-

cut, no és possible de mantenir-la indefinidament, i cal preveure que s'ha d'incrementar substancialment aquesta partida en els propers anys.

- Les despeses financeres tenen un pes específic important dins del pressupost. Això és degut a dues causes: d'una banda, el retard en el cobrament de les subvencions i convenis que l'Administració atorga, i, de l'altra, l'arrossegament de dèficits acumulats en cursos anteriors.

En ambdos casos, cal resoldre els problemes de tresoreria i respondre als creditors mitjançant línies de crèdit i préstecs, cosa que origina uns costos financers.

- El pressupost actual limita enormement l'adquisició de material d'equip i les inversions en general, ja que amb prou feines es pot cobrir el pressupost de funcionament ordinari. Per a qualsevol projecte d'inversió o activitat extraordinària, cal cercar una financiació específica.

Perspectives de futur

L'evolució del moviment d'educació en el lleure en els darrers anys permet d'afrontar amb optimisme el futur. Hi ha un seguit d'indicadors positius com:

- El reconeixement públic de la funció educativa i social dels centres d'esplai és cada cop més gran, cosa que es manifesta en la creixent participació de nens i joves en aquest tipus d'entitats i en les activitats de vacances.

- Paral·lelament, hi ha una major valoració de la feina del monitor o educador en el lleure, amb més serioses perspectives laborals, major estabilitat, professionalització creixent i, naturalment, una major formació.

En el cas del Club, peoner en aquest terreny, també es pot constatar aquesta tendència.

- La qualitat de l'educació en el lleure, tant en els seus plantejaments com en les condicions en què es porta a terme, i en la relació educativa en què es desenvolupa, és progressivament més alta i eficient.

En tot cas, el futur del Club cal emmarcar-lo en el futur que segueixin el conjunt d'entitats que es dediquen a aquesta tasca, especialment en el procés que segueixi el Movibaix, moviment del qual forma part el Club.

Un altre repte és el suport que les administracions públiques haurien de donar a les entitats de lleure, ja que el finançament d'aquestes no es pot resoldre únicament a partir de les quotes dels socis ni dels recursos propis. El Club és una entitat que fa un servei públic i cal que les administracions públiques —que ja reconeixen aquesta realitat amb la signatura dels convenis i les subvencions— donin suport encara més al seu finançament.

Finalment, la clau del futur rau en la capacitat del Club d'adaptar-se a les noves condicions del temps lliure en la societat, donant respostes adients a les demandes socials i a les necessitats educatives dels nens i joves en cada moment.

ÍNDEX

- **QUÈ ÉS EL CIJB** 5
- **L'ENTORN SOCIAL** 7
- **LA HISTÒRIA** 9
- **LA LÍNIA EDUCATIVA** 13
  - El temps lliure 13
  - Model de societat i de persona 14
  - Marc de valors 14
  - Opció pedagògica 15
- **ELS SOCIS** 17
- **L'ACTIVITAT** 19
- **L'EQUIP HUMÀ** 23
  - Els monitors 23
  - L'organització 24
- **L'AVALUACIÓ** 27
- **L'EDIFICI** 29
- **EL FINANÇAMENT** 33
- **PERSPECTIVES DE FUTUR** 35

LES ACTIVITATS AL LLARG D'UN ANY

COORDINADORA SARDANISTA DE L'HOSPITALET

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
L'HOSPITALET, MAIG/1992

Can Serra Sardanista
Pomell sardanista de Collblanc
Amics de la sardana de Sant Josep
Foment F. i sardanista del Centre Catòlic
Agrupació Sardanista Bellvitge
Grup Sardanista "Tot Bellvitge"
Centre d'esplai de Pubilla Casas
Aula de cultura de La Florida
Club infantil-juvenil Bellvitge
Escola Ausias March
Escola Can Bori
Escola Pompeu Fabra
Escola Menéndez Pidal
Escola Joan Miró
Escola Joanot Martorell
Escola Ferrer i Guàrdia
Escola Jaume Balmes
Escola Canigó
Escola Eugeni d'Ors
Parròquia de Santa Eulàlia de Provençana

CLOENDA DELS CURSETS D'ENSENYAMENT

Dissabte, dia 26 de maig, tingué lloc a l'avinguda Masnou de La Florida l'acte de la Cloenda dels cursets d'ensenyament en la qual hi participaren 550 alumnes de tots els barris. La cloenda començà amb la concentració dels infants a l'avinguda Catalunya, i d'allí fent cercavila per diversos carrers de la barriada fins arribar al carrer Castellvell, on feren entrada al recinte amb galop de cortesia situant els infants en rotllanes per escoles i grups. Després de ballar la sardana de lluïment, tots els alumnes foren obsequiats amb xocolata i xurros, llibres i caramels; mentrestant la cobla interpretava tres sardanes per al públic i acompanyants. Presidí l'acte el regidor del districte senyor Muñoz i hi col.laborà el grup de la gralla Lo corral i Ràdio l'Hospitalet.

ALTRES CLOENDES I TROBADES INFANTILS

Una altra activitat dels infants dels cursets és la participació en altres trobades locals i comarcals. Així, en aquest curs s'ha assistit a les següents:

CLOENDA DEL CONGRÉS DE CULTURA CATALANA
TROBADA INFANTIL DEL BAIX LLOBREGAT A LA POBLACIO DE BEGUES
TROBADA INFANTIL A SANT BOI
TROBADA INFANTIL A PALLEJA

i les de caràcter local a:

BELLVITGE:
Grup sardanista Tot Bellvitge

CENTRE:
Foment F. Sardanista del Centre Catòlic
Escola Ausias March
Escola Joanot Martorell

SANTA EULALIA:
Escola Pompeu Fabra
Escola Ferrer i Guàrdia

APLECS A L'HOSPITALET

El dia 16 d'abril, dilluns de pasqua florida, i organitzat pel "Grup Sardanista Tot Bellvitge", membre de la Coordinadora, és celebrà el XXVè. Aplec de la sardana a l'ermita de Bellvitge, amb una ballada al matí; després de la "Missa del sardanista" dinar de germanor, i a la tarda el fort de l'aplec amb l'actuació musical de tres cobles: La principal de Collblanc, La principal de Barcelona i Ciutat de Cornellà. Cal destacar molt especialment que enguany l'aplec complia el seu vint-i-cinquè aniversari, conjuntat en dues èpoques: la del Bellvitge dels camps de conreu i la del Bellvitge dels habitatges i del formigó. La diada aplegà una nombrosa concurrència i fou un èxit complet. Com a colofó l'organització entregà uns recordatoris a tots els que van fer i els que fan que aquest aplec sigui una realitat.

El dissabte, dia 3 de novembre se celebrà el XVIè. aplec de la sardana i el concert de música per a cobla, que ha quedat anomenat com l'aplec de Les Planes, per l'indret on té lloc la seva celebració. Aquest any el temps ens acompanyà força i l'assistència fou ben nombrosa, unes 500 persones, dansaires d'arreu. Durant l'aplec foren estrenades tres sardanes dedicades a indrets de l'Hospitalet: La Farga, La Rambla de l'Hospitalet i la Plaça del Repartidor, dels compositors de reconeguda vàlua, Emili Juanals, de Palafrugell, Francesc Camps, de Girona i Max Hawart, de Ceret (Catalunya Nord). La part musical fou a càrrec de les cobles, La Principal de Collblanc, La Principal del Llobregat i Els Montgrins, ratllà la perfecció i tots plegats gaudirem d'excel.lents interpretacions.

A les 10 de la nit tingué lloc el concert de música per a cobla, en el local de la fundació de la Caixa de Pensions, a càrrec de la cobla Els Montgrins. L'assistència també, com a l'aplec de la tarda, fou més nombrosa que altres anys, i comptàrem amb la presència del compositor Joan Lluís Moraleda, que dirigí una de les seves obres.

PRESENCIA DE COORDINADORA A ALTRES APLECS

Com en anys precedents hem organitzat l'anada a la vila de Lloret de Mar per participar a l'Aplec de la sardana, celebrat diumenge dia 6 de maig a l'indret de Santa Cristina, amb la participació il.lusionada de 300 hospitalencs de diferents barris de la ciutat.

El 15 de juliol assistírem uns 60 sardanistes a l'aplec, que anomenen del Baix Montseny, a Sant Celoni.

També s'assoliren cotes estimables de participació a l'aplec de Les Roquetes, celebrat el 28 d'octubre al Parc de la Guineu i que organitza l'entitat el "Ideal d'en Clavé", d'aquesta popular barriada barcelonina.

I finalment els diumenges 11 i 26 de novembre assistírem al parc de Torre Blanca de Sant Feliu de Llobregat i al Casal de Cultura de Sant Climent de Llobregat, als aplecs que organitzen els sardanistes d'aquestes poblacions.

FESTES MAJORS

Les diferents comissions de festa major dels barris de la ciutat programen en els seus actes una ballada de sardanes en la qual hi col.labora la Coordinadora. Enguany se n'han celebrat als següents llocs: Sant Josep, Santa Eulàlia, Can Serra, Centre, El Gornal, La Florida, Santa Eulàlia, -Sud carrer Campoamor, La Torrassa, Bellvitge, Pubilla Casas i també al Grup d'habitatges de la Ciutat Comtal del barri de Sant Josep.

TROBADA DELS SARDANISTES HOSPITALENCS A MONTSERRAT

Van arrelant amb força aquestes trobades anyals a Montserrat, que mantenen un caliu i la familiaritat entranyable que comporta l'esperit sardanista. Així, el dia 2 de setembre ens aplegàrem unes 400 persones per celebrar-hi els actes programats. Ultra els actes religiosos de consuetud, cal remarcar la ballada a la plaça del Monestir a càrrec de la cobla La Lira, la visita del camí dels Degotalls, on s'hi troba un retaule de la Mare de Déu de Bellvitge i el comiat a la plaça del Monestir amb cants i emotius parlaments.

MOSTRA DOCUMENTAL I TAULA RODONA

Coordinadora Sardanista col.laborà amb l'Aula de cultura de la Florida a una mostra documental sobre l'evolució de la sardana a l'Hospitalet, exposada del 19 al 28 de febrer. A l'exposició també hi hagué una taula rodona el dia de la inauguració, en la qual participaren Jordi León i Jaume Vilà, músics, Sebastià Figuerola, compositor i els sardanistes Josep López i Martí Val, tot actuant de moderador l'Albert Sagués de Coordinadora. L'acte fou molt concorregut i el debat tingué moments força brillants i de marcat interès.

FESTES DE PRIMAVERA

Com s'ha fet tradicional a la diada de Sant Jordi i, dintre dels actes de les Festes de Primavera, hem col.laborat en l'organització de la ballada de sardanes a la plaça de l'Ajuntament, aquest any fou el que tingué més assistència de gent. Tingué cura de la part musical la notable cobla Sant Jordi.

MEMORIAL JAUME VENTURA I TORT

El dissabte 28 de juliol tingué lloc la ballada d'aniversari del compositor hospitalenc Jaume Ventura i Tort. Aquesta començà a la Rambla Just Oliveras i acabà a la pista esportiva del Centre Catòlic a causa de la pluja. La part musical anà a càrrec de la cobla La principal de Collblanc, que hi estrenà una sardana inèdita del mestre titulada "El Mas Llorà". Hi assistiren un bon nombre d'hospitalencs, amics d'en Jaume Ventura i Tort i representants de les poblacions del nostre entorn.

PRESENTACIO I CONCERT DEL DISC DE SARDANES DE JAUME VENTURA I TORT

El disabte dia 15 de setembre, a la sala d'actes del Centre Catòlic, tingué lloc la presentació dels disc de sardanes del mestre Jaume Ventura i Tort, editat com a ofrena i testimoniatge de la seva obra per La Coordinadora Sardanista, a la ciutat de l'Hospitalet.

El disc ha estat enregistrat amb el segell dels estudis Sirvent per la cobla La principal del Llobregat, sota l'experta direcció d'en Jordi León i Royo.

Presidí l'acte l'alcalde de la ciutat Joan Ignasi Pujana i Fernández, acompanyat d'alts càrrecs del consistori hospitalenc.

La presentació resultà molt emotiva i anà a càrrec dels senyors Lluís Abarca, conegut historiador i amic del mestre Ventura i Tort i d'en Jordi Puerto Perramon, periodista i locutor radiofònic entre altres coses.

Un cop feta la presentació, els membres de La Coordinadora Sardanista oferiren el disc a la ciutat de l'Hospitalet en la persona del senyor Alcalde, fou un moment molt bonic i sentimental.

El senyor Alcalde, en un breu parlament, elogià la figura d'en Ventura Tort i la seva personalitat en el camp de la música catalana, va agrair a la Coordinadora la tasca i l'esforç que ha suposat l'edició del disc i l'encoratjà a seguir treballant. Indicà tot seguit que està aprovat pel Consistori dedicar un parc de la ciutat al mestre i que actualment s'està estudiant el que reuneix millors condicions.

Després s'inicià el concert de les sardanes enregistrades a càrrec de la cobla La principal del Llobregat i fou seguit amb veritable devoció pel nombrós públic assistent.

Creiem ben positiva l'aparició d'aquest disc, que omple en part el deute que tenim amb el mestre Ventura Tort, l'acceptació del qual premia els esforços titànics que ha suposat per a La Coordinadora assolir-ne l'edició, tenint en compte les despeses ocasionades i els mitjans econòmics de què disposem.

RADIO L'HOSPITALET

Participem en el programa dels dissabtes al matí "Catalunya a l'abast" emès per Ràdio l'Hospitalet, que és el mitjà informatiu radiofònic per a la difusió de les nostres activitats i que és a càrrec de la nostra companya Carme Laudo.

BUTLLETI INFORMATIU "PRELUDI"

Lamentablement hem deixat de publicar el butlletí informatiu "Preludi" a causa de no disposar de mitjans econòmics ni de l'aportació del Centre de Normalització Lingüística, que aquest any ni tan sols ha contestat a la petició ni ens ha dit el perquè de retirar-nos l'ajut.

ALTRES ACTES DE RELLEU

Durant el curs s'han programat actes de relleu, que passen de ser una simple ballada de sardanes, així a Collblanc el dissabte 31 de març i a la plaça Espanyola se celebrà una trobada infantil amb colles de diferents grups dels barris. L'èxit fou important, tant de participació com de públic.

També el dia 7 de juliol i dintre dels actes de la Festa Major de La Florida, tingué lloc una trobada de colles veteranes, que ocuparen una bona part de l'Avinguda del Masnou.

El dia 8 de setembre, Festa Major de Bellvitge, com ja és tradicional, abans de la ballada de sardanes a l'entorn de l'ermita es fa una ofrena floral a la Mare de Déu de Bellvitge en la qual hi participaren tots els sardanistes de l'Hospitalet i poblacions de l'entorn.

Per l'onze de setembre i també a Bellvitge, dintre dels actes de la Festa Major, es convocà per primera vegada un concurs de colles improvisades, que assolí cotes de participació insuperables, la plaça del Mercat s'omplí de gom a gom i la gent gaudí d'un espectacle insòlit i afalagador.

6è. ANIVERSARI DEL GRUP SARDANISTA "TOT BELLVITGE"

Els dies 24 i 25 de novembre el Grup Sardanista "Tot Bellvitge" celebrà les festes del 6è. aniversari, amb la programació d'una sèrie d'actes per celebrar l'efemèrides, el dissabte dia 24 i en la sala del Club Infantil i Juvenil de Bellvitge tingué lloc un simpàtic acte amb l'actuació de poetes, raposodes, cantants i dels infants del grup, amb lliurament de recordatoris i acabant amb un petit "piscolabis", un acte senzill però ple de caliu i familiaritat.

ASSOCIACIONISME

La Coordinadora Sardanista és membre de la Comissió d'aplecs de les comarques barcelonines, pertany a La Coordinadora d'entitats Sardanistes del Baix Llobregat, i hi actua de forma activa dintre de la junta directiva i recentment dins de la Federació Sardanista de Catalunya.

L'Hospitalet, 31 de desembre de 1990

PARLEM!

CICLE DE DEBATS SOBRE L'US SOCIAL DE LA LLENGUA CATALANA

OMNIUM CULTURAL

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES" L'HOSPITALET, MAIG/1992

ÒMNIUM CULTURAL
ASSOCIACIÓ PROMOTORA
DE LA CULTURA CATALANA

ANALISI D'UNA EXPERIÈNCIA

PARLEM!
cicle de debats sobre l'ús social de la llengua catalana

Afavorir l'ús i la presència del català en tots els sectors i els àmbits de la vida social també és una tasca col.lectiva de les diferents entitats de la ciutat.

El cicle de debats *Parlem!* ha estat fruit de la coincidència d'Omnium Cultural de l'Hospitalet i del Centre de Normalització Lingüística de la ciutat en la voluntat de promoure l'ús del català com a llengua oficial i pròpia de Catalunya, d'acord amb la qual es proposen un projecte de col.laboració que permetrà incidir en l'increment de l'ús i la presència pública del català a la ciutat.

El Centre de Normalització i Omnium firmen un conveni pel qual Omnium es compromet a donar suport a les activitats que organitzi el Centre i difondre-les dins del smeu àmbit d'actuació.

Específicament, es compromet a cedir els seus locals al Centre per a la realització de cursos de al districte 1, a fer-se càrrec d'un cicle de sessions d'introducció a la llengua i la cultura catalanes entre alguna de les entitats que han sol.licitat fer cursos de català i difondre el material de les campanyes del Centre.

El Centre, per la seva banda, es compromet bàsicament a col.laborar en les activitats d'Omnium que tinguin com a finalitat la difusió de la llengua catalana a la ciutat.

Hi ha, finalment, el compromís mutu d'estudiar la possibilitat d'organitzar activitats conjuntes amb l'objectiu d'augmentar l'ús i la presència pública del català a la ciutat.

D'aquest compromís mutu sorgeix el cicle de debats *Parlem!*, que pretén oferir aportacions qualificades i la participació oberta de tots els ciutadans interessats en els temes. L'objectiu principal d'aquest cicle de debats és oferir informació objectiva, aclarir els aspectes més controvertits de l'ús del

català i elaborar conclusions que permetin impulsar el procés de normalització lingüística de la ciutat.

A cada sessió es lliura als participants un dossier amb dades significatives, retalls de bibliografia, etc. sobre els diferents temes.

S'han fet, fins al moment 4 debats a l'Aula de Cultura de Sant Josep, organisme col.laborador:

15.10.91 *L'ensenyament en català*
17.12.91 *El català a Europa*
11.02.92 *L'ús oficial del català*
7.04.92 *Els models actuals de llengua*

El dia 4 de juny tindrà lloc el debat *El català a l'Hospitalet.*

Està previst un altre cicle de debats per als mesos d'octubre i desembre de 1992 i de febrer, abril i juny de 1993.

L'assistència als debats ha estat d'una mitjana de 20-25 participants, de procedència diversa i amb graus de coneixement del tema també molt diversos, cosa que ha enriquit el diàleg i que, alhora ens ha permés de veure que aquests temes estan a l'ordre del dia i que interessen sectors força diferents els uns dels altres.

Ha estat de vegades molt dificultós de localitzar ponents al màxim de representatius possible i que defensessin posicions diferenciades. Finalment, s'han fet aportacions realment interessants.

L'Hospitalet, maig de 1992

el 10
L'HOSPITALET

PARLEM!

CICLE DE DEBATS SOBRE L'ÚS SOCIAL DE LA LLENGUA CATALANA

núm. 365/6 - Del 11 al 21 d'abril de 1992

El català correcte, entre el "Light" i el "Heavy"

L'actual polèmica suscitada entre defensors i detractors del català anomenat "light" va centrar el quart debat del cicle "¡Parlem!", celebrat dimarts passat, 7 d'abril, a l'Aula de Cultura de Sant Josep, i organitzat per Òmnium Cultural. Al debat, que portava per títol "El català correcte", van participar Oriol Camps, responsable d'assessorament lingüístic de Catalunya Ràdio; Jordi Solé, sociolingüista; i Mila Segarra, professora d'Història de la Llengua de la Universitat Autònoma de Barcelona, tots ells moderats per Angel León, de Ràdio l'Hospitalet. El títol del debat suggeria un terme mig entre el català "light" i el "heavy", termes emprats per referir-se a l'ús que actualment es fa del llenguatge, segons el grau de fidelitat al català més normatiu, que en el cas del "light", sovint s'identifica amb una tendència a castellanitzar la llengua catalana.

El cicle de debats "¡Parlem!", sobre l'ús social del català, es clourà el proper 9 de juny amb un debat que tractarà d'analitzar la situació de la llengua catalana a l'Hospitalet, i que comptarà amb representants de diverses institucions de la ciutat. **Robert Mur**

núm. 350 - Del 28/12/1.991 al 3/1/1.992

El català a Europa

Dintre del cicle de debats sobre l'ús social de la llengua catalana, el 17 de desembre va tenir lloc a l'Aula de Cultura de Sant Josep el debat "El Català a Europa", amb la intervenció de Miquel Strubell, director de l'Institut de Sociolingüística Catalana, i de Xavier Tudela, secretari general de l'Institut de Projecció de la Cultura Catalana.

L'oficialitat del català a la Comunitat Europea, l'interès per la llengua i la cultura catalanes a Europa i el futur del Català dins els marc europeu, van centrar bona part del debat.

n. 358 - Del 22 al 28 de febrer de 1992

L'ús oficial del català, a debat

Sota el títol "L'ús oficial del català", el passat 11 de febrer es va celebrar a l'Aula de Cultura de Sant Josep el tercer dels debats del cicle "Parlem!", que organitzat per Òmnium Cultural pretén ser un espai on es puguin avaluar les diferentes opinions sobre l'ús social de la llengua catalana.

Moderats per Antoni Garcia Araus, cap d'informatius de Ràdio L'Hospitalet, que va saber portar el debat amb correcció i coherència, van intervenir-hi Joan Ramon Solé, assessor jurídic, cap de la Secció d'ús oficial de la llengua catalana, de la Direcció General de Política Lingüística; Carles Sala, cap de la Secció de Personal i vice-president de la comissió interna sobre Normalització de l'Ajuntament; Jaume Botey, regidor d'Iniciativa per Catalunya i Ferran Vives, vocal de l'Associació de Veïns de Bellvitge.

El debat va indicar que és necessària una profunda reflexió sobre el tema i que cal trobar solucions pragmàtiques i urgents. Jaume Botey va deixar clar que cal una planificació seriosa de la catalanització de l'Hospitalet, abans que no sigui massa tard. Joan Ramon Solé va fer una exposició jurídica dels drets lingüístics, mentre que Carles Sala, representant de l'Ajuntament, va reconèixer el retard de la normalització entre els funcionaris municipals, però va afirmar que s'estan prenent mesures per avançar més ràpidament. Ferran Vives, per la seva banda, va demanar programes adients perquè la gent gran de Bellvitge canviï cap a una actitud més receptiva davant el català.

El proper debat del cicle "Parlem!" se celebrarà el dia 7 d'abril vinent i versarà sobre "Els models actuals de llengua", tot fent incidència en la utilització que del català es fa en els mitjans de comunicació. **Robert Mur**

15-10-91

P A R L E M !

CICLE DE DEBATS
SOBRE L'ÚS SOCIAL
DE LA LLENGUA CATALANA

1 L'ENSENYAMENT EN CATALÀ

1. Informacions bàsiques sobre l'ensenyament del català i en català (Pla intensiu de normalització a les escoles de l'Hospitalet).

2. Algunes dades significatives sobre l'ensenyament en català a l'Hospitalet (Pla intensiu de normalització a les escoles de l'Hospitalet).

3. Actuacions del Centre de Normalització Lingüística en l'àmbit de l'ensenyament durant el curs 1990-91 (Centre de Normalització Lingüística de l'Hospitalet).

4. Algunes dades sobre coneixement i ús del català entre els monitors d'activitats extraescolars de l'Hospitalet (Centre de Normalització Lingüística de l'Hospitalet).

OMNIUM CULTURAL
ASSOCIACIÓ PROMOTORA DE LA CULTURA CATALANA

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Ajuntament de l'Hospitalet

INFORMACIONS BÀSIQUES SOBRE L'ENSENYAMENT DEL CATALÀ I EN CATALÀ A LA CIUTAT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

A partir de la normativa vigent que estableix el tractament de l'ús docent de la llengua catalana al sistema educatiu, cal tenir presents els diferents tipus o les diferents modalitats.

Aquesta informació fa referència únicament a parvulari i EGB, és a dir, als alumnes de 3 a 14 anys (edat aproximada d'acabament del 8è. d'EGB).

En primer lloc, recordem que l'ensenyament de la llengua catalana és obligatori a tots els nivells. A més, hi ha un mínim de matèries que s'han de fer emprant el català com a llengua vehicular: una al cicle mitjà (alumnes de 8 a 10 anys) i dues al superior -2a. etapa- (alumnes d'11 a 14 anys). Aquest conjunt normatiu l'anomenem, a efectes de simplificació, ***compliment de mínims.***

D'altra banda, d'acord amb la normativa i la pràctica escolar habitual, hi ha altres modalitats:

PROGRAMA D'IMMERSIÓ

Aprenentatge procoç en una altra llengua. En aquest cas, alumnes nocatalanoparlants reben des del primer dia d'escolarització a pàrvuls l'ensenyament en català.

PROGRAMA PROGRESSIU

A més de rebre els ensenyaments mínims, es van incrementant progressivament les matèries en català al llarg de l'escolaritat.

La diferència entre un programa d'immersió i la resta de modalitats és la caracterització del català com a llengua primera d'escola (en el primer cas) o de llengua segona (les altres).

ALGUNES DADES SIGNIFICATIVES

1) Previsions de la situació referents a les aules que fan l´ensenyament en català com a primera llengua (L1). Curs 1991/1992, escoles públique de la ciuata.

NIVELLS	*(A) AULES AMB CATALÀ L1*	*(B) TOTAL D´AULES DEL MATEIX NIVELL*	*% (A / B)*
Parv-3	17	29	58,6
Parv.4	26	54	48
Parv.5	23	60	38,3
1r. EGB	22	61	36
2n. EGB	23	63	34,9
Parv.+ C (totals)	110	267	41

Escoles amb català L1 a parvulari/cicle inicial: 25, sobre un total de 53 escoles.

2) Situació a l´escola privada:
Només són tres els centres privats que apliquen el programa d´immersió, sobre un total de 49 centres existents.

3) Nombre d´alumnes: dades del curs 9=-91 (parvulari/cicle inicial).

Segueixen el programa d´immersió:

1,812 (el 34´8%) a l´escola pública (5.215 alumnes).

322 (el 5´4%) a l´escola privada (5.952 alumnes)

4) Oferta d´ensenyament en català per barris.

BARRI	*ESCOLES*	*ESCOLES AMB CATALÀ L1*
Centre Sanfeliu	*17*	*5*
St.Josep	*7*	*6*
Collblanc Torrassa	10	2
Sta. Eulàlia	14	3
La Florida	15	1
Pubilla Cases Can Serra	17	3
Bellvitge	11	4
P. Gornal	6	4

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGUÍSTICA

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
DE L'HOSPITALET

ACTUACIONS DEL CENTRE DE NORMALITZACIO LINGÜÍSTICA EN L'ÀMBIT DE L'ENSENYAMENT DURANT EL CURS 1990-91

- **Campanya a l'entorn extraescolar:**

  *Cursos de català (oral) per a conserges d'escoles públiques.

  *Cursos de català (oral) per a pares i mares d'alumnes que fan immersió lingüística, en col.laboració amb el Pla intensiu de normalització a les escoles. El curs 1990-91 es van fer sis cursos, combinats amb tallers d'activitats, a sis zones escolars de la ciutat.

- **Campanya "És català i l'aprèn a l'escola":**

  *Estudi de la situació lingüística de les entitats que fan activitats extraescolars (enquesta a 90 entitats i 440 monitors). Anàlisi de la situació general del sector.

  *Negociacions amb les principals entitats esportives i d'esplai de la ciutat. Establiment de programes de normalització lingüística a 6 entitats esportives, 1 esplai i 6 associacions de pares i d'acords de col.laboració amb 3 esplais per difondre l'ús del català en les seves activitats.

  *Edició i distribució de materials de sensibilització entre els monitors d'activitats extraescolars.

  *Organització d'un curs de català (oral) per a mónitors d'activitats extraescolars (fet el setembre de 1991).

- **Campanya "El joc a l'escola":**

  *Edició i distribució, a les escoles i els esplais, de dos cartells sobre el joc popular i tradicional.

  *Edició, juntament amb el departament de Dinàmica Educativa i el Pla intensiu, d'una guia de jocs per a mestres i monitors.

  *Elaboració d'un fons de recursos didàctics per a nens dels cicles mitjà i superior, amb 3 jocs informàtics, un joc memòric i un recull de 23 jocs de taula. Oferta a les escoles i els esplais de l'Hospitalet.

  *Participació a Firajoc 90. Col.laboració amb l'organització de la fira, el Consell de la Joventut, la Guàrdia Urbana i l'Associació d'Esport per a Tothom per tal d'incrementar l'ús del català en les activitats de la fira.

C/ Santiago de Compostel·la, 8-10. Telèfon 338 16 08. Fax 338 11 88. 08901 L'Hospitalet de Llobregat

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
DE L'HOSPITALET

ESTUDI SOBRE CONEIXEMENT I ÚS DEL CATALÀ ENTRE ELS MONITORS D'ACTIVITATS EXTRAESCOLARS DE L'HOSPITALET

(enquesta feta a 400 monitors l'any 1990)

1. Coneixement del català:

	Bé	Una mica	Gens
L'entenen	94 %	5 %	1 %
El saben parlar	67 %	25 %	7 %
El saben escriure	62 %	25 %	12 %

2. Ús del català per part dels monitors:

Com a llengua principal	22 %
Amb els altres monitors	13 %
Amb un desconegut	12 %
Amb els nens (el primer dia)	26 %
Quan el nen els pregunta en castellà	5 %
Quan el nen els pregunta en català	69 %
En notes, cartells, etc. (ús escrit)	37 %

3. Opinions dels monitors:

- Si el monitor parlés en català, els nens l'entendrien?

Tots o la majoria	86 %
La meitat	8 %
Pocs o cap	5 %

- Que els nens aprenguin a parlar català és:

Imprescindible	31 %
Convenient	62 %
Secundari	5 %

- Què afavoreix més l'aprenentatge del català?
  (ordre de prioritat sobre 10)

La comunicació directa amb amics o coneguts	8,4
Veure televisió, llegir, etc. en català	6,1
L'ensenyament del català	5,8
Un entorn (carrer, comerços, etc.) normalitzat	5,6
Altres (la família, l'escola, etc.)	1,1

C/ Santiago de Compostel·la, 8-10. Telèfon 338 16 08. Fax 338 11 88. 08901 L'Hospitalet de Llobregat

17-12-91

P A R L E M !

CICLE DE DEBATS
SOBRE L'ÚS SOCIAL
DE LA LLENGUA CATALANA

2 EL CATALÀ A EUROPA

1. M. Antònia de Cendra: Europa, ara i avui.

2. Joan F. Mira: "Ser és, sovint, tenir llengua", dins Cultures, llengües, nacions.

3. Comissió de Peticions del Parlament Europeu: Proposta de resolució sobre la situació de les llengües en la Comunitat i el cas de la llengua catalana.

ÒMNIUM CULTURAL
ASSOCIACIÓ PROMOTORA DE LA CULTURA CATALANA

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Ajuntament de l'Hospitalet

La Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer (CECA) 1950-1955

A finals dels anys 50 Europa es troba destruïda i empobrida com a conseqüència de la 2.ª Guerra Mundial. És a partir d'aquesta època que comencen a renéixer els primers moviments europeistes que representen, en una Europa encara marcada per la guerra, una esperança i un pas concret vers la reconciliació.
El 19 de setembre de 1946, Winston Churchill proposa en un discurs célebre la creació dels Estats Units d'Europa i més endavant, el ministre d'afers estrangers francès, Robert Shuman, proposa, en un discurs pronunciat en nom del Govern Francès, posar en comú la producció el consum de carbó i d'acer. Aquest és doncs el primer antecedent de la Comunitat Europa del Carbó i de l'Acer (CECA) que fou creada pel Tractat signat el 18 d'abril de 1951 a París. Els Estats signataris del Tractat foren: la República Federal d'Alemanya, Itàlia, Bèlgica, Països Baixos, Luxemburg i França.

Naixement de la CEE i la CEEA (1955-1958)

El balanç del procés integrador l'any 1955 es revela insuficient.
El Govern Holandès prendria la iniciativa aquesta vegada transmetent als altres Estats Membres de la CECA un memoràndum en el qual es proposava la creació d'un mercat comú que no es limitaria únicament a dos productes, sinó que s'estendria al conjunt de sectors i produccions. Es va encarregar a un comité d'experts, presidit per una personalitat europeista com era el belga P.H. Spaak, l'estudi de les possibilitats de crear una unió econòmica general. Fruit dels treballs d'aquest grup és un informe presentat l'abril de 1956 en el qual es va preconitzar la signatura de dos tractats, un proposant la creació d'una Comunitat Econòmica Europea (CEE) i l'altre la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica.
El 1r de gener de 1958, els Tractats CEE i CEEA entren en vigor, neix l'Europa dels «sis».

La primera ampliació

Les negociacions per a l'adhesió del Regne Unit, Irlanda, Dinamarca i Noruega a la Comunitat Europea van començar el dia 30 de juny de 1980. Van ésser unes negociacions difícils perquè van comprendre pràcticament tots els sectors de la vida econòmica i política. Finalment, el 22 de gener de 1972, es signen els Tractats d'adhesió que són ratificats ràpidament pels Parlaments dels antics i nous Estats membres.
A Noruega tanmateix, es va convocar un referèndum i els Tractats d'adhesió foren rebutjats per una dèbil majoria (53 %). La Comunitat dels «Nou» naixeria el 1r de gener de 1973.

La segona ampliació

El 1r de gener de 1981 Grècia es converteix en membre de la Comunitat Europea. Amb l'adhesió de Grècia comença l'ampliació de la Comunitat cap al Sur. L'adhesió de Grècia s'acompanya d'un període transitori de 5 anys, en el decurs dels quals l'economia grega havia d'adaptar-se progressivament al nivell econòmic més alt de la Comunitat, que li concediria ajuts financers amb aquesta finalitat.
L'apropament de Grècia a la Comunitat va començar el dia 8 de juny de 1959, quan va sollicitar associarse a la Comunitat Europea. El Tractat d'associació va entrar en vigor el 1r de novembre de 1962, però l'acord va quedar congelat a partir del 1967 com a conseqüència del cop d'Estat que va conducir al «règim dels coronels».
El 12 de juny de 1975, el Govern grec va presentar la demanda d'adhesió. Les negociacions van començar el juliol de 1976 i es va signar el Tractat d'adhesió de Grècia a les Comunitats Europees, el dia 28 de maig de 1979 a Atenes.
Més enllà de la seva importància econòmica, l'adhesió de Grècia revesteix un profund significat des del punt de vista històric i cultural.

La tercera ampliació

El 12 de juny de 1985 es va signar el Tractat d'Adhesió d'Espanya i Portugal a les Comunitats Europees.
El primer apropament, per part espanyola es remunta a l'any 1966 quan es va intentar d'aconseguir amb la Comunitat «una associació susceptible d'arribar un dia a la integració total».
En 1970 es va signar un acord comercial preferent entre Espanya i la CEE. Aquest acord no cobreix el sector carbó i atorga moltes preferències aranzelàries als productes d'ambdues parts.
El 28 de juliol de 1977, després de les eleccions legislatives de juny, Espanya presenta de manera oficial al Consell de Ministres de la Comunitat la sollicitud d'adhesió, sollicitud que es va produir dos anys després de la de Grècia i quatre mesos després de la de Portugal.
El dia 5 de febrer s'obren oficialment les negociacions entre Espanya i la Comunitat i aquest mateix any comencen les sessions conjuntes del Comitè Mixt «Parlament Europeu-Corts Espanyoles».
Finalment, el 1r de gener de 1986, després de la signatura dels Tractats el 12 de juny de 1985, Espanya i Portugal es converteixen en membres de ple dret de la Comunitat Europea. Neix així l'Europa dels «Dotze».

L'altra Europa

Europa no s'acaba amb la Comunitat Econòmica Europea. Existeixen altres organitzacions d'àmbit europeu que també uneixen i aglutinen els diversos Estats Europeus. Entre aquestes organitzaciones podem assenyalar les següents:
El Consell d'Europa que agrupa els 21 Estats europeus en règims democràtics. Aquests països són: Àustria, Bèlgica, Xipre, Dinamarca, Espanya, França, Grècia, Irlanda, Islàndia, Itàlia, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Noruega, Països Baixos, Portugal, República Federal d'Alemanya, Regne Unit, Suècia, Suïssa i Turquia. Els seus objectius generals tendeixen a la realització d'una unió europea més estable, la protecció de la democràcia i els drets humans i la millora de la qualitat de vida.
L'EFTA o Associació Europea de Lliure Comerç va ésser creada l'any 1960, com a una organització d'integració europea per tal de donar rèplica a la CEE.
Els països fundadors de l'EFTA van ésser set: Àustria, Dinamarca, Noruega, Portugal, Regne Unit, Suècia i Suïssa. Actualment Gran Bretanya, Dinamarca i Portugal no formen part de l'EFTA per haver-se incorporat a la CEE i Finlàndia i Islàndia es van incorporar a l'EFTA com a Estats associats.
Els seus objectius fundacionals són, entre altres, la creació d'una zona de lliure canvi de productes industrials i la contribució al creixement del comerç internacional.
El COMECON. El Consell d'Assistència Econòmica Mútua (CAEM) denominat amb freqüència COMECON va ésser constituït l'any 1949. Hi van participar inicialment la Unió Soviética, Albània, Bulgària, Txecoslovàquia, Hongria, Polònia i Romania. Poc després de la seva creació l'any 1950, es va ampliar amb l'adhesió de la República Democràtica d'Alemanya.
El seu objectiu era l'organització de la cooperació econòmica, tècnica i científica entre els seus membres, consolidant la creació d'un bloc d'Estats amb un sistema d'economia planificada.

SER ÉS, SOVINT, TENIR LLENGUA

Tota ideologia nacional elaborada, inclou una perspectiva universal. Inclou, si és coherent, el projecte o principi d'*assegurar al nostre poble un lloc al sol*, de garantir-li el seu dret a ocupar un lloc *entre els pobles del món*. Implica, per tant, concebre el món —la humanitat—, com a repartit o repartible entre un nombre de societats (pobles, nacions) de *categoria* igual i equivalent. I, per tant, pensar i definir el propi poble o nació com a membre igual, de fet o de dret, d'aquesta categoria universal. Implica ser, o voler ser, una entitat autodefinida com a *tot*, dins una sèrie de *tots*; no tan sols, per tant, *part* de la definició d'un altre tot que ens inclou. La qual cosa representa, deixant a banda les aplicacions político-institucionals, la necessitat de caracteritzar l'entitat en qüestió: de definir en termes propis l'*id* d'aquesta *id-entitat*.

Deu ser per això que tot nacionalisme, en la ideologia i en la pràctica, insisteix a afirmar una caracterització etnocultural: a mostrar i a demostrar l'existència d'un *poble* que és *això*, és a dir, que posseeix *aquests* trets definitoris, *comuns* i *distintius*. Sempre, al costat o damunt la imatge d'un mapa —d'un espai, territori o pàtria— hi ha la *imatge* d'una comunitat, d'una unió d'individus que són posseïdors i portadors d'una manera específica i comuna de ser. I no caldria ja recordar que sovint es tracta només d'una imatge, o fins i tot d'un miratge, més que no pas d'una realitat mesurable. La nació, doncs, vista d'aquesta manera (recordem que Otto Bauer sintetitza la definició de nació en l'expressió *Charaktergemeinschaft*, «comunitat de caràcter»), serà sobretot una *nació de persones*, estarà formada pel conjunt de tots aquells que són *portadors de nacionalitat*, que posseeixen aquella combinació irrepetible de trets culturals que els identifica —és a dir que els fa ser *id*: això— i els distingeix dels altres. I és el cas que *tots* els nacionalismes europeus (ideologies, moviments socials o actuacions polítiques cap al poder o des del poder) han posat la llengua en lloc primer i eminent d'aquesta combinació de trets d'identitat i distinció.

(...)

Precisament quan aquesta identitat es troba amenaçada d'absorció o desintegració, és quan més cal conservar i exhibir la llengua com a *document d'identitat*. Quan es percep el perill d'un trencament de la continuïtat amb el passat, el perill de *deixar de ser allò que hom era*, perill que apareix dramàticament com a risc de *deixar de ser*, de *morir*. És aleshores que els moviments nacionalistes, embrionaris o desenrotllats, lliguen el projecte —de vida o de re-naixement— nacional a un projecte lingüístic. L'*autenticitat* i la *unitat* (objectius, com recorda Fishman, de tot nacionalisme), seran els objectius d'un programa que es proposa d'afirmar, o de recobrar, la categoria de *nacional* per a la llengua pròpia. *Nacional*, en aquest programa, vol dir una relació entre llengua i societat tal que aquesta considere i tinga aquella com a única efectivament pròpia. Quan aquesta situació no és posseïda d'entrada, és a dir quan es tracta d'un projecte, hom engega un procés de *planificació lingüística*, o siga de definició d'uns mitjans per assolir-la. I en dic *planificació*, tant si els plans els elaboren i els apliquen institucions públiques, com si es tracta d'elements de la ideologia i del moviment nacionalista, o de l'acció de filòlegs, gramàtics, intellectuals, organitzacions cíviques, lligues, fraternitats, clubs o congressos.

Tota l'Europa contemporània ha anat plena d'aquesta mena de plans i de projectes, almenys des de finals del segle XVIII, i més encara durant els segles XIX i XX. En la seva forma més elaborada, els objectius són sempre els mateixos: una llengua *unificada*, més o menys amb les notes del que ara en diríem un estàndard comú i acceptat, contra els perills de la disgregació; una llengua *depurada* de tot allò que no és autèntic, de tot allò que és vist com a *contaminant*, estranger, aliè, adherència estranya, etc.; i finalment una llengua *pròpia*, interna i excloent, que ocupe o reocupe tots els espais que la llengua no pròpia ha envaït. Cal dir que, generalment, aquest projecte no és un projecte *pacífic*, no funciona sense resistències internes i externes: resistència de la llengua que ha de ser desplaçada (resistència de l'alemany a Bohèmia, fracassada i amb complet desplaçament final; resistència del castellà als Països Catalans, amb un èxit ben notable fins ara; resistència de l'anglès a Irlanda, amb èxit absolut), o resistències endògenes a un estàndard unificador (l'inacabable conflicte entre *Landsmål* i *Riksmål* i els seus derivats a Noruega o entre *katharevousa* i *demotikí* a Grècia, els recels regionals davant l'*euskera batua*, o els embolics de major o menor substància dins de l'àmbit català).

Joan F. Mira: Cultures, llengües, nacions

A

La Comissió de Peticions sotmet a votació del Parlament Europeu, sobre la base de l'exposició de motius adjunta, la proposta de resolució següent:

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ

sobre la situació de les llengües en la Comunitat i el cas de la llengua catalana.

El Parlament Europeu

— Vista la Petició núm. 113/88 del Parlament de Catalunya,

— Vista la Petició núm. 161/89 del Parlament de les Illes Balears,

— Vistos els articles 217 i 248 del Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, els articles 190 i 225 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica, com també les diferents Actes d'adhesió,

— Vist el Reglament núm. 1 del Consell de 15 d'abril de 1958[1], modificat després de cada adhesió, i en especial els seus articles 1, 6, 7 i 8,

— Vist l'informe de la Comissió de Peticions i les opinions de la Comissió d'Assumptes Jurídics i de Drets dels Ciutadans i de la Comissió de Joventut, Cultura, Educació, Informació i Espòrt (doc. ....),

A. Atès que les Comunitats Europees, i més particularment el Parlament Europeu, constitueixen —entre els organismes internacionals que comprenen països en els quals s'utilitzen diverses llengües— l'únic òrgan que ha adoptat el principi del "multilingüisme integral"; això representa que, amb excepció del luxemburguès (que va passar a ser una llengua oficial de Luxemburg el 1984), les deu llengües que tenen l'estatut de llengua oficial en tot el territori d'un Estat membre són també rellevants quant a llengües de la Comunitat, amb el benentès que el text dels actes de dret derivat no es publica en irlandès.

B. Atès que l'experiència demostra que aquest treball sistemàtic en 9 llengües, que comporta costos no gens menyspreables, dóna origen a dificultats i sobrecàrregues tècniques que poden veure's augmentades, si s'escau, a conseqüència de noves adhesions,

C. Atès, no obstant això, que per mitjà del recurs extensiu a la pràctica del "multilingüisme integral" el Parlament Europeu pretén subratllar la dignitat que reconeix a les llengües, reflex i expressió de les cultures dels pobles i que, en qualsevol cas, els efectes positius d'aquesta pràctica són evidents, ja que permet examinar els textos sotmesos al Parlament, i en especial els textos de les propostes de mesures comunitàries que tenen valor legislatiu, en les llengües de tots els països en els sistemes jurídics dels quals aquestes mesures hauran d'integrar-se,

(1) Cf. DO núm. L 17 de 6 d'octubre de 1958, pàg. 385.

D. Atesa la importància de la llengua catalana, llengua europea mil·lenària utilitzada en tots els nivells de l'ensenyament i en tots els mitjans de difusió, en la qual existeix una producció cultural i literària molt important i de la qual fa un ús efectiu i continuat la major part de la població d'un territori de més de 10 milions d'habitants, i també el seu caràcter oficial,

E. Atès, per tots els motius esmentats abans, que no és possible accedir a una aplicació completa del principi de la igualtat de totes les llengües dels països comunitaris però que, pel que fa a la llengua catalana, hi ha possibilitats d'utilització que poden posar-se en pràctica en el moment actual,

1. Subratlla la importància que s'ha de concedir a la utilització de les llengües per part de les Comunitats Europees, que han d'intentar que els pobles d'Europa no considerin aquesta institució com un cos exterior i estrany, sinó com un element que forma part de la vida quotidiana dels ciutadans;

2. Considera que les Peticions núm. 113/88 del Parlament de Catalunya i núm. 161/89 del Parlament de les Illes Balears tradueixen bé aquesta necessitat, particularment referida al català, llengua oficial en el territori dels pobles representats pels dos Parlaments que han presentat aquestes peticions, en virtut dels Estatuts d'Autonomia respectius i en el marc de la norma general de l'article 3 de la Constitució Espanyola de 1978;

3. Assenyala que, perquè l'objecte d'aquestes peticions pugui fer-se realitat, s'ha de tenir en compte que la fixació del règim lingüístic de les institucions de les Comunitats Europees —en virtut de les disposicions de l'article 217 del Tractat CEE, de l'article 190 del Tractat EURATOM i del Reglament núm. 1 del Consell de 15 d'abril de 1958— és competència del Consell, que decideix per unanimitat, i que, pel que fa als Estats membres en els quals hi ha diverses llengües oficials, l'ús de la llengua s'ha de determinar, a sol·licitud de l'Estat interessat, segons les regles generals de la legislació d'aquest Estat;

4. Demana al Consell, format pels representants dels Estats membres, i a la Comissió que adoptin mesures que permetin assolir els objectius següents:
   - la publicació en català dels Tractats i dels textos fonamentals de les Comunitats;
   - la difusió en català de la informació pública relativa a les institucions europees per tots els mitjans de comunicació;
   - la inclusió del català en els programes elaborats per la Comissió per a l'aprenentatge i el perfeccionament de les llengües europees;

- la utilització del català en les relacions orals i escrites amb el públic en la/les Oficina/es de la Comissió de les Comunitats Europees en les Comunitats Autònomes en qüestió;

5. Acull amb satisfacció que, de conformitat amb el Reglament del Tribunal de Justícia, els testimonis i experts puguin ja fer servir la llengua catalana en el Tribunal si no poden expressar-se de manera convenient en una de les llengües de procediment del Tribunal;

6. Demana a la Mesa, en el marc del règim jurídic esmentat a l'apartat 3 i pel que fa al Parlament Europeu, que adopti decisions adequades en la matèria, tenint en compte els objectius esmentats;

7. Encarrega al seu President que transmeti la present Resolució i l'informe de la seva comissió al Consell, a la Comissió i als dos Parlaments que han presentat les Peticions núm. 113/88 i núm. 161/89.

B

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I. ELS PETICIONARIS

1. La Petició núm. 113/88 va ser presentada pel Parlament de Catalunya. Hi figura la resolució de la comissió cultural del Parlament de Catalunya núm. 155/11, de 10 de febrer de 1988, aprovada per unanimitat a proposta de tots els grups parlamentaris. En aquesta resolució, es decideix "demanar al Parlament Europeu que declari el català llengua oficial de les institucions comunitàries".

   El 22 de maig de 1989, el Parlament de les Illes Balears va trametre una carta en la qual sol·licitava que el català esdevingués llengua oficial de les institucions europees. Aquesta sol·licitud va ser classificada com a petició i va ser inscrita al registre com a Petició núm. 161/89.

   Es van rebre a més nombroses cartes de suport, entre d'altres les trameses per:
   - l'Ajuntament de Vic (carta de 4 d'abril de 1989);
   - l'Ajuntament de Viladrau (carta de 3 de maig de 1989);
   - l'Ajuntament de Santa Eugènia de Berga (carta de 8 de maig de 1989);
   - l'Obra Cultural Balear (carta de 29 de maig de 1989);
   - l'Ajuntament de Girona (carta de 30 de juny de 1989);
   - l'Ajuntament de Valls (carta de 5 de juliol de 1989);
   - el Consell Comarcal d'Osona (carta de 31 de juliol de 1989);
   - l'Ajuntament de Mataró (carta de 23 d'octubre de 1989).

2. D'altra banda, ja s'havien presentat en el Parlament Europeu diverses propostes de resolució:

   - proposta de resolució del Sr. Rubert de Ventós sobre els obstacles a la utilització del català a la universitat i a la televisió (doc. B2-1323/86),
   - proposta de resolució dels Srs. Gasòliba i Böhm i Duran i Lleida sobre la utilització de la llengua catalana en determinats àmbits de l'activitat de les institucions europees (doc. B2-247/87),
   - proposta de resolució del Sr. Gutiérrez Díaz sobre la utilització de les llengües gallega, basca i catalana en la difusió dels documents de base de la Comunitat Europea (doc. B2-1387/87),

3. Totes les sol·licituds esmentades abans demanen al Parlament que actuï de manera que el català pugui ser una llengua oficial de les institucions europees, és a dir de la Comunitat;

II. LES LLENGÜES EN LES ORGANITZACIONS INTERNACIONALS

4. L'estudi molt documentat (PE 132.289) elaborat pel Servei Jurídic per a la Comissió de Peticions conté consideracions interessants sòbre el paper de les llengües en diferents organitzacions internacionals. De la lectura d'aquest document es dedueix que s'està desenvolupant una tendència cap a un cert multilingüisme. En el marc del present informe, s'ha de posar especialment en relleu una pràctica naixent en el si de determinades organitzacions internacionals: juntament amb les llengües oficials, poden utilitzar-se'n d'altres —almenys oralment— en determinades condicions.

Així doncs, en el Consell d'Europa, les llengües oficials del qual són el francès i l'anglès, l'article 12 del Reglament interior del Comitè de Ministres indica que tot representant podrà prendre la paraula en una llengua diferent de les llengües oficials; en aquest cas, el mateix representant haurà de facilitar la interpretació en un llengua oficial. Pel que fa a l'Assemblea del Consell d'Europa, es prescriu que podran utilitzar-se l'alemany i l'italià en sessió plenària i en comissió, a més de les dues llengües oficials (cf. article 17 del Reglament de l'Assemblea).

Continuant amb la mateixa tendència, el Reglament del Consell de Seguretat de les Nacions Unides concedeix a tot representant la facultat d'expressar-se en una llengua diferent de les llengües de l'Assemblea General (xinès, espanyol, francès, anglès, rus i —per a determinats òrgans interns— àrab). En aquest cas, "s'haurà de proporcionar una interpretació en un dels idiomes" de l'Assemblea General o de la Comissió de què es tracti.

III. LES LLENGÜES EN LES INSTITUCIONS COMUNITÀRIES EUROPEES

5. D'altra banda, les Comunitats Europees són, entre les organitzacions internacionals esmentades en el document, les úniques que han adoptat el principi del "multilingüisme integral": les llengües que tenen un estatut de llengua oficial en tot el territori d'un Estat membre tenen també el caràcter de llengua de la Comunitat (amb excepció del luxemburguès, que va esdevenir una llengua oficial de Luxemburg el 1984). Això s'explica per la incidència que té l'ordre jurídic comunitari en la vida dels Estats membres: particularment, pel fet que hi ha normes comunitàries que són directament aplicables als Estats membres i que donen origen en el comú dels ciutadans a drets i deures, és indispensable que els actes de la Comunitat es redactin en totes les llengües.

La conseqüència d'aquest principi és que, com posa de manifest el Servei Jurídic en l'estudi esmentat abans, "de les 360 organitzacions internacionals intergovernamentals que hi ha en l'actualitat (de les quals 30 són universals, 50 intercontinentals i 280 regionals), la Comunitat Europea és la que disposa d'un major nombre de llengües oficials, malgrat que el nombre dels seus Estats membres, comparat amb el d'altres organitzacions, sobretot de les universals, és petit" (cf. PE 132.289, apartat 8).

Entre les institucions de la Comunitat, és principalment el Parlament la que aplica de la manera més rigorosa possible aquest principi; això és així no solament perquè els diputats al Parlament Europeu no parlen necessàriament —com si que ho fan, per exemple, els funcionaris de la Comissió— diverses llengües, sinó també perquè el Parlament, representant dels pobles de la Comunitat, pretén així posar en relleu el seu compromís amb la diversitat cultural dels pobles que componen la nostra Europa, cosa que constitueix la força i l'orgull de la Comunitat. No obstant això, aquesta qüestió no deixa de presentar dificultats: a part dels costos que implica el multilingüisme integral, s'ha de recordar també que el Parlament té una funció en el procés legislatiu comunitari i ha d'aprovar o emetre dictamen sobre la major part de les mesures de dret comunitari derivat. La tasca sobre aquestes propostes, que el Parlament porta a terme en totes les llengües, permet, per tant, controlar i verificar la redacció lingüística de cada un d'aquests actes, destinats a formar part integrant dels sistemes jurídics dels nostres Estats: la tasca del Parlament té, doncs, el mèrit no gens menyspreable de millorar en el nivell lingüístic la qualitat intrínseca de les propostes de la Comissió, que en el seu fur intern no treballa en absolut amb nou llengües.

Tot i amb això, l'experiència quotidiana posa de manifest la mesura en què el treball es fa més complex a causa de l'aplicació estricta del principi del multilingüisme. Particularment, pel que fa a la interpretació, evidentment no resulta possible que els intèrprets d'una determinada llengua d'una reunió concreta abastin les vuit llengües restants. Per això, es fa servir un sistema de relleus: per exemple, si l'orador s'expressa en danès i en la cabina italiana no hi ha un intèrpret que entengui aquesta llengua, l'intèrpret connectarà amb la cabina anglesa, en la qual el seu col·lega tradueix directament del danès. Aquest sistema, que permet afrontar el treball en nou llengües, no resulta evidentment gens adequat per augmentar la qualitat de la traducció: ja que la interpretació no és una ciència exacta, el risc d'errors, i per tant de malentesos sovint difícils de dissipar, es veu multiplicat en progressió geomètrica.

6. Pel que fa als **textos vigents**, la noció de llengua oficial en les Comunitats Europees no figura ni a l'article 217 del Tractat CEE ni a l'article 190 del Tractat CEEA, que es limiten a prescriure que "el règim lingüístic de les institucions de la Comunitat, el fixarà el Consell, per unaniminat, sens perjudici de les disposicions previstes al reglament del Tribunal de Justícia"[2]. En aplicació d'aquestes prescripcions, el Consell va aprovar el 15 d'abril de 1958 un reglament [3], modificat amb motiu de cada adhesió i per darrera vegada mitjançant l'Acta relativa a l'adhesió del Regne d'Espanya i de la República Portuguesa, les disposicions d'aplicació de la qual contenen la norma actualment vigent en la matèria:

(2) Com posa en relleu amb encert el Servei Jurídic en el document esmentat abans, es tracta d'un cas molt estrany de competència reservada al Consell sense que es concedeixi un poder d'iniciativa o de consulta a altres institucions, fet que dóna una idea del caràcter delicat de la qüestió.

(3) Reglament núm. 1, DO núm. L 17 de 6 d'octubre de 1958, pág. 385.

"les llengües oficials i les llengües de treball de les institucions de la Comunitat seran l'alemany, el castellà, el danès, el francès, el grec, l'anglès, l'italià, el neerlandès i el portuguès".

Així, la noció de "llengua oficial" està vinculada a la de "llengua de treball".

Altres dues disposicions d'aquest reglament són particularment importants en el context del present informe:

Article 6: "Les institucions podran determinar les modalitats d'aplicació d'aquest règim lingüístic en els seus reglaments interns."

Article 8: "Pel que fa als Estats membres on hi hagi diverses llengües oficials, l'ús d'una llengua es regirà, a petició de l'Estat interessat, per les normes generals de la legislació d'aquest Estat."

7. És oportú assenyalar aquí les dues particularitats que representen, en el règim lingüístic de les institucions de la Comunitat, les llengües irlandesa i luxemburguesa. En primer lloc, la situació lingüística de Luxemburg és especial: malgrat que és llengua oficial en tot el territori del Gran Ducat de Luxemburg, el luxemburguès no és ni llengua oficial ni llengua de treball en les Comunitats Europees.

   En la votació de la llei de 24 de febrer de 1984 sobre el règim lingüístic, la Cambra de Diputats de Luxemburg no va insistir, d'altra banda, en la reforma d'aquest estatut.

   Cal observar a més que, a Luxemburg, el trilingüisme és una situació de fet i que aquesta situació està reflectida en la llei de 1984:

   - el luxemburguès és la llengua nacional (article 1);
   - els actes legislatius i els seus reglaments d'execució es redacten en francès (article 2);
   - en matèria administrativa, contenciosa i no contenciosa, i en matèria judicial, es pot fer ús de les llengües francesa, alemanya o luxemburguesa (article 3);
   - per respondre a una sol·licitud o a un recurs administratiu, l'administració ha d'utilitzar, en la mesura que sigui possible, la llengua utilitzada per la part demandant (sigui el luxemburguès, el francès o l'alemany) (article 4);

8. Pel que fa a l'irlandès, cal recordar que, amb motiu de l'adhesió de Dinamarca, d'Irlanda i del Regne Unit, el 1973, es va introduir una distinció:

- "els textos dels actes de les institucions de les Comunitats" (el dret comunitari derivat) es publicaran i seran autèntics en llengua anglesa i llengua danesa, a més de ser-ho en les quatre llengües existents (cf. article 155 de l'Acta d'adhesió, DO núm. L 73 de 27 de març de 1972);

- en canvi, els textos dels Tractats existents, "redactats en llengua anglesa, llengua danesa i llengua irlandesa seran autèntics en les mateixes condicions que els textos originals dels Tractats..." (cf. article 160 de l'Acta d'adhesió).

9. Aquest darrer text modifica en la pràctica l'abast de l'article 248 del Tractat CEE i de l'article 225 del Tractat CEEA, que indiquen les llengües en les quals cada Tractat és autèntic. Es pot observar a més que tots els altres actes del mateix rang adoptats des de llavors estan redactats i són també autèntics en deu llengües i no en nou: n'hi ha prou amb esmentar l'Acta Única Europea, que és també autèntica en irlandès.

No obstant això, l'irlandès no constitueix en absolut una llengua de treball de les institucions europees. A propòsit d'aquesta llengua, potser no sigui irrellevant recordar aquí la sentència dictada pel Tribunal de Justícia el novembre de 1989 en l'assumpte "Groener", una nacional neerlandesa a la qual una institució pública irlandesa es negava a concedir un lloc de treball amb dedicació plena perquè no havia superat un examen de llengua irlandesa[4]. A la vista de l'estatut de "primera llengua oficial" concedit per la Constitució a la llengua irlandesa, el Tribunal va manifestar en la seva sentència que l'obligació que incumbeix els professors de les escoles públiques d'ensenyament professional de posseir un cert coneixement de la llengua irlandesa se situa entre les mesures adoptades pel Govern irlandès en el marc de la política de suport i promoció d'aquesta llengua com a mitjà d'expressió de la identitat i de la cultura nacionals. No obstant això, segons el Tribunal, el nivell de coneixements de la llengua no ha de ser desproporcionat en relació amb aquest objectiu de suport i de promoció (sentència en l'assumpte 379-87, vegeu DO C 324, de 28 de desembre de 1989, pág. 5).

10. Resulta útil en aquest moment analitzar la pràctica seguida en les institucions comunitàries pel que fa a la utilització de les llengües. L'article 6 del Reglament núm. 1 de 1958, pel qual es fixa el règim lingüístic de les institucions, concedeix a cada una d'elles la possibilitat de "determinar les modalitats d'aplicació d'aquest règim lingüístic en els seus reglaments interns".

A. El Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees és objecte, com s'ha vist, d'una excepció específica al règim lingüístic de les institucions previst en els articles 217 del Tractat CEE i 190 del Tractat CEEA. Això s'explica per la necessitat que hi hagi una obertura tan àmplia com sigui possible als particulars, per la necessitat que les persones que no dominen una llengua oficial o una llengua de treball puguin comparèixer davant els tribunals en les millors

(4) D'altra banda, la Sra. GROENER havia presentat, en principi, una petició al Parlament Europeu (núm. 140/85).

condicions i pel fet que el Tribunal pugui ser cridat a conèixer d'actes dels poders públics nacionals, que és possible que estiguin redactats en llengües diferents de les nou llengües de treball de les Comunitats.

Sobre la base d'aquesta derogació, el Reglament de Procediment del Tribunal de Justícia[5] estableix en deu el nombre de les llengües de procediment: en la pràctica, l'irlandès no s'utilitza gaire (per a aquesta qüestió, vegeu l'apartat 10 del dictamen facultatiu del Servei Jurídic). No obstant això, cal observar que, a diferència del Parlament, el Tribunal no té una competència total sobre el seu Reglament de Procediment, que requereix l'aprovació unànime del Consell un cop establert pel Tribunal (cf. article 188 del Tractat CEE i articles corresponents dels Tractats CECA i CEEA). D'altra banda, el Reglament de Procediment del Tribunal[6] estipula, a l'apartat 4 de l'article 89, que "quan els testimonis o els perits declarin que no poden expressar-se convenientment en una de les llengües esmentades a l'apartat 1 del present article, el Tribunal o la Sala els autoritzarà perquè formulin les seves declaracions en una altra llengua".

B. L'article 8 del Reglament intern del Consell[7] estableix que, llevat de decisió contrària adoptada pel Consell per unanimitat i motivada per la urgència, les llengües utilitzades per a les deliberacions i les decisions seran les llengües previstes pel règim lingüístic en vigor.

C. La Comissió de les Comunitats no sembla haver previst expressament disposicions relatives a les llengües en el seu Reglament intern[8].

D. Naturalment, resulta oportú analitzar amb més detall la situació en el Parlament Europeu. L'article 79 del Reglament està redactat de la manera següent:

"1. Tots els documents del Parlament hauran d'estar redactats en les llengües oficials.

2. Les intervencions en una de les llengües oficials seran objecte d'interpretació simultània en cada una de les altres llengües oficials i en qualsevol altra llengua que la Mesa consideri necessària".

11. Cal observar que l'article 79 està contingut en el Capítol VIII del Reglament, que conté les normes generals per al desplegament de les sessions, a les quals s'aplica aquesta norma. No obstant això, en virtut de la remissió continguda en l'apartat 4 de l'article 123 del Reglament, la norma és també aplicable per analogia a les reunions de comissió, però no a les reunions de grups o de delegacions interparlamentàries (cf., per a aquestes darreres, l'article 126 del Reglament).

(5) Cf. DO núm. L 350 de 28 de desembre de 1974, pàg. 1, modificat especialment arran de les diferents adhesions.

(6) Cf. DO núm. L 165 de 24 de juny de 1987, pàg. 1.

(7) Cf. DO núm. 268 de 25 d'octubre de 1979, pàg. 1.

(8) DO de 31 de gener de 1963, pàg. 181/63.

L'opinió de la Comissió d'Assumptes Jurídics i de Drets dels Ciutadans (cf. PE 132.251/def.) assenyala especialment a l'atenció les possibilitats operatives que ofereix aquest text, establert sobre la base de l'article 6 del Reglament núm. 1 esmentat abans, que concedeix a cada institució la possibilitat de determinar, en el seu reglament intern, les modalitats d'aplicació del règim lingüístic establert pel Consell.

12. Abans de tancar aquest capítol, és important recordar el principi essencial de la política lingüística de les Comunitats (cf. l'apartat 7 anterior): tota llengua que tingui estatut de llengua oficial en tot el territori d'un Estat membre és també una llengua de la Comunitat (amb l'excepció del luxemburguès, que va passar a ser una llengua oficial de Luxemburg el 1984). No obstant això, aquest principi podrà ser font de dificultats en el futur, en la perspectiva (políticament molt versemblant) de noves adhesions a mitjà o a llarg termini. En aquest moment no és possible preveure la solució que s'adoptarà: no obstant això, no han de crear-se naturalment obstacles suplementaris que puguin donar lloc que les dificultats que s'han exposat esdevinguin insuperables.

IV. LA IMPORTÀNCIA DE LES LLENGÜES EN LA COMUNITAT - EL CAS DEL CATALÀ

13. Les Comunitats Europees constitueixen una estructura nova creada en els darrers decennis i l'existència i el funcionament de les quals afecten de manera real la vida quotidiana dels ciutadans. En conseqüència, hi ha un problema d'imatge de les Comunitats en relació amb els ciutadans, que sovint no veuen amb claredat que decisions adoptades en l'àmbit comunitari puguin afectar-los directament i individualment. Aquesta imatge de la Comunitat com un organisme exterior i estrany resultaria encara més difícil d'eradicar si les Comunitats no concedissin una gran importància a les llengües utilitzades en tot el territori de la Comunitat i no intentessin dirigir-se a cada ciutadà en la llengua que li és pròpia.

Per això, les Comunitats han de realitzar tots els esforços possibles per considerar la utilització de les llengües com una qüestió de gran importància. Les Comunitats han de reconèixer la dignitats de les diferents llengües, reflex i expressió de les cultures dels pobles.

D'altra banda, les llengües regionals adquireixen com més va més importància en el context d'una Europa sense fronteres.

14. Pel que fa a la llengua catalana i al seu estatut jurídic en el si de l'Estat espanyol, segons la interpretació conjugada de l'article 3 de la Constitució Espanyola de 31 d'octubre de 1978, de l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 18 de desembre de 1979 i de l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears de 25 de febrer de 1983, el castellà i el català són llengües oficials. La primera és la llengua oficial de l'Estat, és a dir del conjunt del territori nacional; la segona és llengua oficial únicament en el territori de Catalunya i de les Illes Balears (vegeu l'estudi del Servei Jurídic, esmentat anteriorment a l'apartat 2).

És convenient afegir aquí que aquest règim jurídic és idèntic al d'altres llengües que s'utilitzen en el territori espanyol: el basc i el gallec.

15. El català és una llengua romànica mil·lenària de la qual hi ha constància en documentació escrita a partir del segle IX.

El català s'utilitza com a llengua oficial de la Corona catalano-aragonesa fins al començament del segle XVIII, època en què la seva oficialitat queda abolida pels decrets de "Nova Planta", immediatament després de la Guerra de Successió a la Corona d'Espanya. El català recupera la seva oficialitat a Catalunya durant la Segona República (1931-1939) i actualment és oficial juntament amb el castellà en la part del territori en què es troben els Parlaments que han presentat les dues peticions que són objecte del present informe, en virtut dels Estatuts d'Autonomia respectius i en el marc de la norma general establerta per l'article 3 de la Constitució Espanyola de 1978.

En conseqüència, el català és actualment una llengua pròpia i oficial d'un territori de gran extensió habitat per diversos milions de persones.

Pel que fa a l'ensenyament, el català no només constitueix una assignatura obligatòria en els ensenyaments primari (el 99,38% dels alumnes estudien català) i secundari (estudien català el 100% dels alumnes), sinó que és també una llengua vehicular en tots els nivells de l'ensenyament, des de l'educació pre-escolar fins a la universitat.

Els diferents mitjans de comunicació social utilitzen també el català amb profusió: en la televisió, amb dos canals, un (TV3) emet únicament programes en català (86-90 hores setmanals) i l'altre (TVE 2, que inclou el programa "Informatiu Balear") emet en català parcialment (45-47 hores setmanals); a la ràdio, amb més de 100 emissores i 511.000 oients; en la premsa escrita, amb 6 diaris que arriben en total als 249.700 exemplars (xifres oficials de 1987) i, finalment, en l'edició de llibres, amb la publicació anual de milers de nous títols (per exemple, 4.145 títols en 1987).

16. En conseqüència, és evident que el català és una llengua viva i utilitzada normalment per l'administració pública, en tots els nivells de l'ensenyament, en els mitjans de comunicació de masses i en la vida pública en general.

D'altra banda, la situació del català a Europa és molt singular, atès que presenta alhora caràcters d'oficialitat, d'ús continuat i general per part d'una població molt nombrosa i de llengua vehicular en l'ensenyament.

Per això, una vegada que es disposi dels mitjans pressupostaris i tècnics necessaris, es podria considerar la possibilitat d'utilitzar la llengua catalana en tota reunió o en tot acte del Parlament Europeu i d'altres òrgans comunitaris en el territori en qüestió.

P A R L E M !

CICLE DE DEBATS
SOBRE L'ÚS SOCIAL
DE LA LLENGUA CATALANA

3 L'ÚS OFICIAL DEL CATALÀ

1. Decret 107/1987, de 13 de març, pel qual es regula l'ús de les llengües oficials per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

2. Reglament Orgànic Municipal de l'Ajuntament de l'Hospitalet (art. 4: ús de la llengua catalana).

3. Algunes dades sobre coneixement i ús del català entre els treballadors de l'Ajuntament de l'Hospitalet (Centre de Normalització Lingüística).

4. Actuacions del Centre de Normalització Lingüística a l'Ajuntament de l'Hospitalet (període 1988-1991).

ÒMNIUM CULTURAL
ASSOCIACIÓ PROMOTORA DE LA CULTURA CATALANA

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Ajuntament de l'Hospitalet

DEPARTAMENT DE CULTURA

DECRET

107/1987, de 13 de març, pel qual es regula l'ús de les llengües oficials per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

La Llei 7/1983, de Normalització Lingüística a Catalunya, estableix que "el català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de la Generalitat i de l'Administració territorial catalana, de l'Administració local i de les altres corporacions públiques dependents de la Generalitat" (article 5), i fixa un termini màxim de dos anys per a l'adaptació dels serveis d'aquestes Administracions al que disposa la mateixa Llei (disposició transitòria 1).

Transcorregut aquest termini, és procedent regular definitivament l'ús de les llengues oficials a Catalunya per part de l'Administració catalana, de manera que quedi realment garantit l'ús normal del català com a llengua pròpia de Catalunya i l'ús oficial del català i el castellà com a tria lliure dels ciutadans en la seva relació amb l'Administració.

Així, doncs, atesos l'article 7.2 i la disposició final 1 de la Llei 7/1983, prèvia iniciativa de la Comissió per a la Normalització Lingüística; vist el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora;

A proposta del Conseller de Cultura i d'acord amb el Consell Executiu,

DECRETO:

I *Àmbit d'aplicació*

Article 1

1.1 L'ús de la llengua catalana i de la castellana per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i dels organismes que en depenen es regirà pels criteris que estableix el present Decret.

1.2 Les relacions amb institucions i amb persones físiques o jurídiques regulades en aquest Decret fan referència a les que tenen lloc dins el territori de l'Estat espanyol.

II *Ús lingüístic general*

Article 2

D'una manera general, la Generalitat emprarà el català per a les seves relacions, amb les particularitats que resulten dels articles següents.

III *Ús intern*

Article 3

3.1 Les actuacions internes de caràcter administratiu es faran en català.

3.2 Tots els impresos interns utilitzats pels diferents òrgans de la Generalitat seran redactats en català.

3.3 Els rètols indicatius d'oficines i despatxos; les capçaleres de tota classe de papers, els segells de goma, els mata-segells i altres elements anàlegs es redactaran en català.

3.4 Les màquines d'escriure, les impressores dels ordinadors i els seus programes i tot el material adquirit per ser emprat a les dependències de la Generalitat haurà d'estar adaptat, en la màxima mesura possible, per al seu funcionament en llengua catalana.

Article 4

Els estudis, projectes i treballs anàlegs que la Generalitat encarregui a tercers dins l'àmbit territorial català hauran de ser-li lliurats en català, llevat que la seva finalitat exigeixi la redacció en una altra llengua.

IV *Relacions institucionals*

Article 5

La documentació que adreci la Generalitat a les restants Administracions públiques, dins l'àmbit de Catalunya i de territoris que tinguin el català com a idioma oficial, es redactarà en català.

Article 6

Els òrgans de la Generalitat admetran els documents que els siguin adreçats per altres Administracions públiques redactats en qualsevol llengua oficial en el respectiu territori.

Article 7

Els documents de la Generalitat destinats a Administracions públiques de fora de l'àmbit lingüístic català es redactaran en castellà o, si s'escau, en una altra llengua oficial de l'Administració receptora.

Article 8

Les còpies de documents redactats en català per la Generalitat, que s'hagin d'enviar a Administracions de fora de l'àmbit lingüístic català, es trametran, bé en castellà o en l'altra llengua oficial de l'Administració respectiva (amb la indicació que el text és traducció de l'original català), bé en català, acompanyades de traducció al castellà o a aquella altra llengua oficial.

V *Relacions amb els administrats*

Article 9

9.1 Les comunicacions i notificacions dirigides a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català es faran en llengua catalana, sens perjudici del dret dels ciutadans a rebre-les en castellà si ho demanen.

9.2 Les comunicacions i notificacions dirigides a persones residents fora de l'àmbit lingüístic català es faran normalment en castellà.

Article 10

L'Administració de la Generalitat admetrà les comunicacions que li siguin adreçades en castellà o, si és el cas, en l'altra llengua oficial del territori del comunicant.

Article 11

Els impresos seran oferts en la seva versió catalana, sens perjudici del dret dels particulars a emplenar-los en castellà. Les versions castellanes seran a disposició dels interessats.

Article 12

12.1 Els documents i impresos que hagin de tenir efectes dins i fora de Catalunya seran redactats en versió doble català-castellà.

12.2 Podran fer-se impresos bilingües per a ús dins l'àmbit territorial de Catalunya quan alguna circumstància especial ho recomani, d'acon amb les orientacions que estableixi la Comis sió per a la Normalització Lingüística. En to cas, s'hi farà constar el text català en lloc pre ferent.

Article 13

L'expedició de testimoniatges d'expedients e farà en català o, si el sol·licitant ho demana, es castellà.

Article 14

Els funcionaris s'adreçaran als ciutadans es les seves comunicacions orals normalment es català, i respectaran la tria que aquests facin de la llengua en què volen ser atesos.

Article 15

Tots els documents contractuals subscrits pe la Generalitat de Catalunya seran redactats es català. Cas que l'altra part contractant ho sol·li citi, s'adoptarà el sistema de doble text català castellà.

VI *Avisos, publicacions i activitats públique*

Article 16

Les disposicions de l'Administració de la Ge neralitat i dels organismes que en depenen e publicaran sempre en català, sens perjudici d la traducció de l'original al castellà quan cor respongui. Qualsevol disposició de la Genera litat que afecti específicament la Val d'Aran sen publicada, també, en aranès.

Article 17

Qualsevol disposició de la Generalitat qu hagi de ser publicada al *BOE* serà tramesa es la seva versió castellana.

Article 18

18.1 Les revistes, cartells i, en general, les pu blicacions de la Generalitat es faran en llengü catalana, llevat de les específicament destinade a la promoció exterior, que es faran en edick bilingüe català-castellà o català-llengua del pai receptor.

18.2 Podrà editar-se també la versió en un altra llengua de les publicacions i cartells de l Generalitat i, excepcionalment, fer publicacion en una altra llengua, per raó de la seva finalitat a criteri del Departament corresponent.

Article 19

19.1 Els avisos, anuncis públics i publicita de tota mena que procedeixi de la Generalita i dels organismes que en depenen es faran es català a Catalunya i, si s'escau, es reproduiran en castellà evitant però, en general, la doble versió simultània del mateix text.

19.2 Fora de l'àmbit lingüístic català, la pu blicitat es farà generalment en versió doble.

Article 20

Els càrrecs de l'Administració de la Genera litat s'expressaran normalment en català en el actes públics celebrats a Catalunya, sempre que la intervenció sigui per raó del propi càrrec.

VII *Registres*

Article 21

21.1 Sens perjudici del que, per als registres

públics, estableix l'article 11 de la Llei 7/1983, en els registres administratius de les oficines de la Generalitat els assentaments es faran sempre en català, sigui quin sigui l'idioma en què es presenta el document.

21.2 Les certificacions que s'expedeixin es redactaran en la llengua que triï el sol·licitant.

VIII *Reciclatge del personal*

Article 22

Els Secretaris Generals dels Departaments i els Directors dels Organismes Autònoms de l'Administració i entitats gestores de la Seguretat Social, d'acord, si s'escau, amb l'Escola d'Administració Pública, prendran les mesures necessàries perquè, en cada unitat administrativa de la Generalitat, el personal que es relaciona amb el públic tingui els coneixements necessaris de català i castellà perquè sigui garantit el dret dels ciutadans a la tria de la llengua de relació amb l'Administració.

Article 23

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya, d'acord amb cada Departament, organitzarà cursos intensius de català per a tots els funcionaris que s'incorporin a la Generalitat per trasllat o transferència a partir de l'entrada en vigor del present Decret i que no en tinguin els coneixements necessaris per a l'exercici de les seves funcions.

Disposició transitòria

S'estableix un termini màxim de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Decret per a la plena efectivitat del que disposa l'article 15 en relació amb aquells contractes que es formalitzin habitualment mitjançant impresos normalitzats dels quals no existeixi versió catalana. Per a la resta de contractes, l'article 15 tindrà plena vigència des de l'entrada en vigor d'aquest Decret.

Barcelona, 13 de març de 1987

Jordi Pujol
President de la Generalitat de Catalunya

Joaquim Ferrer i Roca
Conseller de Cultura

---

tivo, en el que se recoja toda la tramitación de expedientes del Ayuntamiento, con el tratamiento informático que rigen en los servicios administrativos, y se autoriza a la Comisión de Gobierno para establecer la periodicidad de sus sesiones decisorias, para esta legislatura.

El texto que se articula, entendemos que recoge los principios constitucionales y se adecúa a la Ley 7/1985 de 2 de abril, Llei 8/1987 de 15 de abril y Real Decreto Legislativo 781/1986 de 18 de abril.

En su virtud, y en el ejercicio del derecho de autonomía municipal, y de la potestad reglamentaria y de autoorganización que la Ley le da al Ayuntamiento de L'Hospitalet de Llobregat, la Corporación se otorga el siguiente

Reglamento Orgánico Municipal

Título Preliminar

Disposiciones Generales

Artículo 1.º *Objeto del Reglamento.* – 1. Es objeto del presente Reglamento Orgánico, regular al amparo de lo establecido en los artículos 4.1 a, 5 A, 20 i c, 24, 62 párrafo 2.º, 69.2 y 72 de la Ley 7/1985 de 2 de abril, reguladora de las bases del Régimen Local:

a) El régimen organizativo del Ayuntamiento.

b) El funcionamiento de los órganos municipales.

c) El estatuto de los miembros de la Corporación.

2. En cuanto a los derechos de información y participación de los vecinos y entidades ciudadanas del municipio se estará a lo dispuesto en las disposiciones finales y transitorias del presente Reglamento.

Art. 2.º *Prelación de Fuentes.* – En la regulación de las materias objeto de este Reglamento rige la siguiente prelación de fuentes:

1. Preceptos de la Legislación básica estatal de Régimen Local.

2. Preceptos del presente Reglamento Orgánico.

3. Legislación de la Generalitat de Catalunya.

4. Legislación general del Estado.

Art. 3.º *Desarrollo del Reglamento Orgánico.* – 1. Las presentes normas reglamentarias podrán ser objeto de desarrollo mediante disposiciones e instrucciones aprobadas por el Pleno o por el Alcalde, según el régimen de competencias establecido.

2. En los casos que el Alcalde haga uso de esta competencia, se dará cuenta al Pleno de las disposiciones e instrucciones aprobadas.

Art. 4.º *Uso de la lengua catalana.* – 1. El Ayuntamiento se sujetará, en lo que a uso de la lengua propia de Catalunya hace referencia, a lo dispuesto en la Llei 7/1983 de 18 de abril sobre Normalización Lingüística, y en las disposiciones legales posteriores que la desarrollen.

2. Todos los ciudadanos tendrán derecho a escoger la lengua oficial con que se relacionen con el Ayuntamiento y éste tendrá el deber de entregar las resoluciones y cualquier otra documentación en la lengua oficial escogida por los ciudadanos, si así lo manifiestan de forma expresa en cada caso.

3. Las notificaciones y cualquier otra documentación que deba tener efectos fuera de Catalunya serán redactados en lengua castellana, sin perjuicio de que lo sean también en catalán.

Título I

La organización municipal

Capítulo I

Clases de Órganos.

Art. 5.º *Órganos del Ayuntamiento.* – La organización del Ayuntamiento se estructura de la siguiente manera:

a) Órganos de gobierno.

b) Órganos complementarios internos.

c) Órganos de desconcentración, descentralización y participación

Capítulo II

Órganos de Gobierno.

Art. 6.º Órganos de gobierno. – Constituyen los órganos de gobierno municipal:

a) El Alcalde.

b) Los Tenientes de Alcalde.

c) La Comisión de Gobierno.

d) El Pleno.

Dicho órganos, en el marco de sus respectivas competencias, dirigen el gobierno y la administración municipal.

Art. 7.º *El Alcalde.* – El Alcalde es el presidente de la Corporación y ostenta las atribuciones enumeradas en el art. 21 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, las que le otorga este Reglamento Orgánico, así como las demás que expresamente le atribuyan las Leyes, y aquellas que la legislación de la Generalitat de Catalunya o del Estado asignen al municipio sin atribuirlas a ningún otro Órgano de gobierno del Ayuntamiento.

Art. 8.º *Atribuciones del Alcalde.* – Las atribuciones mencionadas en el artículo anterior, en todo caso, son las siguientes:

a) Dirigir el Gobierno y la Administración Municipal.

En su consecuencia:

– Nombrar y separar libremente a los Concejales que han de integrar la Comisión de Gobierno, dando cuenta de ello al Pleno.

– Nombrar y separar libremente de entre los miembros de la Comisión de Gobierno a los Tenientes de Alcalde, dando cuenta el Pleno.

– Delegar en la Comisión de Gobierno cualesquiera atribuciones que sean delegables.

– Efectuar y revocar delegaciones: genéricas, en miembros de la Comisión de Gobierno, y especiales, en cualquier concejal.

– Resolver los conflictos de atribuciones que surjan entre órganos y entidades dependientes de este Ayuntamiento, sin perjuicio de las atribuciones del Pleno Municipal en los términos del art. 50.1 de la Ley 7/1985, de 2 de abril.

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
DE L'HOSPITALET

CONEIXEMENT I ÚS DEL CATALÀ

ENTRE ELS TREBALLADORS DE L'AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET

(1988)

1. Coneixement del català (per categories laborals) **********

Categoria	Entenen (bé/força bé)	Parlen (bé/força bé)	Escriuen (bé/força bé)
1- Tècnic superior.....	100%	87%	59%
2- Tècnic mitjà.....	100%	89%	49%
3- Administratiu/of.la.	99%	89%	48%
4- Aux. administratiu..	98%	82%	24%
5- Subaltern/aj.servei.	78%	54%	8%
TOTAL.....	94,5%	79,4%	32,3%

2. Llengua habitual de relació **********

Català..... 40,7%

Castellà..... 48,5%

Les dues..... 9,3%

3. Llengua en què s'adrecen al públic **********

En català..... 7,4%

En la llengua de l'interlocutor.... 69,6%

En castellà..... 22,3%

C/ Santiago de Compostel·la, 8-10. Telèfon 338 16 08. Fax 338 11 88. 08901 L'Hospitalet de Llobregat

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

ACTUACIONS DEL CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

A L'AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET

1. Cursos de català per a treballadors municipals

Nivell	1988-89	1989-90	1990-91	1991-92	Total
*A.....	-	1	3	1	5
*B.....	1	-	2	2	5
*C.....	1	2	2	4	9
*LA.....	1	-	1	-	2
Total.....	3	3	8	7	21

2. Consultes lingüístiques (Ajuntament)

Tipus	1988	1989	1990	1991
Consultes per telèfon	131	198	182	314
Documents corregits.....	120	171	181	334
Documents traduïts.....	22	34	23	36
TOTAL CONSULTES.....	273	403	385	938

3. Edició de materials

- Apunts pràctics de català. Col.lecció d'opuscles destinats a millorar l'expressió escrita del personal de l'Ajuntament.

- Carrers i codis postals de l'Hospitalet. Nomenclàtor oficial normalitzat de les vies urbanes de la ciutat.

- Orientacions per a l'ús de la llengua a la ràdio i Les principals faltes davant del micròfon, per als locutors de l'emissora municipal.

4. Anàlisi de l'ús del català

- Estudi sobre coneixement i ús del català entre els treballadors de l'Ajuntament (1988).

- Anàlisi de les diferents àrees municipals i adaptació dels models de documents més usuals (en fase de realització).

07-04-92

P A R L E M !
CICLE DE DEBATS
SOBRE L'ÚS SOCIAL
DE LA LLENGUA CATALANA

4 ELS MODELS ACTUALS DE LLENGUA

1. FRANCESC VALLVERDÚ: El fet lingüístic com a fet social. Ed. 62. Barcelona.

2. XAVIER PERICAY: "El model de llengua als mitjans de comunicació socials", dins J. MARTÍ: Processos de normalització lingüística: l'extensió d'ús social i la normativització. Ed. Columna. Barcelona, 1991.

3. M. LLUÏSA PAZOS: L'amenaça del català "light". Ed. Tibidabo. Barcelona, 1990.

4. ERNEST SABATER: Ni "heavy" ni "light": català modern! Ed. Empúries. Barcelona, 1991.

ÒMNIUM CULTURAL
ASSOCIACIÓ PROMOTORA DE LA CULTURA CATALANA

Ajuntament de l'Hospitalet

4. *LA CORRECCIÓ I ELS CRITERIS NORMATIUS*

[illegible]

[illegible]

a) *Criteris d'autoritat*

[illegible]

ga una institució, ja sigui una acadèmia (França, països hispanoamericans, Catalunya) o bé el Ministeri d'Educació, sobretot en qüestions ortogràfiques (països nòrdics). Per demostrar la feblesa teòrica d'aquest criteri n'hi ha prou d'assenyalar dues dades empíriques: en primer lloc, ni les acadèmies ni els ministeris no resolen tots els punts dubtosos d'una llengua (només cal pensar en les insuficiències de l'IEC i en les queixes, a vegades injustificades, que rep); en segon lloc, el fet que els països anglosaxons i d'altres no tinguin cap mena d'autoritat oficial és una bona prova que el criteri d'autoritat no és decisiu.

b) *Criteri geogràfic*

Hi ha qui sosté que la norma emana d'una àrea privilegiada (regió, comarca, ciutat) dins el domini lingüístic. Molt sovint sentim dir, per exemple, que a Girona o a l'Empordà hi parlen el «més bon català», el català «més pur». Un dia, parlant amb un veí de Belianes (a l'extrem sud de la plana d'Urgell), vaig tenir dificultats a rebatre el prejudici sobre els qui parlaven bé el català: per a ell no eren pas els urgellesos sinó els de Vic o de Girona.

c) *Criteri literari*

D'acord amb alguns tractadistes, la norma seria dictada pels millors escriptors. Val a dir que, a la pràctica, és molt difícil d'avenir-se en quins són els millors escriptors d'una llengua. Com que no hi ha un model literari absolutament general —i de fet hi intervenen poderosament factors estètics—, alguns exclouran de la llista escriptors com Bartra o Brossa, malgrat ser uns excellents coneixedors de l'idioma, i d'altres potser exclouran Foix o Espriu, tot i ser igualment unes autoritats indiscutibles. Els polemitzadors potser es posaran més d'acord amb els autors clàssics, però aquí toquem un altre punt espinós.

d) *Criteri aristocràtic*

Per a alguns autors, la llengua millor seria la de les classes superiors, la llengua de la «bona societat». En aquest punt Jespersen (pp. 121-124) es deixa influir per la ideologia elitista, de les «minories selectes», tan viva en el seu temps. De fet, si és cert que històricament la llengua literària es gesta en sectors restringits de la població i que només les classes superiors, per la seva situació dominant, estan en condicions de dominar els nivells cultes de la llengua comuna, en general, també és cert que Jespersen no assenyala els efectes (ideològicament) contraproduents d'aquest criteri normatiu, en la generalització del qual tan sols veu el perill de la pedanteria.

e) *Criteri democràtic*

Segons alguns autors, la norma de correcció seria dictada per la majoria. De fet, com assenyala Jespersen (p. 126), el principi en què s'inspira aquest criteri és el mateix de les famoses paraules d'Horaci: «*Si volet usus...*», «si l'ús ho vol...». Una primera objecció que es pot presentar és la següent: què passa si davant dues solucions divergents hi ha un 50 % de la població que fa servir l'una i un 50 % que fa servir l'altra? També es poden adduir en contra raons pràctiques més poderoses: així, per exemple, si l'anomenat article neutre (*lo*) és utilitzat per la immensa majoria dels catalans en el llenguatge colloquial, ¿per què no l'hem d'acceptar, *si volet usus*?

f) *Criteri lògic*

Aquí la norma de correcció seria determinada pel Pensament, d'acord amb les seves lleis universals. Durant molts segles la lògica era sempre adduïda en debats lingüístics com a criteri incontrovertible. Actualment se sap que en termes absoluts no sempre és fàcil d'aplicar. És més, a vegades «el que es presenta com a lògic no ho és en absolut, sinó [que és] *gramàtica llatina* disfressada» (Jespersen, p. 130).

g) *Criteri estètic*

La correcció lingüística ens seria donada, segons alguns, per la bellesa: allò que sona més bé és el més correcte. Com es pot comprendre fàcilment es tracta d'un criteri molt subjectiu i ben sovint descansa sobre una il·lusió: l'expressió «sona bé» no vol dir això, sinó una altra cosa: «l'instint em diu que aquesta frase o paraula són correctes».

5. *CONCLUSIÓ*

En resum, cap dels set criteris de correcció examinats no resulta infal·lible o general, i alguns són francament dubtosos com a tals. Però hi podem espigolar, ací o allà, elements positius. Sintetitzant podríem dir que és lingüísticament correcte «allò que és exigit per la comunitat lingüística particular a la qual pertanyem» (Jespersen, p. 139). Aquesta fórmula té un doble avantatge: *a*) la noció abstracta d'*ús* és reemplaçada per la noció més concreta de *comunitat*; *b*) no diu pas que l'*exigència* de la comunitat sigui un poder suprem del qual no podem fugir i que la norma donada per aquesta comunitat mereixi *sempre* d'imitar-se.

En definitiva, cal comptar amb el sentit comú (si voleu, el seny), perquè en tota comunitat lingüística trobem dues forces en equilibri: una força centrípeta que condueix a la disciplina lingüística i una força centrífuga que tendeix a l'anarquia.

Ara bé: hi ha una crítica que se sol fer als responsables lingüístics dels mitjans de comunicació que no em puc estar d'esmentar. A propòsit de tots aquests punts conflictius de la normativa, als qui decideixen adoptar solucions que no estan registrades a la Gramàtica de l'Institut se'ls sol titllar de «indisciplinats». Jo en sóc un, evidentment, i és per això que m'interessa parlar-ne.

Esmentar la indisciplina com un factor negatiu equival a afirmar que s'ha de ser disciplinat i que s'han d'observar les regles. Doncs bé, al meu entendre, la indisciplina màxima en el cos de filòlegs i lingüistes catalans es dóna justament al nivell més elevat: es dóna a l'Institut d'Estudis Catalans, que ha fet defecció des de fa uns quants lustres de les seves obligacions. Davant d'aquesta situació, ¿què volen que facin els responsables lingüístics dels mitjans de comunicació sinó indisciplinar-se? Però, alerta. La seva indisciplina té com a referent la doctrina que emana de l'acadèmia de la llengua i no pas l'obra de Pompeu Fabra, que, en conjunt, tothom continua observant. Fixin-se que els punts de discrepància amb Fabra són tots ells o aspectes que va deixar sense resoldre (el cas dels verbs *ser* i *estar*, per exemple) o qüestions que la pràctica ha demostrat que estaven mal resoltes (el cas de les preposicions *per* i *per a* en seria una). Fa uns quants anys, eren els literats els que assumien aquest paper d'avantguarda; avui dia, les innovacions les fan, per força, els mitjans de comunicació.

Els parlava al començament dels avantatges que tenia, al meu entendre, un títol genèric. Però potser seria fer-ne un gra massa referir-me també en aquesta conferència al desgast que sofreix la llengua viva (on han pres carta de naturalesa expressions del tipus «Ell *ó* ha anat, però, jo no», «*N*'hi ha fulls per tothom» o «Em baixaré a la propera»). O al mal que la incompetència de certs mestres d'escola fa a la competència lingüística dels nens. (Ningú no ignora que a una certa edat és molt més important el que pugui dir el mestre que no pas el comentari benvolent dels pares. Jo, per exemple, ja em puc entossudir a voler convèncer el meu fill que en català no es diu «telèf*en*» ni «se*p*tembre»: si són paraules del mestre, no hi ha res a fer...) O a la illegibilitat dels llibres de text i dels contes per infants. O al pastitx lingüístic de les traduccions que es publiquen al país. El cert és que no acabaríem mai.

Em sembla important, però, d'insistir en el fet que la llengua dels mitjans de comunicació ha de ser, com qui diu, un reflex formalitzat de la llengua real. I si aquesta llengua s'erosiona, la dels mitjans de comunicació difícilment en podrà sortir ben parada. Mentrestant, permetinme de creure que amb la consolidació d'un model de llengua periodístic estem contribuint a ajornar l'extinció anunciada d'aquest idioma. Igual com m'agradaria poder creure que d'aquí a cinquanta anys, de borregos, en aquest país, encara n'hi haurà. Ni que siguin els de Cardedeu.

Ja és ben trist que, al nostre país, algunes persones, quan volen fer-se notar, cridar l'atenció i posar-se de moda, es treguin de la màniga un reguitzell de «pseudo-teories» pretesament revolucionàries que no serveixen per a altra cosa que no sigui desconcertar els oients o lectors de bona fe –sortosament de vegades, en aquest país ningú no escolta gaire i tothom llegeix més aviat poc–. I el que també resulta força descoratjador és que hom guarneixi aquestes «faules hiperestèsiques» amb llustrins de messianisme redemptor. Són, en realitat apòstols de la ignorància col·lectiva que, volent-se fer passar per savis apòcrifs, no poden amagar la seva condició de pedants il·lustrats i cínics d'estar per casa.

D'unes quantes cabòries d'aquest tipus, mesclades amb dèries espontaneistes –per cert, força passades de moda– i amanides amb una bona ració d'orgull, ens han elaborat el menú del «català light». Però encara van més lluny: un cop servit el plat, reneguen d'aquesta denominació per atribuir-se el mèrit d'ésser els creadors de l'únic català necessari, útil i, sobretot, viu, sense l'acceptació del qual, estem condemnats a morir d'inanició. No s'adonen que els catalans encara no ens hem posat a règim lingüístic, perquè fa molt poc temps que podem tastar lliurement la nostra llengua a la plaça pública de la història, i no volem que la contaminin –i encara menys teòricament– amb colorants aliens que ens saben a traïció.

Els productes de llauna –potser cal dir «de mitjans de comunicació»– han de maldar per acostar-se al producte genuí, no pas a l'inrevés. Per adulterar un plat –la parla– i de retop intentar modificar la recepta –la llengua– són sobreres tantes històries justificatives que no convencen ningú, perquè tothom hauria de ser conscient que el bon cuiner és aquell qui adequa el plat a la recepta amb vocació i esforç, i que convertir l'adulteració en norma més aviat sona a deslleialtat.

Hi ha règims que acaben per intoxicar; però si algú creu que ell n'ha de seguir un per curar-se en salut, el que no pot fer és vendre'l com a panacea general, llevat que ens vulgui emmalaltir, afeblir i, a curt termini, signar la partida de defunció de la llengua catalana...

El fet és que la llengua té uns problemes en el moment actual, cada cop més agreujats i més enverinats per la manca de realisme dels uns i pel rebentisme i l'afany de protagonisme dels altres. Els «heavies», que han tingut el poder paraacadèmic, acadèmic i editorial durant tants anys, semblen ignorar que existeixen i es dediquen a somiar estadis de perfecció impossibles en el moment present, discuteixen per bizantinismes o esbossen teories prescindint de la realitat i de l'evolució de la llengua. A estones també ignoren l'existència dels «light», en altres moments fulminen anatemes contra la seva existència, però els problemes continuen existint. Sembla que, per a ells, el català no és una llengua normal, d'aquest món i d'aquest moment: més aviat és una cosa lligada amb un passat gloriós que cal conservar i perfeccionar encara més, allunyant-la de la contaminació del temps present.

Els «light», d'altra banda, es proposen prescindir de tot allò que ha presidit el procés de recuperació de qualsevol llengua: l'adhesió dels parlants, la lleialtat lingüística, l'afany de depuració, de diferenciació en relació a la llengua que ha tractat i tracta de substituir-la i volen presentar com a única solució l'acostament a aquesta, el camuflament, sense voler veure que això porta més ràpidament a l'absorció. No entrarem a fons en el terreny de les intencionalitats polítiques, però és evident que les acusacions formulades des de l'altre camp tenen una certa lògica.

QUINES HAN DE SER, DONCS, LES BASES QUE ENS PERMETIN SORTIR D'AQUEST IMPÀS I CONSTRUIR EL CATALÀ MODERN?

Ni més ni menys que el realisme, l'actitud fabriana, el treball seriós i constructiu en el si d'uns organismes com són les universitats, el Termcat i altres que no hi són o només existeixen de forma embrionària (Institut Català de Sociolingüística) i també, naturalment, de l'Institut d'Estudis Catalans que hauria de recollir la feina de tots, tenir una Secció Filològica ampliada amb força escriptors i alguns gramàtics, universitaris o no, que impulsés, orientés i sancionés els avenços. És clar que m'estic referint a una situació ideal i que no vull, pecant d'ingenu, pretendre que això és bufar i fer ampolles o que amb l'estat actual d'aquests organismes i la manera de ser d'algunes persones que els integren les coses fossin gaire fàcils.

L'actitud fabriana, ja hem vist en què consisteix: fonamentalment realisme i seny (no entès en el sentit pejoratiu de covardia) i pactisme, disciplina a les decisions col·lectives encara que calgui renunciar a aspectes importants de les posicions pròpies i, per damunt de tot, treball seriós i amor a la llengua, un amor pràctic, no el que denunciava Aracil.

Per això, cal deixar fer al temps, proposar solucions, no condemnar d'entrada mots ni fenòmens que puguin integrar-se en el sistema de la llengua, que no hi atemptin i, sobretot, saber distingir entre els diferents registres, canals i nivells de formalitat i intencionalitat que configuren l'expressió lingüística en cada acte comunicatiu. Hem vist com, en bona part, l'actitud dels dos sectors enfrontats partia d'un malentès: uns imposant un registre alt i tens a qualsevol acte oral o escrit, els altres girant la truita i tractant de fer norma única i actual la més col·loquial en totes les circumstàncies.

EL CLUB MUNTANYENC DE L'HOSPITALET

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES" L'HOSPITALET, MAIG / 1992

EXPERIENCIA DEL "CLUB MUNTANYENC L'HOSPITALET"

En aquest any 1992 el Club Muntanyenc l'Hospitalet celebra quaranta anys d'excursionisme continuat a l'Hospitalet. No volem parlar de quaranta anys de la fundació del Club, perquè això no seria la realitat.

El 1952, quan es fundà la nostra entitat, es va fer amb el nom de delegació de la Unió Excursionista de Catalunya a l'Hospitalet, el moment polític ho va fer així.

El 1982 es decidí per gran majoria de l'assemblea de socis separar-nos de la UEC i passar a dir-nos Club Muntanyenc l'Hospitalet. I és per això que volem parlar de 40 anys d'excursionisme a l'Hospitalet.

L'excursionisme va començar gràcies a joves muntanyencs que molts havien estat al Club Saltadís, antiga secció de muntanya de l'Ateneu i del Casino (segons quina època), i que va desaparèixer durant la guerra civil del 36.

En aquells temps, els anys 50 i 60, ja es feien moltes sortides a tots els indrets de Catalunya per a pujar o escalar muntanyes.

El Garraf, Montserrat, Sant Llorenç del Munt, etc., eren llocs d'excursionisme habituals. Organitzar excursions al Pre-Pirineu: el Pedraforca, el Taga, Núria, etc., era ja una gran aventura. I ja no parlem d'intentar els cims de 3.000 m.: l'Aneto, la Maladeta, la Pica d'Estats, el pic de Balaitós, etc., això ja era quasi una expedició.

Quan, en aquells dies, degut als mitjans de transport, arribar al Pedraforca era una llarga odissea: el carrilet fins a Guardiola de Berguedà, el camió de la llet fins a Saldes, pujar a peu fins al cim i després la mateixa operació per a la tornada, es convertia en una feina d'almenys tres dies. Avui amb un cop de cotxe anem i tornem en una jornada i, si alguns d'aquells primers alpinistes de la nostra entitat veiessin com anem actualment a fer l'Aneto, amb un cap de setmana, se'n farien creus.

I com que cada cop desplaçar-nos pel món és més fàcil, la nostra gent té ganes d'anar més lluny, i des de fa anys va intentar assolir cims de fora del nostre país.

El neguit de l'alpinista per l'aventura i la descoberta per la natura va portar a molts dels nostres companys a organitzar expedicions alpinístiques i aventureres a indrets del món.

La primera expedició organitzada per gent de l'entitat va ser l'any 1976 en la qual deu socis van recórrer els cims i les terres de Groenlàndia: coronaren vuit cims verges, dos dels quals batejaren amb els noms de l'Hospitalet i Pic del Llobregat. Aquest va ser el primer pas.

Després, l'any 1977, es va organitzar l'expedició Kenya'77 en la qual es va escalar el Mont Kenya, al cor mateix de l'Africa, i es van assolir totes les fites buscades en aquesta expedició.

Uns anys més tard es va intentar pujar a l'Annapürna III, de més de 7.000 m., però no es va tenir sort i no es va assolir el cim.

L'any 1985, després d'alguns anys de no sortir per assolir grans fites fora del nostre país -a excepció dels Alps-, un grup de gent organitza l'expedició Kibo'85 amb la intenció de pujar al cim del Kilimanjaro, la muntanya més alta del continent africà, de 5.800 metres d'alçada. L'agost d'aquell any, després d'una llarga preparació, s'aconseguí pujar la bandera de l'Hospitalet al cim més alt de l'Africa.

L'èxit de l'última expedició i aquell neguit de l'alpinista per a aconseguir fites més altes i difícils, obrí ben aviat un nou projecte d'expedició i no en ser un sinó dos els projectes que el 1986 es van posar sobre la taula de la junta del Club.

Tots dos projectes amb similars fites: els Andes del Perú, però amb cims diferents i gent diferent. Els uns ho volien fer el mateix any 1986 i els altres el 1987. Per a l'entitat era difícil conseguir amb dos anys l'ajuda per a dos projectes, però era un repte. Però malauradament un tràgic accident va tirar per terra el projecte per al 1986.

Va passar el temps i en arribar l'estiu de 1987 l'expedició Andes'87 va sortir cap a terres americanes i, després de diferents intents a diversos cims de la zona, van assolir el Nevado Pisco, de 5.880 m.

Amb aquesta expedició començava un repte, intentar després d'uns anys, un vuit mil, la màxima cota per a un alpinista. Després de diferents avantprojectes a l'Himàlaia per a un cim de 7.000 m., es va decidir organitzar una nova expedició per al 1990 al Pamir.

Aquesta era ja una empresa més costosa i de molta més dificultat que les que havíem viscut anteriorment.

(AA.)

ASSOCIACIONISME

L'estiu de 1990 tres companys del Club sortiren cap a l'antiga Unió Soviètica per a entrar en el món del Pre-Himàlaia: el Pamir, on després de no poques dificultats assoliren el Korzenenvskoy, de 7.105 m., la màxima cota assolida fins aleshores per la gent de l'Hospitalet.

Els bons resultats de tot el que s'ha organitzat ens animen a preparar la nostra gran fita per al 1992: l'Expedició l'Hospitalet-Himàlaia'92 al Gasherbrum II, de 8.035 m.

L'experiència de molts anys de muntanya, de moltes expedicions amb èxit i d'un grup de gent molt aferrada al seu esport, l'excursionisme, són les notes que ens marquen un camí d'aquests 40 anys d'excursionisme a la nostra ciutat. Assolir els 8.000 metres aquest any serà per a la nostra entitat l'èxit de tots, no de tan sols dels qui puguin pujar al cim, sinó de tot el grup expedicionari, de tota una gent que treballa al seu costat i de tots els socis del Club Muntanyenc l'Hospitalet.

Pel que fa referència als 40 anys d'entitat, hem organitzat un programa molt complert d'actes i sortides per tal de celebrar aquest fet que ens demostra la nostra continuïtat i el nostre bon fer a la ciutat.

PROJECTE DE LA CLOENDA DE LA CINQUENA RODA INFANTIL I JUVENIL D'ESBARTS ' 92

ESBART DANSAIRES DE L'HOSPITALET

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES" L'HOSPITALET, MAIG / 1992

Dansaires
de l'Hospitalet

1992

Informació i Contactes:

Pere Silvestre i Xandri
☎ 338 12 55

PROJECTE de la CLOENDA de la CINQUENA RODA INFANTIL i JUVENIL D'ESBARTS ' 92

10 DE MAIG DEL 1992

PARC DE CAN BOIXERES

ORGANITZA:

ESBART DANSAIRES DE L'HOSPITALET

ESPERIT I MOTIU DE LA CLOENDA DE LA RODA'92

El motiu de la festa de la Cloenda de la Roda Infantil i Juvenil d'Esbarts'92 és la convivència per unes hores dels dansaires i els familiars de dansaires que s'han aplegat en les diverses ballades fetes arreu de casa nostra.

Mostrar, als nostres conciutadans, danses ballades a diversos indrets de Catalunya, com el Barcelonès, el Baix Llobregat, el Maresme i el Vallès Occidental, comarques totes elles en què els Esbarts participants a la Roda'92 tenen el seu estatge social.

El manteniment de les tradicions de Catalunya, de les danses que transmeses de generació en generació fins als nostres dies fan que Catalunya sigui un gran país ric en manifestacions folklòriques.

La tasca de tot un any, l'esforç i el sacrifici de les persones que ensenyen i els dels nostres infants que aprenen, fan que a poc a poc aflorin nous valor per a les danses, com a expressió d'un poble que avança vers el futur amb la seva expressió cultural i artístico-folklòrica.

Catalunya és un gresol on conviuen diferents cultures de l'Estat Espanyol; cadascuna d'elles te manifestacions arreu. Aquesta Festa de Cloenda de la Cinquena Roda Infantil i Juvenil d'Esbarts '92, fa que per primera vegada a l'Hospitalet es faci aquesta manifestació de la nostra cultura, tal vegada la més gran que acull la nostra ciutat, ja que aplega una gran quantitat de dansaires, uns 350 aproximadament, que interpretaran conjuntament 10 danses.

RELACIÓ D'ESBARTS PARTICIPANTS

ESBART DANSAIRE D'ARGENTONA D'AMICS DE LA CULTURA I L'ESPLAI D'ARGENTONA

ARGENTONA, a la comarca del Maresme
Fundat l'any 1981
Amb dues seccions: Infantil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires 36

ESBART DANSAIRES DE L'HOSPITALET

L' HOSPITALET, a la comarca del Barcelonès
Fundat l'any 1992
Amb quatre seccions: Infantil, Juvenil, Cos de Dansa i Veterans
Nombre de dansaires 70

ESBART DANSAIRE MONTPEDRÓS

SANTA COLOMA DE CERVELLÓ, a la comarca del Baix Llobregat
Fundat l'any 1964
Amb tres seccions: Infantil, Juvenil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires: 70

ESBART DANSAIRE DE L'ORFEÓ DE SANTS

BARCELONA, a la comarca del Barcelonès
Fundat l'any 1913
Amb quatre seccions: Preparatori, Infantil, Juvenil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires: 90

ESBART DANSAIRE D'ULLASTRELL

ULLASTRELL, a la comarca del Vallès Occidental
Fundat l'any 1981
Amb tres seccions: Infantil, Juvenil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires: 75

ESBART DANSAIRE VICENTÍ

SANT VICENÇ DELS HORTS, a la comarca del Baix Llobregat
Fundat l'any 1880
Amb quatre seccions: Escola, Infantil, Juvenil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires: 70

ESBART DE JESÚS I MARIA

BARCELONA, a la comarca del Barcelonès
Fundat l'any 1988
Amb dues seccions: Infantil i Juvenil
Nombre de dansaires: 30

ESBART ESCOLA PEGASO

BARCELONA, a la comarca del Barcelonès
Fundat l'any 1978
Amb tres seccions: Infantil, Juvenil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires: 45

ESBART GAUDÍ

BARCELONA, a la comarca del Barcelonès
Fundat l'any 1949
Amb quatre seccións: Infantil, Juvenil, Cos de Dansa i Antics Dansaires
Nombre de dansaires: 60

ESBART JESÚS, MARIA, JOSEP

BARCELONA, a la comarca del Barcelonès
Fundat l'any 1987
Amb dues seccions: Infantil i Juvenil
Nombre de dansaires: 40

ESBART MARE NOSTRUM

BARCELONA, a la comarca del Barcelonès
Fundat l'any 1949
Amb tres seccions: Infantil, Juvenil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires: 50

ESBART SANT MARTÍ DE L'ATENEU TORRELLENC

TORRELLES DE LLOBREGAT, a la comarca del Baix Llobregat
Fundat l'any 1966
Amb tres seccions: Infantil, Juvenil i Cos de Dansa
Nombre de dansaires: 100

CALENDARI DE LA RODA'92

24 DE NOVEMBRE DE 1991

ORFEÓ DE SANTS
ESCOLES DE JESÚS MARIA
ESCOLA PEGASO
ESBART D'ARGENTONA
DANSAIRE VICENTÍ

MARE NOSTRUM
ESBART GAUDÍ
DANSAIRES DE L'HOSPITALET
ESBART MONTPEDRÓS
ULLASTRELL
SANT MARTÍ DE TORRELLES

15 DE DESEMBRE DE 1991

ESBART GAUDÍ
ESCOLES DE JESÚS MARIA
SANT MARTÍ DE TORRELLES
DANSAIRE VICENTÍ

ESBART D'ULLASTRELL
DANSAIRES DE L'HOSPITALET
MARE NOSTRUM
ESBART D'ARGENTONA

19 DE GENER DE 1992

ESBART MONTPEDRÓS
ESCOLES DE JESÚS MARIA
MARE NOSTRUM
GAUDÍ
ULLASTRELL

ESBART D'ARGENTONA
ORFEÓ DE SANTS
ESCOLA PEGASO
SANT MARTÍ DE TORRELLES

16 DE FEBRER DE 1992

SANT MARTÍ DE TORRELLES
DANSAIRES DE L'HOSPITALET
ORFEÓ DE SANTS
ESBART D'ARGENTONA
ESCOLES DE JESÚS MARIA

ESCOLA PEGASO
MARE NOSTRUM
DANSAIRE VICENTÍ
GAUDÍ

15 DE MARÇ DE 1992

ESBART MONTPEDRÓS
ESCOLA PEGASO
ORFEÓ DE SANTS
DANSAIRE VICENTÍ

GAUDÍ
DANSAIRES DE L'HOSPITALET
MARE NOSTRUM
ULLASTRELL
SANT MARTÍ DE TORRELLES

5 D'ABRIL DE 1992

ESCOLES JESÚS MARIA
ORFEÓ DE SANTS
DANSAIRES DE L'HOSPITALET
ESBART MONTPEDRÓS

DANSAIRE VICENTÍ
ESCOLA PEGASO
GAUDÍ
SANT MARTÍ DE TORRELLAS
ULLASTRELL

10 DE MAIG DE 1992

CLOENDA DE LA CINQUENA RODA INFANTIL I JUVENIL D'ESBARTS'92

ESBART DANSAIRES DE L'HOSPITALET

PROGRAMA DE LA CLOENDA

A les 11 del matí:

Missa de Germanor amb la participació de la Coral Elisard Sala.

A les 12 del matí:

Actuació del Cos de Dansa de l'Esbart Mare Nostrum, com a promotor de la Roda.

Tot seguit 11 danses ballades conjuntament pels 12 esbarts participants a la Roda.

Finalitza l'actuació el Cos de Dansa de l'Esbart Dansaires de l'Hospitalet, com a organitzador de la Cloenda de la Roda.

Per a finalitzar l'acte de Cloenda, lliurament d'un recordatori a cada Esbart.

DANSAIRES PREVISTOS A LA CLOENDA DE LA RODA: aprox. 350

PÚBLIC PREVIST A LA CLOENDA DE LA RODA: aprox. 1.000

C.I.M.S.

CONGRESO INTERNACIONAL DE MOVIMIENTOS SOCIALES

MADRID, PUNTO DE ENCUENTRO DE LA SOCIEDAD CIVIL
29 OCTUBRE - 1 NOVIEMBRE. 1992.

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
L'HOSPITALET, MAIG / 1992

C.I.M.S.
Congreso Internacional
de Movimientos Sociales

MADRID, PUNTO DE ENCUENTRO DE LA SOCIEDAD CIVIL

29 OCTUBRE - 1 NOVIEMBRE. 1992.

C.I.M.S.
Congreso Internacional
de Movimientos Sociales

LAS CULTURAS DE LA SOCIEDAD CIVIL Y LOS MOVIMIENTOS SOCIALES A DEBATE.

El presente Proyecto es una propuesta abierta, por lo que está supeditada en todos sus aspectos, a los acuerdos, aportaciones y sugerencias que realicen las entidades que quieran ser colaboradoras o promotoras del Congreso.

INTRODUCCION

Desde hace tres décadas se han creado en nuestro país numerosas asociaciones que han actuado en el ámbito ciudadano: vecinales (desde los años sesenta), culturales y de medios de comunicación, relacionadas con la enseñanza (de padres de alumnos, estudiantes,...), feministas, ecologistas, etc.

Actualmente funcionan en el Estado Español muchos miles de asociaciones y creemos que no se puede dejar de lado lo que ha sido y es buena parte de la cultura social: la que realizan día a día, y desde hace bastantes años, esos colectivos en todos los ámbitos del movimiento social, cultural, educativo, etc.

Jornadas, debates, cursillos, elaboración de revistas y estudios, emisoras, fiestas y actos recreativos, organización de actos de todo tipo (teatro, música, exposiciones, muestras, campañas de sensibilización, movilizaciones, etc.) son sólo algunos ejemplos.

Los actos previstos para el año 1992 en nuestro país (que tienen una de sus expresiones en el "Madrid Capital Europea de la Cultura") muestran una sola cara de la realidad, la del espectáculo, e ignoran, entre otras, la aportación de los movimientos sociales a la construcción del presente y del futuro.

Este proyecto tiene como principal objetivo la realización de un conjunto de actividades, durante 1991 y 1992, que supongan un avance positivo en el conocimiento de los movimientos sociales, en su organización y en su reconocimiento social.

Augusto Figueroa, 39 - 2.º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

LOS MOVIMIENTOS SOCIALES

Las asociaciones populares, los movimientos sociales, constituyen un elemento sustantivo en la construcción democrática de la sociedad. Así se demostró por el papel que dichos movimientos desempeñaron en el proceso histórico de nuestro país durante los años setenta.

La fragmentación y dispersión de los movimientos sociales, especialmente a partir de los primeros años 80, ha provocado la actuación aislada de cada movimiento.

Hoy predominan las asociaciones pequeñas creadas por objetivos concretos, reducidas en el tiempo y en el espacio. Este hecho es más acusado en las nuevas asociaciones informales (colectivos juveniles, culturales, etc.) que se transforman o reciclan constantemente, adaptándose a la realidad y a las circunstancias que les rodean. Este aspecto positivo contrasta con otros negativos: marginación y/o dependencia de subvenciones, aislamiento, localismos,... se desconocen lo que hacen otras asociaciones que actúan con los mismos planteamientos, otras experiencias etc.

Por otra parte, los movimientos sociales consolidados (Asociaciones de Vecinos, sindicatos, movimiento feminista, ecologista, ...) viven normalmente de puertas a dentro, actuando sobre una capa o sector social pero ignorando, en su mayoría, las experiencias y planteamientos sociales que realizan los demás. Ello es debido a diferentes causas: exceso de trabajo para los medios con que se cuenta, insuficiencia y/o inadecuación del apoyo institucional, escasa atención informativa de los medios de comunicación, inexistencia de medios informativos autónomos que vayan más allá de la revista o el boletín de cada asociación o federación...

Con todo, los movimientos sociales representan uno de los factores más dinámicos y potencialmente más eficaces en la renovación social y la consecución de una sociedad más justa y más democrática.

Periódicamente se han realizado encuentros, jornadas y editado publicaciones que han supuesto un avance importante en el conocimiento y relación de los movimientos sociales entre sí y de su actividad cultural. Citemos algunos ejemplos:

- PRIMER CONGRESO DEL MOVIMIENTO VECINAL. Federación Regional de Asociaciones de Vecinos de Madrid. Madrid 1986.
- PRIMER SIMPOSIO INTERNACIONAL "PROCESOS SOCIOCULTURALES Y

Augusto Figueroa, 39 - 2.º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

PARTICIPACION". Ayuntamiento de Palma de Mallorca y Federación de Asociaciones de Vecinos de Palma. Palma de Mallorca 1989.
- PRIMEROS ENCUENTROS INTERNACIONALES SOBRE MOVIMIENTOS SOCIALES. FACMUM. Madrid y La Coruña 1989.

La segura y confirmada participación en este Proyecto de algunos de los que han promovido anteriores experiencias nos augura el buen resultado del Congreso propuesto.

OBJETIVOS DEL CONGRESO

1.- Conocer la realidad de los movimientos sociales en el Estado Español.
2.- Conocer experiencias de los movimientos sociales de otros paises.
3.- Aumentar la relación entre los diferentes movimientos (sectoriales y espaciales).
4.- Aumentar el conocimiento de los ciudadanos sobre los movimientos sociales.
5.- Mostrar la importancia de los movimientos sociales en la vida cultural y social de nuestro país.

Augusto Figueroa, 39 - 2.º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

Definición de Objetivos:

1.- Conocer la realidad de los movimientos sociales en el Estado Español.

1.1. Convocar una reunión consultiva con expertos en distintos ámbitos de las Ciencias Sociales, de reconocida sensibilidad, con los siguientes objetivos:
- Explicarles la idea del Congreso y solicitar su colaboración personal y técnica en el conjunto del proceso.
- Recabar su opinión sobre la mejor forma de resolver este objetivo 1, sometiendo a su consideración las propuestas contenidas en los puntos 1.2 y 1.3.

1.2. Realizar un Estudio/Investigación que se proponga analizar desde el punto de vista cuantitativo y cualitativo la realidad y perspectivas de los movimientos sociales, así como la percepción que los ciudadanos tienen de estos.
- Elaborar un breve documento de bases donde quede definido los objetivos, metodología y presupuesto de este estudio.
- Resolver el problema del universo de estudio (Estatal/Regional)
- Fecha óptima de realización: septiembre 1992.

1.3. Elaborar una Base de Datos documental y bibliográfica de caracter monográfico sobre los Movimientos Sociales en España.
- Elaborar un documento técnico de Bases donde se definan contenidos, metodología y presupuesto de la actividad.
- Aprovechar las bases de datos ya existentes.
- Estudiar las posible colaboración de Fundesco, las Universidades y las OPSS.
- Fecha óptima de conclusión del trabajo: junio 1992.

2.- Conocer experiencias de los movimientos sociales de otros paises.

Es importante delimitar los objetivos concretos que nos proponemos desarrollar, en todo el proceso congresual, respecto a dos áreas geográficas bién definidas: Europa y Latinoamérica.

En ambos casos, el análisis de la problemática de los movimientos sociales en esos dos ámbitos geográficos, no es la prioridad del proceso que estamos interesados en poner en marcha. Sin embargo, es útil abordar dicha problemática pero situándola respecto al nivel de esfuerzos que debe requerir de nosotros. Concretamente se pondrán en marcha las siguientes iniciativas:

Respecto al ámbito Europeo:

2.1. Recabar de algún miembro destacado de las instituciones europeas (Parlamento, Consejo de Europa, Comisión) su participación en el acto de

Augusto Figueroa, 39 - 2º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

apertura del Congreso.

2.2. Solicitar a los distintos grupos del Parlamento Europeo un documento, como material para el Congreso, en el que se explicite la posición respectiva de dichos grupos políticos sobre el tema: "El proceso de construcción europea y la Europa de los ciudadanos y ciudadanas. El papel de los movimientos sociales".

2.3 Solicitar a la Comisión V de las Comunidades Europeas (Asuntos Sociales), y al organismo correspondiente del Consejo de Europa, un Directorio de entidades sociales de ámbito europeo que desarrollen su trabajo en distintas problemáticas que sean de nuestro interés (mujeres, ecología, movimientos vecinales, juventud, ...). Este directorio sería facilitado a todas las asociaciones que estén interesadas en contactar con entidades europeas para desarrollar proyectos comunes.

2.4 Contactar con el Intergrupo que, en el seno del Parlamento Europeo, aborde la problemática del tejido asociativo.

Respecto al ámbito Latinoamericano:

2.5 Solicitar del C.E.A.L. La redacción de una ponencia sobre "Perspectivas de desarrollo socio-económico y movimientos sociales en America Latina".

2.6 Elaborar un listado de 10 personalidades representativas de los movimientos sociales latinoamericanos suceptibles de ser invitados a los actos del Congreso. Elaborar un planing de actos públicos de difusión y debate de la realidad latinoamericana en distinitos ámbitos donde pudieran participar estas personas (facultades universitarias, asociaciones, sindicatos,...)

3.- Aumentar la relación entre los diferentes movimientos (sectoriales y espaciales).

3.1 Elaborar un Plan Sistemático de Difusión (PSD) de la idea y objetivos del Congreso en todos los ámbitos, con especial atención a las Redes ya constituidas.

3.2 Programa de Encuentros Interasociativos en base a tres Encuentros o Jornadas que giren en torno a los siguientes ejes de problemática:
- Las señas de identidad de los movimientos sociales.
- Los modelos de organización.
- Movimientos sociales, poder y sociedad.

Como resultado tangible de cada una de estas Jornadas, se formarán Comisiones abiertas que redacten tres documentos o ponencias para su discusión en el

Augusto Figueroa, 39 - 2º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

Congreso.

4.- Aumentar el conocimiento de la ciudadanía sobre los movimientos sociales, mostrando la importancia de éstos en la vida cultural y social de nuestro país.

Se trata de elaborar un Plan de marketing en toda regla que tenga como objetivos la "venta" de la idea del Congreso y de los Movimientos Sociales en sí misma, ante la opinión pública. Parece que lo más adecuado sería plantearse en principio en el ámbito geográfico de la C.A.M.

Algunas ideas que pueden incluirse como parte de ese Plan:

4.1 Planing de artículos de opinión en diferentes medios escritos (elaborar una propuesta de temas y firmas).
4.2 I Muestra de Movimientos Sociales en la CAM.
4.3 Exposición de Artistas Plasticos en apoyo al Congreso de Movimientos Sociales.
4.4 Información sistemática a los distintos medios de comunicación sobre las actividades del Congreso.
4.5 Anuncio publicitario en TeleMadrid.

Augusto Figueroa, 39 - 2º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

A QUIEN NOS REFERIMOS, A QUIEN NOS DIRIGIMOS

Hablamos de movimientos sociales que han estado y están por el cambio, la transformación social y la mejora de la calidad de vida de los ciudadanos:

- Movimiento ciudadano. Las Asociaciones de Vecinos. Asociaciones de usuarios y consumidores.
- Movimiento Feminista
- Movimiento Ecologista.
- Pacifismo.
- Sindicalismo
- Asociacionismo juvenil.
- Movimientos de Educación Popular.
- Asociacionismo cultural y de medios de comunicación. Radios Libres. Revistas de barrio,...
- Asociacionismo de la Enseñanza: APAS, movimientos estudiantiles, del profesorado,...
- Asociacionismo social y antimarginación. Asociaciones pro derechos humanos.
- Economía social. Cooperativismo de vivienda, consumo, de trabajo.
- Asociaciones de arte y cultura. Colectivos de artistas plásticos, de música, artesanos,...

En todas estas asociaciones y movimientos hay personas y grupos interesados en los objetivos citados.

Augusto Figueroa, 39 - 2.º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

METODOLOGIA Y DESARROLLO

La metodología que proponemos para la realización del Congreso está basada, fundamentalmente, en el intercambio de opiniones y experiencias, en la contrastación y el debate entre las asociaciones y movimientos.

Partiendo de nuestras experiencias y con la ayuda de las propuestas de distintos especialistas invitados, que nos plantearán sus reflexiones sobre los diferentes contenidos, pretendemos estimular el trabajo colectivo, la reflexión grupal que nos permita avanzar en la clarificación de los retos y desafíos que ocupan a los movimientos sociales en la perspectiva del siglo XXI.

Queremos realizar "UN CONGRESO ABIERTO", con:

0. Jornadas y Debates (previos al Congreso).

1. Ponencias.

2. Mesas redondas y Grupos de Debate.

3. Experiencia y Campos Temáticos.

4. Hacia unas conclusiones: elaboración de un Manifiesto: "Por una nueva sociedad, por una nueva cultura", carta de derechos fundamentales de los movimientos sociales.

5. Muestra de los Movimientos Sociales (Exposición).

0. Jornadas y Debates

En los meses previos al Congreso se desarrollaran diversas jornadas de trabajo, con la participación de representantes de distintos movimientos sociales, para preparar los documentos que servirán de base al Congreso y a las mesas redondas.

1. Ponencias

Temas propuestos:

"LOS MOVIMIENTOS SOCIALES HOY: UNA ALTERNATIVA PARA LA CONSTRUCCION DE LA DEMOCRACIA Y DE UN NUEVO MODELO DE

Augusto Figueroa, 39 - 2º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

DESARROLLO" (ponencia marco).

"DESAFÍOS Y HORIZONTES DE LOS MOVIMIENTOS SOCIALES EN EL UMBRAL DEL SIGLO XXI" (ponencia final).

Cada Ponencia será presentada por un especialista invitado de prestigio internacional. A cada Ponencia seguirá un tiempo de coloquio abierto.

2. Mesas Redondas y Grupos de Debate.

Se desarrollarán dos mesas redondas cuya función será introducir el trabajo de los grupos de debate, planteando distintas opiniones o enfoques sobre temas de interés general para el conjunto de los movimientos sociales.

De esta forma, los Grupos de Debate tendrán una composición abierta, participando en ellos de forma conjunta miembros y representantes de distintos movimientos y campos asociativos. Sus conclusiones serán recogidas por "relatores" que prepararán una "propuesta de síntesis" para el debate general.

Los componentes de las mesas redondas serán especialistas invitados del Estado Español, Europa y América Latina. Los temas "eje" que se proponen para las mesas redondas son:

1. MODELOS ORGANIZATIVOS DE LOS MOVIMIENTOS SOCIALES: DIAGNOSTICO Y ALTERNATIVAS.
- ORGANIZACION INTERNA.
- COORDINACION INTERASOCIATIVA (Coordinadoras / Plataformas / Federaciones).
- LAS REDES DE MOVIMIENTOS SOCIALES. Confederaciones / Redes Internacionales.

2. MOVIMIENTOS SOCIALES, PODER Y SOCIEDAD:
- LAS RELACIONES CON EL ESTADO, CON LOS PARTIDOS POLITICOS, Y CON EL CAPITAL PRIVADO. LAS RELACIONES CON LOS MEDIOS DE COMUNICACION DE MASAS,...
- LAS RELACIONES CON LA SOCIEDAD, LAS RELACIONES CON LOS CIUDADANOS Y LAS CIUDADANAS. Los medios de comunicación de los movimientos sociales.

Los participantes del Congreso se separarán para la constitución de los diferentes Grupos de Debate. Cada uno de ellos trabajará sobre subtemas específicos dentro de cada "eje" o tema general.

Augusto Figueroa, 39 - 2º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

3. Experiencias y Campos Temáticos

A lo largo del Congreso se establecen una serie de momentos y espacios para la presentación de experiencias concretas o de comunicaciones relativas a campos temáticos de la acción de los movimientos sociales: Feminismo, Ecologismo, Pacifismo, Movimientos Vecinales, Educación Popular, Asociacionismo Cultural, etc.

En estos "momentos" podrán presentarse, simultáneamente, distintas experiencias o comunicaciones, agrupándose los participantes de acuerdo con su interés.

4. Manifiesto de los Movimientos Sociales: "Por una nueva sociedad, por una nueva cultura".

Un equipo de "relatores" recogerá, durante los distintos trabajos grupales, las conclusiones o propuestas surgidas. De la misma forma, los participantes en los coloquios temáticos o presentaciones de experiencias, harán llegar sus propuestas a este equipo. Con todo ello, se elaborará una propuesta de "resoluciones" o "manifiesto" del Congreso, que se someterá a discusión grupal y a debate general en la última sesión del Congreso.

5. Exposición:

MUESTRA DE LOS MOVIMIENTOS SOCIALES

Se tratará de una representación, lo más completa posible, de lo que es y ha sido el trabajo, la actividad y la producción cultural de los movimientos sociales:

- Paneles, documentos, prensa,... Obras premiadas en concursos, certámenes,...
- Revistas de movimientos sociales madrileños. Revistas de barrio.
- Aula audiovisual: películas y vídeos producidos por asociaciones o sobre movimientos sociales. Radios comunitarias. - Libros
- Obras artísticas representativas de colectivos
- "Mapa de los Movimientos Sociales"
etc.

Augusto Figueroa, 39 - 2º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

ORGANIZACION DEL CONGRESO

- EN LA ACTUALIDAD (Abril 1992) FORMAN PARTE DE LA COMISION ORGANIZADORA DEL CONGRESO LAS SIGUIENTES ENTIDADES:

* AEDENAT, ASOCIACION ECOLOGISTA DE DEFENSA DE LA NATURALEZA
* ASOCIACION ARTISTAS PLASTICOS DE COMUNIDAD MADRID
* AFS, ASOCIACION FORMACION SOCIAL
* CEAPA, CONFEDERACION ESPAÑOLA ASOCIACIONES PADRES ALUMNOS
* CECU, CONFEDERACION ESTATAL CONSUMIDORES Y USUARIOS
* C.C.O.O. COMISIONES OBRERAS
* CCP, CENTRO DE CULTURA POPULAR
* CLAVES PARA LA EDUCACION POPULAR
* COACUM, COORDINADORA DE ASOCIACIONES CULTURALES
* COLECTIVOS DE ACCION SOLIDARIA
* FCJZ, FEDERACION CASAS DE JUVENTUD DE ZARAGOZA
* FAEA, FEDERACION DE ASOCIACIONES DE EDUCACION DE ADULTOS
* FEDERACION ASOCIACIONES MUJERES SEPARADAS Y DIVORCIADAS
* FUNDACION DOLORES IBARRURI
* SODEPAZ, SOLIDARIDAD PARA EL DESARROLLO Y LA PAZ
* UCMTA, UNION DE COOPERATIVAS MADRILEÑAS TRABAJO ASOCIADO
* UNAF, UNION DE ASOCIACIONES FAMILIARES
* U.G.T. UNION GENERAL DE TRABAJADORES

- Y ESPERAMOS QUE EN LA ORGANIZACION DEL CONGRESO PARTICIPEN O COLABOREN OTRAS ENTIDADES Y ASOCIACIONES DEL:

Movimiento Ciudadano y Vecinal, Movimiento Ecologista, Movimiento Feminista, Movimiento Pacifista, Asociacionismo Cultural, Artístico y de Animación Socio-Cultural, Juventud, Asociaciones de Estudiantes, Asociaciones de Padres de Alumnos, Asociaciones de Consumidores, Movimiento Sindical, Movimiento de Educación Popular, Asociaciones de Solidaridad y Cooperación, Asociaciones de Derechos Humanos, Tercera Edad, ETC.,ETC.,

Augusto Figueroa, 39 - 2.º izda. - 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

C.I.M.S.
Congreso Internacional
de Movimientos Sociales

JUEVES 29 OCTUBRE
(TARDE)

*Inscripción
*Ponencia Marco
*Coloquio abierto
*Muestra

VIERNES 30 OCTUBRE
(MAÑANA)

*Mesa Redonda
*Experiencias
*Muestra

VIERNES 30 OCTUBRE
(TARDE)

*Grupos Debate
*Experiencias
*Muestra

SABADO 31 OCTUBRE
(MAÑANA)

*Mesa Redonda
*Experiencias
*Muestra

SABADO 31 OCTUBRE
(TARDE)

*Grupos Debate
*Experiencias
*Muestra

DOMINGO 1 NOVIEMBRE
(MAÑANA)

*Propuesta "Manifiesto"
*Debate Abierto
*Ponencia Final
*Muestra

DOMINGO
TARDE:
FIESTA

Augusto Figueroa, 39 - 2º izda. 28004 Madrid - Tel.: 521 23 40 - Fax: 521 39 05

LA TELEVISIO LOCAL DE L'HOSPITALET

TELECIUTAT L'HOSPITALET

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES" L'HOSPITALET, MAIG / 1992

TELECIUTAT L'HOSPITALET

La televisió local de L'Hospitalet

(AA.)

ASSOCIACIONISME

INTRODUCCIO

L'experiència històrica de 10 anys de televisions locals arreu de Catalunya (Cardedeu, Sabadell, Terrassa, Vallirana, etc.) i la fundació de la Federació de Televisions Locals, ara fa 5 anys, demostren la importància i la fermesa d'aquest moviment cultural i de comunicació a casa nostra. I més si tenim en compte les dificultats de tota mena (econòmiques, jurídiques, tècniques) amb què els promotors s'han de trobar cada dia per dur a terme aquests projectes, que no disposen la majoria de les vegades dels mitjans mínims indispensables per poder desenvolupar-se amb normalitat.

Nungú no pot negar que les televisions locals a Catalunya sorgeixen com un fenomen cultural i, una vegada més, es desenvolupen al marge de les institucions. Els Ajuntaments no han d'actuar d'esquena a un moviment associatiu que ha sorgit del nostre poble, Catalunya, amb prou empenta com per convertir-se en un moviment d'àmbit nacional i amb més força que a la resta d'Espanya.

La ciutat de l'Hospitalet tampoc no ha estat aliena a aquesta tasca cultural i comunicativa que vol ser una televisió local.

Les experiències van ser esporàdiques i puntuals però perfectament adequades a les necessitats i a les aspiracions del moment. Ens referim a les emissions i els enregistraments dels actes de les festes majors de Bellvitge i Santa Eulàlia els anys 1986 i 1987.

El **Grup de Visió Local**, associació inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat amb el *número 9006*, va dur a terme aquesta tasca amb l'ajut del Patronat Municipal de Comunicació de l'Ajuntament de l'Hospitalet i va poder constatar, dia a dia, el ressò i l'òptima acollida que tenien aquestes emissions retransmeses en directe o diferides, que reflectien diàriament el curs de les festes i la gran participació popular.

I aquest mateix any 1990 vam emetre de nou les festes majors de la Florida i de Collblanc-la Torrassa.

TELECIUTAT L'HOSPITALET, inscrita en el si de l'associació **Grup de Visió Local**, registrada i acceptada a la Federació de Televisions Locals, vol ser la continuació directa d'aquestes experiències passades.

LA TELEVISIÓ LOCAL COM A SERVEI A LA CIUTAT

El desenvolupament d'un projecte de TVL dependrà en cada cas concret de les condicions i de les relacions de forces sòcio-polítiques i econòmiques de cada lloc. També, del proper marc legal que regularà la teledistribució per cable i la TVL.

El **Grup Promotor i Profesional de Teleciutat** format per cinc persones, va arribar a la conclusió que a l'Hospitalet no eren suficients unes emissions locals cenyides tan sols a les jornades de festes majors.

Si bé **Teleciutat l'Hospitalet** neix com una televisió local independent, vol configurar-se i arrelar-se dins els àmbits sòcio-culturals i econòmics de totes les activitats que siguin d'interès per a la ciutat de l'Hospitalet.El projecte vol tenir en compte les tasques següents:

-**Tasca informativa.**- Oferir als ciutadans una visió completa de tot el que succeeix a la ciutat.
-**Realització de pantalla activa (teletext).**- Oferir informació de caràcter pràctic i quotidià (agenda cultural, telèfons d'interès, farmàcies, espectacles, transports públics, etc.)
-**Tasca de comunicació.**- Tots aquells programes en directe o diferits que serveixin perquè els ciutadans es coneguin millor entre ells mitjançant la televisió.

Tot això requereix criteris de professionalitat informativa, rebutjant aquella TVL de confessionalitat ideològica i tractant de reflectir el pluralisme sociològic de la nostra ciutat. A l'entorn d'aquests principis, s'estableix l'esquema de programació. Es proposa crear els espais següents:

-Informatius, fonamentalment locals i comarcals.
-Informatius esportius.
-Temes de la setmana (amb debats i entrevistes).
-Programes populars.
-Certàmens i exposicions.
-Manifestacions culturals.
-Fires.
-Programes formatius.
-Espais infantils i d'esplai.
-Sessions de cinema i teatre.

En principi, i després d'un període necessari de proves de cobertura (carta d'ajust), l'emissió d'aquests espais ocuparia un mínim de tres hores setmanals. A mesura que aquesta programació es vagi consolidant, es pot augmentar progressivament el temps d'emissió en funció de l'acceptació que tingui aquesta programació entre el públic i de les possibilitats

tècniques i econòmiques de la mateixa televisió local.

INFRASTRUCTURA I INSTAL.LACIONS

L'anàlisi de la programació permet establir les característiques de l'estudi televisiu i la infrastructura de les instal.lacions.

En una primera fase, el projecte preveu una superfície d'uns 300 m2, 2 platós, sales de control, edició, sonorització, arxiu, direcció i administració.

El materia imprescindible per iniciar la televisió local hauria d'estar format per:

-dos equips complets de producció (càmeres, magnetoscopis, unitat mòbil);
-equips de postproducció (edició, VTR, efectes, sonorització);
-equips d'emissió;
-equips de so;
-il.luminació;
-aparells complementaris: trípodes, mànegues d'estudi, focus, taula de mescles, taula d'efectes digitals, ordinadors per a titulació i teletext, monitors, receptors de TV;
-micròfons, taula de mescles àudio, platina, casset, giradisc i disc compacte, magnetofon
-mobiliari.

Després de sospesar les diferents opcions possibles de material tècnic de vídeo, **Teleciutat** opta per utilitzar el sistema Alta Banda 3/4 de polzada SP, compatible amb camacorder portàtil Hi8.És el sistema més versàtil, d'òptima qualitat i acceptat per totes les televisions públiques i privades, tant nacionals com estrangeres.

S'ha de tenir en compte també que cal disposar d'un lloc adequat per instal.lar el centre emissor de 20 w, 4 antenes i amb un abast suficient per arribar a tota la ciutat de l'Hospitalet.

Es planteja que el funcionament sigui gestionat pel mateix **Grup Promotor** amb personalitat jurídica pròpia, amb la possibilitat que en un futur la gestió pugui ser mixta.

Un *consell de redacció* elaboraria i marcaria les pautes professionals del medi i un director seria el responsable d'executar-les, amb la possibilitat de crear un consell assessor compost per representants d'institucions i entitats.

Per al seu finançament, el projecte de **Teleciutat** preveu aportacions municipals, subvencions voluntàries d'entitats públiques i privades, amb la possibilitat que aquestes estiguin representades a l'empresa televisiva; comptes, préstecs i crèdits que s'obtinguin; ingressos que es recaptin per la realització de cursets o classes; ingressos provinents de la venda de vídeos de producció pròpia; ingressos per publicitat, respectant els punts dels estatuts de la Federació de Televisions Locals segons l'apartat B-3. L'avaluació de la publicitat es pensa elaborar amb mòduls de tarifes segons sigui indirecta, espots i patrocinis. La varietat

El funcionament inicial s'estructura sobre la base de l'existència de 3 treballadors fixos i polivalents:

-un director-periodista-realitzador,
-un coordinador-cap de producció-gerent i
-un tècnic en electrònica-encarregat.

Aquestes tres persones coordinarien i dirigirien un nombre determinat de col.laboradors que durien a terme totes les tasques:

-guionistes,
-realitzadors,
-operadors de càmera,
-editors,
-ajudants,
-locutors-presentadors i
-decoradors.

Tot aquest equip hauria de generar una dinamica laboral i artística apta per fer una nova producció artística i comunicativa a la ciutat.

CONCLUSIONS

El desenvolupament del projecte vol tenir sempre present la filosofia de fer compatible la qualitat del producte amb les despeses de funcionament. Tal vegada perquè la llista de les televisions locals és, i serà sempre, les despeses de producció, difícilment competitives amb els pressupostos de les televisions estatals i privades. És aquí on la programació pròpia ha d'equilibrar les despeses de producció i la qualitat.

Establerta la nostra configuració jurídica com a televisió local independent, encara que oberta a una possible gestió mixta amb institucions o altres entitats públiques o privades es desprenen les línies d'actuació següents quant al funcionament:

1.- És factible l'associació temporal o "sine die" amb empreses d'audio i video a fi de fer possible:
-inversions inicials,
-explotació-producció-emissió de programacions,
-investigació i desenvolupament amb les diverses entitats col.laboradores o associades.

2.- És necessària la utilització de la publicitat en termes generals com a mitjà de finançament.

3.- La gestió econòmica i financiera és de caràcter independent o mixta.

4.- Es realitza l'explotació des d'un punt de vista empresarial.

5.- Accés a subvencions provinents d'empreses o institucions. Entre altres citem:
-subvencions a la inversió; subvencions a la formació i subvencions a la contractació.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
Direcció General
de Dret i d'Entitats Jurídiques

RESOLUCIÓ

Vista la sol.licitud del senyor Francesc Casbas Roig i d'altres, per tal que sigui inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat la denominada GRUP DE VISIÓ LOCAL, de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) i que, a l'expedient, hi figuren l'Acta de Constitució i els Estatuts, dels quals resulta:

1. Que la denominació proposada no és idèntica ni es pot confondre amb la de cap altra associació registrada.

2. Que els seus fins són: a) L'anàlisi i l'estudi de les possibilitats de la teledifusió de curt abast. b) Promoure i organitzar tot tipus d'activitats culturals, socials i recreatives. c) Cooperar amb altres entitats, públiques o privades, i oferir els nostres serveis com a mitjà de difusió de les seves activitats. d) Atendre especialment totes les activitats artístiques relacionades amb el mitjà del vídeo: realització imaginativa, vídeo-art, art per ordinador, il.luminació, grafisme, escenografia, maquillatge, etc. e) Se supedita la realització de qualsevol emissió pública de teledifusió a l'obtenció de la concessió administrativa corresponent.

3. Que ha fixat el domicili a l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona), C/ Alta, 1.

4. Que les seves funcions s'exerciran principalment dintre del territori de Catalunya.

5. Que es determinen els drets i els deures dels associats, el procediment de llur admissió i cessament, la direcció i organització de l'entitat, el patrimoni i els recursos econòmics i l'aplicació que ha de donar-se als béns en cas de dissolució.

Vistos: 1) L'article 22 de la Constitució i l'article 9, punt 24, de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya; 2) la Llei d'Associacions de 24 de desembre de 1964 i disposicions complementàries; 3) el Reial-decret 3526/1981, de 29 de desembre; el Decret de la Presidència de la Generalitat 159/1984, de 19 de juny, i l'Ordre del Conseller Adjunt a la Presidència de 20 d'abril de 1982;

Atès que s'han complert les disposicions vigents en la tramitació d'aquest expedient i que aquesta Direcció General és competent per resoldre sobre la procedència de la inscripció sol.licitada;

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
Direcció General
de Dret i d'Entitats Jurídiques

Atès que l'Associació denominada **GRUP DE VISIÓ LOCAL**, de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) compleix els requisits assenyalats a les disposicions esmentades per ésser considerada com una manifestació del dret d'associació reconegut a la Constitució,i, per tant, és procedent que sigui inscrita en el registre corresponent,

HE RESOLT:

Inscriure l'associació esmentada en el Registre d'Associacions de la Generalitat, en el qual se li atribueix el núm 9006 , de la Secció 1a. del Registre de Barcelona .

Barcelona, 12 Maig 1987

EL DIRECTOR GENERAL,

GENERALITAT DE CATALUNYA
D. G. DE DRET I D'ENTITATS JURÍDIQUES
Departament de Justícia

Miquel Billoch i Barceló

Senyor Francesc Casbas Roig

TELECIUTAT L'HOSPITALET
Plaça Provisional
Passatge Milans i Port de
08907 L'Hospitalet (Pl. Josep Rull)
Telefon [illegible]

TELECIUTAT

PRINCIPIS PROGRAMATICS DE TELECIUTAT L'HOSPITALET

LA TELEVISIO LOCAL ES DEFINEIX COM:

1.- Pluralista i transparent
2.- Servei Públic
3.- Professional
4.- Escola de vídeo i TV.

1.- PLURALISTA I TRANSPARENT: Una **Associació Cultural** garanteix la independència, el pluralisme i la transparència, al no estar lligada a cap interès polític ni econòmic.

2.- DE SERVEI PUBLIC: On es puqui donar **informació d'interès local**, des dels Estaments Oficials, Entitats Esportives i Culturals, etc., on l'accés directe a la participació en els mitjans de comunicació estiqui a l'abast de la totalitat de la població.

3.- Ha de garantir una elevada PROFESSIONALITAT: Tant tècnica com periodística, on prevalgui la informació als interessos econòmics o personals.

4.- ESCOLA DE VIDEO I CENTRES DE PRACTIQUES DE PERIODISME: La televisió ha de servir com a **Centre d'aprenentatge** per a tots aquells que volen conèixer el camp del Vídeo i la TV. Pels estudiants de Periodisme, sens dubte, és un dels millors centres on realitzar pràctiques reals del mitjà televisiu. Aquests són serveis que la Televisió Local ha d'oferir als estudiants de la nostra població i rodalies.

Aquests punts programàtics exposats fins ara, defineixen molt clarament la posició de **TELECIUTAT L'HOSPITALET**, en front d'aquest mitjà de comunicació local, agrupant-los en dues important vessants:

- TELEVISIO INFORMATIVA I PROFESSIONAL

- TELEVISIO DE PARTICIPACIO CIUTADANA

"La meta d'una Radiotelevisió de Dret Públic està en l'obligació d'oferir programes que informin, entretinguin i formin. No té com a fi el ser rentable mitjançant el benefici. La seva gran meta és el vetllar pel interès de la comunitat"

Von Hase, Ex-Director Gral. ZDF TV Alemanya.

UN NOU MODEL:

- TELEVISIO INFORMATIVA I PROFESSIONAL
- TELEVISIO DE PARTICIPACIO CIUTADANA

Aquestes dues vessants formen un model que conjuga certes experiències d'altres televisions d'arreu del món. En el V Congrés Internacional de TV Locals celebrat a Sabadell es van poder intercanviar experiències de diferents models de Canadà, EEUU, Alemanya, Suïssa, Bèlgica, Equador, Itàlia, etc. Mentre que els models de TV Local es diferenciaven inicialment per la seva relació institucional i per la forma d'emissió (hertzià o cable): l'altra gran diferència radica en l'estructura de continguts. Mentre que en uns la informació està elaborada només pels professionals o col.laboradors, altres elaboren la seva programació a partir de programes fets pels propis ciutadans, bé als estudis, bé de producció pròpia: en el que si tots coincideixen, és en la qualitat d'aquestes produccions. També una gran generalitat entre totes les Televisions Locals és que totes fan una funció d'Escola de Vídeo de la localitat. Les dues experiències més rellevants en aquest camp són la de Quebec i Alemanya.

Teleciutat l'Hospitalet fins ara hem estat treballant en la vessant d'una televisió informativa i professional, creiem, doncs, que també cal incorporar en els nostres esquemes un nou concepte: la televisió de participació ciutadana. Això vol dir un gran esforç per que Teleciutat l'Hospitalet posi a l'abast dels hospitalencs els mitjans tècnics i humans que els permeti vehicular la seva capacitat de comunicació i creació. El resultat en altres països ha estat excel.lent, nosaltres creiem que amb un suport institucional adequat podem incorporar aquestes experiències a l'Hospitalet.

El model que Teleciutat l'Hospitalet vol assolir permetrà que els ciutadans adquireixin un més alt nivell cultural i de compromís vers la nostra població, aconseguint vincular la vida ciutadana a una participació més activa i dinàmica.

SUPORT: AJUNTAMENT - TELECIUTAT L'HOSPITALET

AQUEST SUPORT HA DE BASAR-SE EN TRES QUESTIONS:

1.- Polític
2.- Econòmic
3.- Imatge

1.- SUPORT POLITIC: Teleciutat l'Hospitalet necessita un suport **logístic** on el Gabinet de Premsa de l'Ajuntament ens tracti com a qualsevol altre mitjà de comunicació d'àmbit més gran, nacional o estatal; i ens trameti tota la informació que es genera, tenint en compte que molta de la informació que per a un altre mitjà no és important per a una TV d'àmbit local és molt possible que sigui d'elevat interès. En definitiva, els estaments oficials han de **creure** en la importància de la comunicació local, i per tant, utilitzar aquest mitjà per **comunicar** als ciutadans tots aquells missatges d'interès municipal: Bands, Anuncis, Campanyes.... creant així una consciència i sensibilització col.lectiva. Cal dir que fins ara, el Gabinet de Premsa de l'Ajuntament ens ha proporcionat sempre i puntualment aquesta informació que ens ha permés cubrir la nostra tasca informativa. Si no s'ha informat més i millor ha estat per la manca encara d'estructura que ens permeti oferir aquesta informació d'una forma regular i completa.

2.- SUPORT ECONOMIC: La comunicació local necessita d'un suport econòmic especial donada la dificultat de mantenir econòmicament aquest mitjà. A l'igual que amb d'altres entitats: esportives, culturals, juvenils, etc., es mantenen concerts econòmics d'acord amb la tasca que desenvolupen, la televisió, que és el cas concret que ens ocupa, necessita un tractament similar adequant-lo a la seva elevada envergadura de despeses, i més si aquesta es manté dintre dels paràmetres de Servei Públic i no cau en la desviació informativa d'una Televisió sensacionalista, on els seus objectius són els beneficis econòmics.
Cal tenir en compte que la televisió no ha de representar un cost econòmic molt elevat pel municipi, però és important que aquest sigui suficient per mantenir la qualitat de la informació local. Si bé existeix un mercat publicitari per pal.liar els costos de la televisió, aquest no es pot desenvolupar d'una manera important fins al cap d'alguns anys de tenir una presència dins la població. Es per això que la col.laboració Ajuntament-Televisió sigui força important per aconseguir els objectius de consolidació d'aquest mitjà. No oblidem que quan parlem de televisió, parlem del moviment d'una infraestructura molt pesada i molt costosa.
Aquest suport es podria concretar amb forma de subvencions anuals, contractant publicitat institucional, amb compra o encàrrecs de programes videogràfics, etc.
També pot esser possible mitjançant la cessió d'un local municipal -que ja em sol.licitat- i assolint les despeses del mateix.

Tornant al concert que l'Ajuntament ha de tenir amb la Televisió Local, creiem que aquest és necessari per garantir:

- **el Servei Públic**
- **el Pluralisme**
- **la Professionalitat**
- **la Participació**

Per tant el concert econòmic caldria basar-lo en:

- **CONVENI ECONOMIC ANUAL**
- **PUBLICITAT INSTITUCIONAL**
- **CURSETS DE VIDEO i altres temes relacionat amb el mitjà vídeo.**
- **LOCAL MUNICIPAL**

3.- SUPORT D'IMATGE: Teleciutat l'Hospitalet està creant la seva pròpia imatge dia a dia des del proppassat 6 de gener de 1991 en que varem començar les emissions, encara de moment d'una manera informal i sense programació definida, però amb una clara voluntat de difondre per tota la ciutat aquells esdeveniments culturals o polítics que són d'interès comú.
Fins ara s'han enregistrat més de 75 programes dels quals cal destacar:

- Firajoc 1989 i 1990
- Concert de Peter Brotzmann a l'Aula de Cultura St. Josep
- Inauguració de l'Avinguda del Carrilet.
- Esposició NIEBLA
- Exposició "Fabricant el nostre segle"
- Ple Infantil 1990
- Setmana Cultural Andalusa 1990 i 1991
- Nit de Rock a l'Aula de Cultura de Bellvitge 1990
- Diada 11 de setembre 1990
- Bona Neteja
- La Diada del Reis 1991
- Festa Major La Florida 1990 amb "La Maña y a lo loco", "La Salseta del Poble Sec" entre d'altres.
- Festa Major La Florida 1991 amb "Tania Doris y Arevalo", Orquestra "Gigantes y Cabezudos", "Tabarca", Esbarts "Dolça Catalunya".
- Festa Major Collblanc-La Torrassa 1990 i 1991 amb "Los Hermanos Calatrava"
- Festa Major Bellvitge 1990
- Inauguració Mural Olímpic Cristobal Gabarrón
- Festa Major Sta. Eulàlia 1991 amb "Follim-Follam"
- Eleccions Municipals 1991
- Extremadura en Catalunya
- Festes de Primavera a Can Boixeres
- Semana Santa Cofradía 15 + 1
- L'Opera a l'Aula de Cultura de "La Caixa" 1991

- Presentació de la 33 Edició del Festival Nacional del Cante de las Minas de la Unión 1991
- L'Avinguda del Circ

- Obres de teatre:
  "El crim era perfecte, però..."
  "Hem de desmuntar la casa."
  "La Julieta ha relliscat."
  "Perfume de mimosas."

Cal assenyalar que alguns d'aquests programes -com el de la Festa Major de la Florida d'aquest any- han estat emessos **en directe.**

Tot i que Teleciutat ha posat en marxa la seva emissió cenyint-se només a l'àmbit de l'Hospitalet, en aquests moments el nostre senyal ja arriva perfectament al Prat de Llobregat, i, no excluïm la possibilitat prou propera de poder cobrir si més no, bona part de la comarca del Baix Llobregat.

Donat que ja existeixen a la comarca algunes Televisons Locals federades, com la de St. Just, Vallirana o St. Vicenç dels Horts, podrien enllaçar amb aquestes Televions Locals i oferir programes d'àmbit i interès comarcal. Això ajudaria molt a consolidar el sentit de comarca difonent aquelles idees, iniciatives i activitats culturals que siguin capaces de transmetre-ho.

Teleciutat ha creat ja la seva pròpia imatge, o millor dit, l'està creant dia a dia.

La seva projecció expansiva i intensiva es portarà a terme si tots els elements -econòmics, humans, tècnics- poden desenvolupar-se adequadament.

Es per això doncs que per acabar de perfilar i definir la nostra imatge, ens cal un local adient. Ens referim a quelcom més que l'estricte superfície, mínima indispensable per poder cobrir les necessitats pròpies del medi. Ens referim a l'espai com imatge de Teleciutat. Cap millor, a l'Hospitalet, que el Tecla Sala, seu d'una expressió cultural plural, moderna i avançada.

Després d'aquest primer període d'activitat, reflexió i observació respecte a Teleciutat i al fenòmen de les Televisions Locals en el seu conjunt, creiem que tota Televisió Local, per aconseguir la seva pròpia entitat ha de tenir -més enllà de cumplir amb la tasca de servei a la localitat- dues característiques prou significatives:

Desmitificació i experimentació

Lo local - o comarcal- ha de trencar amb "el mite" que tota Televisió macronacional, per la seva pròpia idiosincràcia porta en si mateixa i encara que vulgui lliurar-se'n.

La Televisió Local pot desmitificar i ha de desmitificar: desmitificar el fet mateix de fer televisió (enregistrament de programes al carrer amb la gent i per la gent); desmitificació dels conceptes "Vedette" televisiva; desmitificació de "personalitats" del mon polític, cultural, artístic, de l'espectacle. Desmitificació de fons i de forma.

A la Televisió Local i per la Televisió Local no hi han mites ni èlites, tots som èlite.

L'experimentació té que veure també amb aquelles estructures tan vitals, joves i desburocratitzades que permetin la recerca, la senzillessa, el immediat i també la desmitificació mateixa.

Aquestes són les coordenades en les quals ens movem i ens volem moure. Cal avançar pel camí endegat sense presses però sense pauses. Esperem que les altres coordenades, les socials, polítiques o econòmiques no ens bloqueixin el projecte, si no que l'impulssin cap a la seva definitiva consolidació.

Novembre 1991

LES RAONS D'UNA COOPERATIVA A LA "TORRASSA"

CENTRE LA TORRASSA

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES" L'HOSPITALET, MAIG / 1992

Centre
"LA TORRASSA"

C.I.F. G 08989980 · Registre d'Associacions de la Generalitat 3.925, Sección 1.ª, Barcelona

LES RAONS D'UNA COOPERATIVA A LA TORRASSA

La necessitat de professionalitzar algunes de les tasques en el Centre està essent la conseqüència lògica del procés de consolidació i creixement de l'entitat. Això ens obliga a fer-ne un planteig global, per tal de donar cobertura social i una suficient estabilitat a les persones que han de dedicar el seu esforç a assumir responsabilitats en el Centre.

D'acord amb els principis que fonamenten la nostra praxi social, la manera més coherent de fer-ho és des de l'economia social. Es a dir: des d'un projecte d'empresa en la què el treball associat i autogestionari en sigui l'eix. La Societat Cooperativa és la que ofereix un model més adequat a lanostra opció.

Es tracta de construir una empresa cooperativa de treball associat que es dedi qui a prestar serveis culturals, socials i esportius. L'especificitat d'aquesta societat vindrà donada en tot un seguit de documents que cal elaborar: el plà d'empresa, els estatuts... Però els principis generals del moviment cooperatiu han de ser, en tot cas, les directrius fonamentals a les què ens ajustarem.

Alguns d'aquests principis, que definiran l'identitat de la Cooperativa, són: l'autogestió, la formació permanent, la dmeocràcia interna,la solidaritat, la inserció en la ciutat...

L'aventura del cooperativisme és l'aventura de l'autoocupació col.lectiva. L'opció per crear un nou tipus de relacions socials i econòmiques, que parteix d'una forta motivació del grup humà que ho assumeix. Els futurs associats, ja companys de fa temps, tenim la voluntat real de formar la Cooperativa, d'assumir-ne el risc col.lectiu, d'aportar el nostre treball i de responsabilitzar-nos de generar riquesa conjuntament.

Entenem, partint d'aquesta motivació, que l'empresa ha d'esdevenir una unitat de generació de riquesa socialment útil. Per això, som conscients de que el grau de professionalitat que cal assolir ha d'ésser revalidat contínuament, davant de qualsevol repte que ens planteji una demanda social sempre canviant.

A l'hora,la riquesa social que volem generar vindrà assenyelada per l'utilitat social de la nostra oferta -en la mesura en que respongui a la creació d'un major benestar social a la ciutat-, a més de la racionalitat dels criteris interns de treball.

Constituirem la Cooperativa sabedors de que ens convertim en un emprenedor col.lectiu, assumint junts la direcció i gestió eficaç d'una empresa que ha de generar riquesa. A l'hora, estem convençuts de què la Cooperativa ens permetrà assolir, en una dimensió micro-social, les fites històriques del moviment obrer: la superació de les contradiccions entre el treball i el capital i de l'alienació en els processos de producció i distribució social de la riquesa,en un marc sòcio-laboral autogestionat en el que és possible l'autorrealització humana en el treball.

Santiago Apóstol, 57
08903 L'HOSPITALET
Teléf. 422 38 45

Centre
"LA TORRASSA"

La viabilitat de l'activitat empresarial que projectem vé assenyelada per l'actual evolució sòcio-cultural que viu la nostra societat. En la dinàmica social que vivim, s'està configurant una societat nova, en la que tot allò relacionat amb el temps lliure i l'oci serà potenciat. Cal treballar, però, per a forçar les circumstàncies per tal de que la veritable societat del benestar es faci realitat en base als principis igualataris i democràtics que són patrimoni de la nostra cultura.

La pluralitat de serveis a oferir, majoritàriament en el marc del Centre, garanteix la necessària inserció del projecte d'empresa que tenim en la realitat social i ciutadana actual i emergent.

L'Hospitalet, desembre de 1.990

C.I.F. G 08989980 · Registre d'Associacions de la Generalitat nº 925, Sección 1.ª, Barcelona

[redacted]
Santiago Apóstol, 57
08903 L'HOSPITALET
Teléf. 422 38 45

Centre
"LA TORRASSA"

C - G 08989980 Registre d'Associacions de la Generalitat 3925, Sección 1.ª, Barcelona

LES RAONS D'UNA COOPERATIVA A LA TORRASSA

La necessitat de professionalitzar algunes de les tasques en el Centre està essent la conseqüència lògica del procés de consolidació i creixement de l'entitat. Això ens obliga a fer-ne un planteig global, per tal de donar cobertura social i una suficient estabilitat a les persones que han de dedicar el seu esforç a assumir responsabilitats en el Centre.

D'acord amb els principis que fonamenten la nostra praxi social, la manera més coherent de fer-ho és des de l'economia social. Es a dir: des d'un projecte d'empresa en la què el treball associat i autogestionari en sigui l'eix. La Societat Cooperativa és la que ofereix un model més adequat a lanostra opció.

Es tracta de construir una empresa cooperativa de treball associat que es dedi qui a prestar serveis culturals, socials i esportius. L'especificitat d'aquesta societat vindrà donada en tot un seguit de documents que cal elaborar: el plà d'empresa, els estatuts... Però els principis generals del moviment cooperatiu han de ser, en tot cas, les directrius fonamentals a les què ens ajustarem.

Alguns d'aquests principis, que definiran l'identitat de la Cooperativa, són: l'autogestió, la formació permanent, la dmeocràcia interna,la solidaritat, la inserció en la ciutat...

L'aventura del cooperativisme és l'aventura de l'autoocupació col.lectiva. L'opció per crear un nou tipus de relacions socials i econòmiques, que parteix d'una forta motivació del grup humà que ho assumeix. Els futurs associats, ja companys de fa temps, tenim la voluntat real de formar la Cooperativa, d'assumir-ne el risc col.lectiu, d'aportar el nostre treball i de responsabilitzar-nos de generar riquesa conjuntament.

Entenem, partint d'aquesta motivació, que l'empresa ha d'esdevenir una unitat de generació de riquesa socialment útil. Per això, som conscients de que el grau de professionalitat que cal assolir ha d'ésser revalidat contínuament, davant de qualsevol repte que ens planteji una demanda social sempre canviant.

A l'hora,la riquesa social que volem generar vindrà assenyelada per l'utilitat social de la nostra oferta -en la mesura en que respongui a la creació d'un major benestar social a la ciutat-, a més de la racionalitat dels criteris interns de treball.

Constituirem la Cooperativa sabedors de que ens convertim en un emprenedor col.lectiu, assumint junts la direcció i gestió eficaç d'una empresa que ha de generar riquesa. A l'hora, estem convençuts de què la Cooperativa ens permetrà assolir, en una dimensió micro-social, les fites històriques del moviment obrer: la superació de les contradiccions entre el treball i el capital i de l'alienació en els processos de producció i distribució social de la riquesa,en un marc sòcio-laboral autogestionat en el que és possible l'autorrealització humana en el treball.

Santiago Apóstol, 57
08903 L'HOSPITALET
Teléf. 422 38 45

Centre
"LA TORRASSA"

La viabilitat de l'activitat empresarial que projectem vé assenyelada per l'actual evolució sòcio-cultural que viu la nostra societat. En la dinàmica social que vivim, s'està configurant una societat nova, en la que tot allò relacionat amb el temps lliure i l'oci serà potenciat. Cal treballar, però, per a forçar les circumstàncies per tal de que la veritable societat del benestar es faci realitat en base als principis igualataris i democràtics que són patrimoni de la nostra cultura.

La pluralitat de serveis a oferir, majoritàriament en el marc del Centre, garanteix la necessària inserció del projecte d'empresa que tenim en la realitat social i ciutadana actual i emergent.

L'Hospitalet, desembre de 1.990

C.I.F. G 08902930 · Registre d'Associacions de la Generalitat nº 925, Secció 1ª, Barcelona

Santiago Apóstol, 57
08903 L'HOSPITALET
Teléf. 422 38 45

EL CINEMA A L'ABAST DELS ESTUDIANTS DE L'HOSPITALET

CINE CLUB L'HOSPITALET

EXPERIENCIA PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
L'HOSPITALET, MAIG / 1992

(AA.)
ASSOCIACIONISME

"EL CINEMA A L'ABAST DELS ESTUDIANTS DE L'HOSPITALET"

Presentem a les Jornades "Associacionisme: espai, realitat, perspectives" organitzades pel Centre d'Estudis de l'Hospitalet, aquesta experiència perquè creiem que és d'interès per als participants conèixer un dels serveis culturals d'abast ciutadà que el Cine-Club l'Hospitalet ha mantingut amb fermesa des de la seva creació.

El volum d'estudiants que durant aquests deus anys ha passat per les sessions específiques és més que considerable.

El curs 82-83 es va iniciar de forma experimental aquest projecte. El bon acolliment que va tenir va animar a continuar aprofundint en les sessions especials per als Instituts de Batxillerat. Es partia d'una assistència total de més de 4.000 escolars, la qual cosa significava un alt nivell d'interès per la seva part. Tanmateix s'havia constatat que era evident el desconeixement del cinema com a mitjà d'expressió, de llenguatge i com a tècnica audiovisual. Tant per a poder assolir l'organització de tot el curs com per anar fent el seguiment, assistències, etc., com per fer les entrevistes i presentacions amb el professorat dels instituts, el Cine-Club l'Hospitalet es va veure en la necessitat d'alliberar a una persona que tenia la responsibilitat de vetllar per tal que tot fos correcte. Aquest va ser l'inici de la posterior gerència professionalitzada de l'entitat.

Per al curs 83-84 es van fixar tres objectius:

1. Consolidar l'assistència del curs anterior, iniciar els contactes amb les Escoles de Formació Professional i també amb les Escoles d'Adults de la ciutat.

2. Apropar el cinema als nois i noies i evidenciar el seu valor artístic, cultural, social..., en definitiva la seva utilitat com a mitjà d'expressió i de comunicació.

3. Utilitzar el cinema com a suport i ajut a les matèries impartides durant tot el curs a les escoles de F.P. i als Instituts.

El servei de divulgació cinematogràfifca del Cine-Club estava ja enllestit. Un servei sorgit des de l'Hospitalet per a l'Hospitalet. Un servei que ha permès apropar el fet cinematogràfic a milers d'estudiants de la nostra ciutat.

Aquesta activitat ha intentat sempre mantenir un equilibri entre la qualitat dels films seleccionats en cada programa, la resposta per part dels professors i alumnes, la millora del servei, el cost del preu de l'entrada (actualment és de 300 ptes. per alumne) i els continguts de les publicacions adreçades a educadors i a estudiants que donen suport al servei (s'adjunta dossier de mostra). Aquesta activitat compta amb el suport de l'Ajuntament de l'Hospitalet.

Es programen unes 14 pel.lícules per curs lectiu, aproximadament, 5 per assignatures optatives (ètica, religió, sessions puntuals específiques per a un grup, etc.) i 9 com a suport pedagògic a assignatures comunes. També es fan sessions especials de pel.lícules en català com a suport a la llengua catalana (amb el recolzament del Centre de Normalització Lingüística de l'Hospitalet).

Aquest servei s'ha incrementat paulatinament al llarg d'aquests 10 anys. L'any 82 la xifra total d'assistents va ser de 4.000 estudiants. L'any 91 la xifra va ser de 12.000.

Hem volgut estendre aquest servei a les Escoles d'E.G.B. de la ciutat i també a alguns centres de Barcelona (de barris propers a l'Hospitalet com les Corts, Sants, etc.) i del Baix Llobregat. Aquest fet és molt considerable per a una ciutat "perifèrica" com l'Hospitalet, creadora, en aquest cas, d'un nou i important focus d'irradiació cultural.

PROGRAMACIÓ 2on TRIMESTRE

1) **21/22/23 de gener 1992**
QUÈ T'HI JUGUES, MARI PILI?
Ventura Pons. Catalunya, 1990. En català.
Argument: Tres noies de vint anys disposades a fer capgirar el món.
Assignatures: Llengua catalana.
Cursos: 2on B.U.P. i 2on F.P.

2) **28/29/30 de gener 1992**
METROPOLITAN
Whit Stillman. EE.UU., 1990. V.O.S.E.
Argument: A Nova York, una colla de joves de l'alta burgesia acullen amb sorpresa un jove de classe mitjana que els sedueix.
Assignatures: Llengua anglesa.
Cursos: C.O.U. i 5è F.P.

3) **4/5/6 de febrer 1992**
NAVIGATOR
Vincent Ward. Nova Zelanda, 1987. V.O.S.E.
Argument: Edat Mitjana. Per a salvar el seu poble de la pesta negra, un nen visionari dirigeix una expedició de 5 homes a través del centre de la Terra vers una ciutat del segle XX. El seu objectiu consisteix en col·locar una creu forjada dalt de la torre d'una catedral situada a les antípodes.
Tema: L'acte de fe. Perspectiva medieval del món contemporani.
Assignatures: Ètica, Humanística, Religió, Geografia i Història i Llengua anglesa.
Cursos: 2on i 3er B.U.P., 2on, 3er i 4rt F.P.

4) **18/19/20 de febrer 1992**
CYRANO DE BERGERAC
Jean-Paul Rappeneau. França, 1989. Versió doblada
Assignatures: Literatura catalana, Literatura castellana, Història de l'Art i Humanística.
Cursos: C.O.U., 3er BUP, 4rt i 5è F.P.

5) **25/26/27 de febrer 1992**
EL REENCUENTRO DEL AMIGO
Jerry Schatzberg. EE.UU., 1989. Versió doblada.
Argument: Alemanya, 1932. Una sincera amistat entre dos joves és interrompuda per l'arribada del nazisme.
Tema: L'amistat.
Assignatures: Ètica, Religió i Humanística.
Cursos: 3er B.U.P., 3er i 4rt F.P.

PROJECCIONS ESPECIALS

6) **3/4 de març 1992**
LAS MONTAÑAS DE LA LUNA
Bob Rafelson. EE.UU., 1989. Versió doblada.
Argument: Àfrica, 1850. L'explorador britànic Richard Burton descobreix les fonts del Nil.
Tema: El colonialisme.
Assignatures: Història, Geografia i Història i Humanística.
Cursos: C.O.U., 4rt i 5è F.P. (recomanable també per a 2on B.U.P.).

7) **10 de març 1992**
MILOU EN MAI
Louis Malle. França, 1989. V.O.S.E.
Argument: Maig del 68 francès. Tendre retrat d'una família burgesa en una casa pairal.
Assignatures: Llengua francesa.

INFRASTRUCTURA i FUNCIONAMENT

PROJECCIONS:

Rambla Cinemes, Sala 4
Rbla. Just Oliveras, 20
Metro Línia I. RENFE. FF.CC.

DIES I HORARI:

2 sessions matinals: 9.00 i 11.45 h
(dimarts, dimecres i dijous).
2 sessions tarda: 16.00 i 19.00 h
(únicament els dimarts).

PREU DE L'ENTRADA:

300 pessetes.

CONFIRMACIÓ ASSISTÈNCIA:

Tel. 338 32 00
(Carme o Miquel, de 10 a 14 h en dies feiners).
Procureu trucar amb 10 dies d'antelació.

PUBLICACIONS:

A cada alumne se li lliurarà un programa de mà sobre la pel·lícula.

NOMBRE D'ALUMNES PER SESSIÓ:

Mínim: 125.
Màxim: 250.

amb el suport de:

Ajuntament de l'Hospitalet

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

CINE CLUB L'HOSPITALET

c. major, 54, 2on - tel. 338 32 00
08901 l'hospitalet de llobregat

EL CINEMA A L'ABAST DELS ESTUDIANTS

TEMPORADA 1991/92

2ON TRIMESTRE

CINE CLUB L'HOSPITALET

(AA.)

ASSOCIACIONISME

CURS 88/89

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

LA LEY DE LA CALLE

FITXA TÈCNICA:

TÍTOL ORIGINAL: «Rumble Fish».
PRODUCCIÓ: EE.UU., 1983.
DIRECTOR: Francis Coppola.
PRODUCTORS: Fred Roos i Doug Claybourne.
PRODUCTORES: Hot Weather Films i Zoetrope Studios, per a Universal.
GUIÓ: Francis Coppola i Susan E. Hinton, segons la novel·la homònima d'aquesta.
MUNTATGE: Barry Malkin.
FOTOGRAFIA: Stephen H. Burum, en blanc i negre.
MÚSICA: Stewart Coppeland.
DISSENY DE PRODUCCIÓ: Dean Tavoularis.
SO: Richard Beggs.
EFECTES ESPECIALS: Robert Primes.
DURADA: 94 minuts.
Versió original en anglès amb subtítols en castellà.

❄ ❄ ❄

FITXA ARTÍSTICA:

MATT DILLON: Rusty James.
MICKEY ROURKE: El Noi de la Motocicleta.
DIANE LANE: Patty.
DENNIS HOPPER: El pare.
DIANA SCARWID: Cassandra.
VINCENT SPANO: Steve.
NICOLAS CAGE: Smokey.
CHRISTOPHER PENN: B. J. Jackson.
LARRY FISHBURNE: Lil·liputenc.
WILLIAM SMITH: Patterson, el policia.
MICHAEL HIGGINS: Senyor Harrigan.
GLENN WITHROW: Biff Wilcox.
TOM WAITS: Benny.

❄ ❄ ❄

SINOPSI:

Tulsa, època actual. Darrera queden els dies en que grups de nois, vestits amb robes de cuir i muntats damunt poderoses motocicletes, dictaven la llei del més fort en els irreverents barris dels ravals. També per a les bandes han arribat els temps difícils, i són amenaçats de desaparició. Entre d'altres causes, la droga ha fet que molts nois abandonin les lluites al carrer per a quedar "enganxats" per un mal molt pitjor. Però, tot i així, algunes es resisteixen a desaparèixer, com la de Rusty James, que somnia amb emular son germà gran, el cèlebre "Noi de la Motocicleta".

És el moment d'iniciar la història. Rusty James està compromès en un gran duel amb una banda rival. En la foscor de la nit, Rusty James i el seu enemic Biff Wilcox es busquen per a lluitar en el sinistre escenari d'un túnel. Biff treu una navalla i fereix greument Rusty James. Quan la banda d'aquest es tem el pitjor, arriba "el Noi de la Moto", que l'ajuda i fa fugir la colla rival.

Per a Rusty James, la reaparició de son germà és esperó per a conquerir la fama, convertir-se en el "Rei del Barri" i, de passada, seduir Patty, una noia que l'admira. Rusty vol que torni l'època daurada de les bandes, de les guerres sense fi entre colles rivals. "Les bandes tornaran —creu Rusty— quan deixi de córrer la droga pels carrers..."

"El Noi de la Moto" i Rusty James són dos marginats sense lloc en la societat. Viuen en companyia d'un pare alcoholitzat, un ex-advocat la qual esposa va desaparèixer un bon dia per a anar-se'n a viure a Hollywood amb un productor de cinema.

Mentre Rusty tracta de superar les proeses del seu germà gran, aquest intenta de dissuadir-lo de tal empresa. Sap que han passat els dies de les bandes, i que ell mateix està acabat. El "Noi" no vol que el seu germà segueixi la mateixa senda de perill.

En la peixera d'una tenda el "Noi" descobreix quelcom que pot ésser la il·lustració de la seva pròpia vida: uns exòtics peixos lluitadors que, potser per trobar-se empresonats en una capsa de vidre, demostren llurs instints agressius. El "Noi" repeteix que si aquests peixos poguessin tornar al riu deixarien de ser lluitadors nats...

El "Noi", conseqüent amb aquesta idea, assalta la tenda de peixos. Però el tenaç policia que li segueix els passos disparará sobre ell, que mor al costat del riu, mentre son germà retorna els peixos lluitadors a les agitades aigües. Finalment, Rusty, sense model a qui imitar, segueix el consell del "Noi" i lluita per a assolir les seves pròpies "senyes d'identitat". Munta a la motocicleta i no s'atura fins arribar, molt lluny, a la vora de la mar...

COMENTARIS CRÍTICS:

UN GRAN FILM DE COPPOLA: *LA LEY DE LA CALLE*

La ley de la calle, poc original títol castellà de *Rumble Fish*, podria resumir-se en el llarg i visceral tràvel-ling que constitueix la penúltima seqüència: partint del cadàver d'"El Noi de la Moto" estès a terra, la càmera recorre lateralment tots els personatges amb cert pes específic en el film (el policia, els amics, la núvia del germà, el pare embriac...), i acaba en el mur on apareix la pintada "El Noi de la Moto regna". Efectivament, la pel·lícula de Coppola és un recorregut, estructurat en breus però contundents apunts, sobre alguns dels personatges que exemplifiquen una Amèrica desesperançada, ancorada en un temps imprecís, mirant sempre cap enrera i sense saber com orientar el futur.

Potser menys sentida i emocional que *Rebeldes*, i descarregada dels elements sentimentals, coherents i gents gratuïts que tant molestaren un sector del públic en el seu moment, *La ley de la calle* apareix com el revers de la moneda; els tons tristos i romàntics, esperançadors en definitiva, de *Rebeldes*, han quedat de banda, i en el seu lloc hi trobem un terrible buit que Coppola ens comunica en estrictes termes visuals, demostrant que ha recuperat el bon pols d'*El Padrino, 2ª part*, la seva obra més sincera i assumida abans del present díptic. Si hom l'analitza detingudament, *La ley de la calle* sembla llençar una visió vacil·lant i nostàlgica sobre l'anterior film: quan Mike, el Noi de la Moto, li diu al seu germà Rusty James que aviat tornaran a tenir raó d'existir les bandes, que tot començarà de nou quan desapareixin les drogues del carrer, està apuntant la seva mirada sobre el que reflectia *Rebeldes* i, en gran mesura, la referència obligada d'ambdós films, *Rebelde sin causa*.

No crec descobrir res dient que les dues pel·lícules de Coppola beuen directament del film de Nicholas Ray, no específicament en la seva estructura fílmica, sinó en la definició de personatges, l'abstracció del context, algunes esporàdiques resolucions formals —la impressionant caiguda en primer plànol de Rusty James quan rep un cop en el carreró, tant deutora de Walsh com dels moments inicials de *Rebelde sin causa;* o el ritme intern, estrictament musical en el seu muntatge, que Coppola confereix a la seqüència de la baralla de carrer—, i l'emotivitat interna que reflecteixen els personatges, tan perduts i insegurs com Jim Stark/James Dean.

A contracorrent d'aquest, que en el fons jugava el paper que li havia tocat, el mitificat Mike, damunt el qual es projecta constantment Rusty James, és definit pel pare d'ambdós com una persona a qui li han donat un paper que no li correspon. I el mateix Mike, víctima de daltonisme i de sordària, es defineix com una tele en blanc i negre amb el volum molt baix. Per això, el bell plànol final, intel·ligentment idealitzat per Coppola, on Rusty James es retalla contra el mar il·luminat pel crepuscle, assumint el paper del seu germà mort, no pot ésser més pessimista: una persona, massa influïda per una altra que ha jugat un paper que no li correspon, acaba essent la pròpia i fidel imatge d'aquella influència. Molts veuran en aquest plànol final una simple concepció estètica, la recerca del bonic, però en realitat és un cop de porta brusc, un punt i apart inoblidable. Fora d'aquesta imatge, al carrer les bandes segueixen sense existir i ningú no té ja la capacitat per a plorar.

La ley de la calle és en blanc i negre, tret de quatre seqüències: dues que ens mostren, sempre sobre el mateix fons en blanc i negre, els peixos de colors roig i blau en la peixera, una tercera dels mateixos debatint-se damunt l'herba, després de la mort de Mike, fins que són llençats al riu per Rusty James, i una quarta en què aquest veu la seva imatge reflectida en color damunt els vidres del cotxe de policia. L'elecció del blanc i negre és conseqüent, no aspira a les falses experimentacions visuals d'un Allen —que solament ho ha aconseguit justificar, al meu parer, a *Zelig*— sinó que és producte de la pròpia mecànica del personatge central, un daltònic que, òbviament, veu el món sense poder distingir els colors. Que aquells tons grisencs, inundats constantment per la boira o la contemplació passiva del ràpid pas dels núvols,

proporcionin a la pel·lícula una marcada resolució estètica que és, alhora, un dels seus màxims reclams, no invalida l'objectiu principal d'aquella tria: la identificació absoluta amb un personatge (com volia fer Fuller, rodant tots els plànols subjectius del gos de *White Dog* en blanc i negre; o Bogdanovich, realitzant el seu homenatge als cineastes pioners a *Nickelodeon).*

Si a tot el descrit fins ara hi afegim l'excel·lent fragmentació musical d'Stewart Coppeland —que serveix d'autèntic contrapunt a les imatges—, la sensible interpretació de Mickey Rourke en el paper d'"El Noi de la Moto", la perfecta valoració que el pas del temps té per a l'acció —l'angulat picat sobre Tom Waits a partir d'un primer plànol del rellotge del bar, la imatge característica dels dos germans i el policia repenjats en un camió que porta un enorme rellotge sense manetes, el muntatge alternatiu de Rusty James i Patty fent l'amor i l'hora de la lluita—, i les tres breus aparicions de Dennis Hopper —meditada prolongació del personatge que encarà junt a James Dean en el film de Ray—, tindrem aquesta gran pel·lícula que és *La ley de la calle.*

Dos moments hi destaquen particularment, no per ser els millors, sinó perquè il·lustren el concepte de cine com a risc continuat. Primer, la picabaralla inicial en el carreró, on Coppola polvoritza literalment el tipus de muntatge utilitzat per Walter Hill en la seva recent *Calles de fuego,* i sublima aquesta classe de seqüències en clara oposició a com les planificava en la seva anterior pel·lícula, seguint en aquesta ocasió la tècnica del crescendo musical, que culmina amb el fulminant plànol mitjà del Noi de la Moto en la seva primera aparició, al qual segueix el dolorós insert del vidre clavant-se en Rusty James. Segon, la imaginada levitació de Rusty James després de rebre un fort cop al cap, seqüència per a la que es necessita un cert valor en els temps que corren, i que segurament serà titllada de ridícula, de la mateixa manera que *Rebeldes* era tractada com a sentimentaloide. Ambdós aspectes són totalment lícits, a més de coherents, dins de les intencions particulars de cada pel·lícula, i mostren un Coppola en clara oposició a les normes establertes en l'actual cinema americà, normes que d'altres directors encara interessants, com Bogdanovich o Scorsese, no s'atreveixen a qüestionar de forma tan radical.

De totes maneres, *La ley de la calle* té algunes concessions —reiteració de plànols del pas dels núvols amb una estètica massa deutora del "vídeo-clip", la seqüència de l'orgia, perfectament prescindible per al desenvolupament de la història...—, que la priven de la categoria d'obra mestra, però que confirmen l'excel·lent moment en què es troba Coppola, després de la frustrada experimentació de *Corazonada* i el sobri tempteig que suposà *Rebeldes.* Perquè unint alguns dels conceptes essencials d'ambdós films, com l'adequació visual i l'estilització, dirigides a aconseguir un esplendorós enginy tècnic on el tema i els personatges importen poc, en el cas de *Corazonada,* i l'esperit i tractament dels personatges, a *Rebeldes,* Coppola ha aconseguit una pel·lícula que inspira autenticitat, gens afectada, plenament conscient de les seves possibilitats comercials i lliurada a fons a la recerca d'aquell esperit cinematogràfic de Ray i Fuller, a qui Coppola s'apropa cada dia més.

QUIM CASAS, Dirigido por..., nº 119

LA LEY DE LA CALLE

Dins de l'actual cinema nord-americà, Coppola és un dels realitzadors més desconcertants que es poden donar. La seva filmografia, de sobra coneguda, està plena d'encerts i d'errors estrepitosos, d'intuïcions genials i rutina, d'èxits comercials i fracassos "apocalíptics"... Sota aquesta irregular trajectòria, tot i així, aflora indubtablement el seu extraordinari tarannà de lluitador, la seva incansable recerca de renovació estilística i el toc irònic d'un aventurer del cel·luloide.

Si *Rebeldes* (1982) passà sense pena ni glòria, *La ley de la calle* (1983) ha cridat profundament l'atenció. El seu títol original, *Rumble Fish*, molt mal traduït en la versió espanyola, és la clau per a l'adequada comprensió de la pel·lícula. És el nom d'un agressiu peix de l'Oceà Índic que en cautivitat solament pot viure aïllat dels seus consemblants, i que ni tan sols tolera la pròpia imatge reflectida en un mirall. A partir d'aquesta imatge, convertida en bella metàfora en el decurs del relat, Coppola afronta el tema de l'inconformisme juvenil i llurs rebel·lies. L'empresa no era pas fàcil, per tractar-se d'un argument emprat per diversos gèneres del cinema americà: del musical al negre, del sociològic al polític o "racial"...

El "cineûrg" de Detroit no podia prescindir d'un cert tractament de clixé: rebel·lions sense causa, colles i liderats, crims i càstigs, amor i mort... La seva modulació temàtica és la tràgica recerca del traspàs de poders que Rusty James, l'ídol d'una colla, pretén del seu germà més gran, conegut com el "Noi de la Moto". Aquest s'hi oposa per l'experiència de fracàs adquirida a nivell familiar i social. Tot i així, la fatalitat pesa més i la tragèdia culminarà amb un desenllaç catastròfic i ambigu, propi del drama clàssic.

L'argument d'aquesta pel·lícula és en certa manera secundari. El veritablement important, i on Coppola aconsegueix una victòria indiscutible, és el tractament estilístic. Tal vegada es podria dir que *La ley de la calle* és un magnífic exercici de creació cinematogràfica, en ocasions de classe excepcional.

Tres recursos, entre d'altres, semblen fonamentals en el planteig formal de la pel·lícula. Els tres persegueixen una fugida de la realitat al llarg d'un relat centrat en el més pur realisme. El primer procedeix de la imatge. Renunciant quasi totalment al color, Coppola aconsegueix que el seu director de fotografia, Stephen H. Burum, ofereixi un blanc i negre d'absoluts contrasts i subtils deformacions dins d'una gama molt senzilla però efectista. Les poques ocasions en què hi ha seqüències cromàtiques, totes relatives als peixos agressors, aquests apareixen forçats en la seva gama roja, mentre que la resta de l'escena es vira al gris, per a no desentonar excessivament. A això s'ha d'afegir una planificació enormement dinàmica pels seus continus escorços, picats i contrapicats. Finalment, abunden les evasions quasi surreals, suggerides en situacions de somni o de desmai, potenciades per lleugeres deformacions de ritme en el rodatge i introduïdes per ràfegues de boira que serveixen per a difuminar la realitat.

El segon factor és el so. Stewart Coppeland i el seu conjunt aconsegueixen recrear l'estil de la inoblidable "generació perduda" i les seves nostàlgies anònimes a base de ritmes de percussió. La música del film pretén, i en ocasions ho assoleix, embolcallar l'espectador, arrossegant-lo a una sintonia amb els esdeveniments mostrats a la pantalla. El mateix s'hauria de dir dels sorolls i efectes sonors, perfectament estudiats amb una precisió metòdica admirable.

El tercer element estilístic és la projecció ideològica, tan típica de Coppola, però que en aquest cas es veu reforçada per fortes ressonàncies autobiogràfiques. No solament el seu germà gran, August, fou per a ell un "ídol" i un mestre; és que ambdós visqueren molt de prop els problemes d'aquella generació, marcada per l'expansió econòmica i la guerra del Vietnam. El temps se'ls hi ha aturat i d'aquí l'obsessió pels rellotges parats. L'adolescència indeci-

sa i abandonada, el masclisme a ultrança, la recerca de liderats narcisistes i la tragèdia del desconcert afloren a cada instant com el rerafons dels fets. Damunt tots ells planeja la gran acusació a l'entorn social, familiar i polític. En aquest sentit, la moralitat del film és tal vegada massa explícita, però, a l'igual del seu relat, constitueix un factor secundari si hom la compara amb el gran alè estilístic que els envaeix.

La ley de la calle és, per tot l'anunciat, una cinta important. Amb moments molt reeixits i, a vegades, de gran originalitat i colossal inspiració, no arriba, emperò, a convèncer totalment. És, potser, el seu mateix refinament estilístic el que ho impedeix. La meditació formal presenta sofisticacions excessives que torben el que hauria d'ésser pura funcionalitat. Coppola segueix, doncs, fidel a si mateix. Amb *Rumble Fish* revela les seves genialitats però no arriba a descobrir totalment el seu geni.

MANUEL ALCALÁ, Cine para leer 1984

LA LEY DE LA CALLE: SOROLLS

Abans de morir facin una bona obra per a vostès mateixos, vagin a veure *La ley de la calle*, del monstre Coppola, i contemplin una espléndida lliçó de poètica urbana, una tragèdia grega escenificada en els baixos fons d'una ciutat que podria ésser Nova York. Doctors té l'església del cine i a ells els deixo la ciència, mentre jo em quedo amb els camins especulatius que deriven d'una pel·lícula que, com totes les obres mestres, té allò que hom deia un dels malsons de l'idioma.

Assumeixo que el títol original, *Rumble Fish* (Peix Sorollós), pugui tenir una significació subcultural de conjuntura, però m'aferro al que cada mot vol dir i ho lligo a la metàfora constant en la pel·lícula dels peixos lliures, en el riu lliure, cap al mar lliure. Encara que l'adolescent violent i sensible sigui l'amo quasi constant de la pantalla, en reraguarda queda un dels tipus més extraordinaris que hagi creat el cine, "El Noi de la Moto", un supervivent de l'anarco-pessimisme constant en la cultura literària i cinematogràfica nord-americana.

Aquell heroi del "pandillisme", als seus 21 anys, és ja un mite cansat i envellit, impossible líder d'un món disgregat per l'heroïna i acovardit davant l'ombra d'una policia convertida en guardes d'un camp de concentració de vells alcohòlics i joves drogaddictes. Impossible una altra rebel·lia que no sigui el soroll i el somni de llibertat en un món convertit en espai natural per a tothom.

"Algú ha de tornar aquests peixos al riu", comenta el Noi de la Moto davant l'espectacle dels peixos empresonats. I aborda l'operació com un heroi solitari i fatal que acompleix el seu destí tràgic.

El Noi de la Moto haurà estat un soroll, un soroll més o menys molest dins de la normalitat esclafant dels missatges del sistema. Soroll tancat en sel seu barri. Rebel d'una rebel·lió intransferible. O menteixo. D'aquelles rebel·lions que, amb el temps, poden inspirar fins i tot els dissenyadors de modes i primaveres d'"El Corte Inglés".

MANUEL VÁZQUEZ MONTALBÁN

GRUP DE GEGANTS DE L'HOSPITALET

Pere Rubio
Cap de Geganters

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

A partir de la presa de possessió del nou Ajuntament democràtic a l'Hospitalet, aquest intenta recuperar i donar un impuls a la tradició dels gegants. Així, l'any 1980 la Ponència de Cultura, Joventut i Esports posa els mitjans per a fer possible la restauració dels gegants, els quals fins aquell moment restaven abandonants i destrossats a la Casa de Can Boixeres.

l'Ajuntament encarrega al "Centre d'Estudis de l'Esplai" l'organització d'un taller d'animació de gegants i capgrossos sota la coordinació de José Antonio Calderón (Willi) i nodrit bàsicament de joves de l'Institut Provençana amb l'objectiu d'iniciar un procés de formació d'un grup d'animació de gegants de la ciutat. I així va sorgir l'actual Colla de Geganters de la ciutat de l'Hospitalet.

L'any 1983 signem el primer conveni amb l'ajuntament pel qual el grup es compromet per escrit al manteniment dels gegants i a fer dotze sortides a l'any per encàrrec del Patronat Municipal de Cultura, a canvi d'una contraprestació econòmica. Aquesta tasca l'havien desenvolupada des de l'any 1980 al 1982 de forma verbal amb l'ajuntament, però l'any 1983 es va regularitzar i formalitzar en forma de conveni, i així ha estat any rera any fins avui.

Des de la seva formació el grup s'ha caracteritzat per ser obert i amb una constant mobilitat i renovació dels seus membres. El grup ha tingut sempre al voltant de 18 persones, amb una mitjana de 2 o 3 anys d'estada, llevat dels qui van ser-ne els fundadors, dels quals encara en queden 4.

L'edat dels socis va des dels 17 anys fins als 29. Els més joves són les noves incorporacions i els més grans són els membres fundadors.

El grup de geganters de l'Hospitalet mai no ha estat legalitzat i la seva estructura jeràrquica consisteix en un cap de colla que s'encarrega de les següents coses: de portar la comptabilitat, de fer de transmissor de les decisions del grup que es prenen en assemblea, de negociar i signar el conveni amb l'ajuntament, de ser el cap visible de la colla. Aquest càrrec és rotatiu i es decideix per votació a l'assemblea de tots els membres.

Durant els 12 anys de funcionament del grup s'han fet infinitat de sortides als barris de la ciutat, a tot arreu de Catalunya a les diferents trobades de gegants, en representació de l'Hospitalet.

Els Gegants de l'Hospitalet han sortit a TV3 al programa "Tres pics i repicó".

Hem desenvolupat projectes de cursets de gralles i un programa amb el títol "Vine a veure els gegants", destinat a nens i joves dels diferents esplais de la ciutat.

L'any 1991 ens van entrar al local on teníem emmagatzemats els gegants; uns bàndals ho van trencar i destrossar tot: trofeus de les diferents trobades, el cap d'un gegant, la mà d'una geganta, els vestits, etc.

Aquest fet va significar no poder fer sortides i destinar els diners a la restauració del material fet malbé. Això va trencar el ritme del grup i aquest any 1992 ens trobem amb 4 gegants restaurats i amb problemes interns, sobretot per la manca de noves incorporacions per tal d'ampliar la colla.

Hem fer crides a diversos Instituts, Esplais i Casals de Joves per tal que la gent jove s'incorpori al nostre grup, però els resultats no ha estat satisfactoris.

Amb tots aquests problemes volem continuar amb la tasca d'assumir la responsabilitat de mantenir i portar els Gegants i Capgrossos de la ciutat, de mantenir la Colla de Geganters. I fem esforços per a incorporar nova gent. Tenim la voluntat de legalitzar-nos com a Associació de Geganters. Tenim ganes de commemorar els 30 anys de vida dels gegants grecs acabats de restaurar aquest any. Volem portar a terme un projecte adreçat a Instituts, Escoles, Esplais, etc., de la ciutat perquè visitin els Gegants.

En definitiva, volem mantenir aquesta tradició gegantera que és cultura popular i donar-la a conèixer cada vegada més a la nostra ciutat.

LES A.P.A. I LES GRANS COL.LECTIVITATS

M.Rosa Garreta Torner
CENTRE CULTURAL PINEDA

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

COMUNICACIO "LES APA I LES GRANS COL·LECTIVITATS"

Entitats, per què i per a què: l'espai de l'associacionisme a les societats democràtiques.

LES APA I LES GRANS COL·LECTIVITATS

I. EL FET ASSOCIATIU

1. Un servei a l'home
2. El dret a col·laborar-hi

II. L'HOSPITALET I EL FENOMEN MIGRATORI

1. L'àmbit escolar, plataforma del fet associatiu
2. El paper de les APA
3. L'APA del C.C.Pineda

III. LES APA EN LES SOCIETATS DEMOCRATIQUES

1. L'Associacionisme Europu de Pares d'Alumnes
2. Les APA i els governs europeus

LES APA I LES GRANS COL·LECTIVITATS

I. EL FET ASSOCIATIU

I.1.- Un servei a l'home

El prodigiós esforç tecnològic i el procés de concentració i massificació de la Societat són els trets més característics del nostre temps. Aquets dos fenòmens són correlatius, donat que fou el progrés tecnològic que permeté l'empenta demogràfica provocat per les grans concentracions urbanes.

En aquesta societat, la civilització de les masses tendeix per si mateixa a l'anivellació, al monolitisme, al dirigisme; es a dir, a la negació de la llibertat, doncs aquesta es dilueix en l'anonimat del nombre. Per aquest motiu, és necessari tornar a crear, en l'interior de les grans col·lectivitats del món modern, petites associacions en les quals la llibertat s'eduqui i es desenvolupi mitjançant el contacte amb l'altre, mitjançant la iniciativa i la responsabilitat personal.

El compromís de defensa de la dignitat de la persona humana, ens impulsa constantment a buscar formes adients d'organització social, de manera que esdevinguin realment un servei a l'home.

I.2.- El dret a col·laborar-hi

El fet associatiu és imprescindible a l'home fins a tal punt que se'l considera dins la teoria dels drets naturals. L'home s'associa quan s'uneix a altres i ho fa per tal d'obtenir aquells béns que accedeixen les pròpies possibilitats.

En aquesta unió eminentment dinàmica, es presenta de forma inseparable el binomi dret-deure, i en ell hi radica el nucli d'allò que significa solidaritat: ajudar i ser ajudat.

Per tant, el dret a l'associacionisme duu implícit per part del altres homes el deure, no tant sols d'evitar impediments, sino de col·laborar-hi per tal d'aconseguir-ne el desenvolupament social.

II. L'HOSPITALET I EL FENOMEN MIGRATORI

II. 1.- L'àmbit escolar, plataforma del fet associatiu.

Una majoria de famílies de l'Hospitalet es troba, respecte la seva comunitat cultural, trasplantada a un ambient nou amb la llengua i les tradicions diverses. Tot això comporta períodes de difícil acoplament humà i d'integració social. La meitat de residents d'aquest Municipi procedeix de fora Catalunya, una quarta d'Andalusia i un tant per cent molt elevat dels nascuts a l'Hospitalet són fills d'immigrants.

Es per aquesta raó que el factor migratori en l'Hospitalet és significatiu i cal tenir-lo em compte a l'hora d'estudiar el fet associatiu.

En aquesta realitat social, l'àmbit escolar pot esdevenir per a tots ells una referència confortant i a més pot oferir-los orientacions als inevitables conflictes. Mitjançant les APA (Associacions de Pares d'Alumnes), aquestes famílies trobaran un camí d'inserció planer i gradual al fet cultural català, sense perdre la sàvia cultural del seu lloc d'origen.

II.2.- El paper de les APA.

Les APA, a més de vetllar per la qualitat educativa que reben els nens de les seves escoles i de completar -si fos el cas- la formació integral dels infants amb activitats pluridisciplinàries

PROCURARAN:

Promoure la participació dels pares en la tasca educativa, imprescindible per aconseguir l'èxit escolar;

Restaurar les condicions que permeti a les famílies l'exercici de la llibertat;

Aportar iniciatives, solucions i ajuts que requereixi l'àmbit educatiu;

Conscienciar l'Administració Pública pel que fa al reconeixement, estímul, garantia o col·laboració amb aquestes associacions;

Esdevenir una tasca d'animació, innovadora, creativa i solidària, oberta a l'entorn social de la seva circunscripció.

II.3.- L'APA del Centre Cultural Pineda.

En aquests sentit el programa que duu a terme l'APA del Centre Cultural Pineda, és el següent:

a) Pels pares: trimestralment conferències sobre temes d'actualitat i taules rodones o sessions pedagògiques centrades en la tasca educativa.

b) Cursos d'orientació familiar (COF): curs bàsic, curs d'adolescents i curs de continuïtat. Aquests cursos tenen per objecte l'estudi i l'anàlisi en -forma conjunta- de diversos temes educatius de l'àmbit familiar i col·legial.

c) Sortides per grups entre els components del COF.

d) Convivències pels pares

e) Informació quinzenal de les pel·lícules de la televisió

f) Butlletí pels pares sobre les activitats del mes

g) Per les mares: Cor de mares i actuacions

h) Curset de cuina de periodicitat mensual

i) Curset de cuina i decoració de Nadal

j) Curset de costura

k) Cursos d'informàtica

l) Cursos d'anglès

ll) Aula d'opinió pública

m) Altres: Té concertat amb l'entitat "mutualitat Escolar i Familiar de Previsió Social", una assegurança que garanteix la continuïtat dels estudis dels alumnes si s'esdevé la mort o la incapacitat del pare.

n) Dotació de material esportiu pel col·legi.

o) Activitats obertes: Conferències-col·loqui dirigides a mares de família sobre Nutrició i Salut, organitzades per l'Oficina de Farmàcia.

p) Sessions informatives i de reciclatge pel professorat.

III. LES APA EN LES SOCIETATS DEMOCRATIQUES.

III.1.- L'Associació Europea de Pares d'Alumnes.

Avui, quan totes les forces empenyen cap a la integració europea, també el mosaic associatiu dels pares d'alumnes vol fer sentir la seva veu a nivell continental. Això és el que pretén l'Associació de Pares d'Alumnes (EPA)

La EPA (European Parents'Association) nasqué el 1984 amb el suport de la Comissió de la Comunitat Europea. Hi pertanyen 54 associacions de pares d'alumnes dels 12 països del Consell d'Europa. Són associacions de l'ensenyament estatal i no estatal, de diverses orientacions ideològiques religioses i culturals. En el seu Consell d'Administració, sis països (França, Alemanya, Italia, Espanya, Regne Unit i Bèlgica) hi són representats per dos membres cadascun, i els altres sis països per un membre.

Els objectius que es proposà aquesta associació tant heterogènia, van ser definits per Mario Viscovi, el seu president, al congrés celebrat a Estrasburg l'any 1988, amb les següents paraules: "Aconseguir que els pares coneguin en cada país les estructures, els continguts i les sortides professionals de cada tipus d'escola per tal d'estar en condicions d'escollir i poder contribuir a la millora del sistema escolar. I, a la vegada aconseguir que els pares millorin la seva competència, tant pel que fa a l'educació dels seus fills com a la participació a l'escola.

En el Congrés d'Estrasburg el tema d'estudi va ser "La igualtat d'oportunitats en l'educació", centrat en quatre aspectes: igualtat d'oportunitats pels fills de les famílies desfavorides, pels inmigrants, pels minusvàlids físics o mentals, i entre els nois i noies.

En cadascun dels camps esmentats, els informes van posar de relleu que sense la participació dels pares l'escola no pot superar els obstacles que s'interposen a la igualtat d'oportunitats.

III.2.- Les APA i els governs europeus.

El poder de les associacions de pares d'alumnes depèn en part de l'actitud dels governs envers elles i dels recursos financers. Aquests factors han estat analitzats en un estudi de l'Associació Europea de Pares d'Alumnes, sobre la base d'un questionari que han respòs 50 associacions membres dels 12 països de la Comunitat Europea.

Pel que fa a la relació amb el Govern Central, la meitat declara tenir reunions formals amb el Ministre d'Educació, normalment un cop a dos l'any. En cas de necesitat, el 76 % manté contactes informals per iniciativa de les associacions o del ministre. La finalitat d'aquestes reunions és l'intercanvi de punts de vista sobre la política educativa, dins d'un dentall ampli de temes que va des del presupost dedicat al ensenyament als canvis legislatius o la modificació dels programes escolars. El 72 % esmenta també reunions amb autoritat educatives de menor grau, en general per discutir problemes particulars.

Davant possibles canvis legislatius, el 78 % de les associacions són consultades d'una manera o d'altra. Encara que el nivell de la consulta oficial és molt variable: des de la simple modificació prèvia fins una consulta oficial que permet expressar els propis punts de vista i participar al debat.

Per influir sobre el govern, les asociacions recorren també al d'altres mètodes com cartes al Ministre d'Educació i als membres del Parlament, peticions, conferències de premsa i,so cal, el recolzament a moviments de vaga.

Els governs són cada cop més conscients que la participació o el recolzament dels pares pot ser útil per afavorir les polítiques oficials o contrarestar la influència de les organitzacións de professors. En alguns països (Irlanda, Bèlgica, Alemanya), això ha fet que els governs estableixen Consells de Pares als quals proporcionen financiament.

En aquest casos, les associacions assenyalen que lluiten pel seu reconexement oficial o que aquest és més teòric que pràctic. Depèn molt del partit polític que està en el poder, segons consideri que l'associació és favorable o contrària al seu govern.

Com es financien les associacions? El mitjà principal és l'autofinançament, a través de les cotitzacions del seus membres i de la venda de les seves publicacions. Però també hi ha fons de finançament extern.

Més de la meitat (58%) reben subvencions públiques perquè formen part del sistema educatiu oficial (Alemanya) o perquè són considerades com a grups d'interès públic. Algunes formes d'ajuda són indirectes, com l'utilització de locals per a reunions, l'expedició gratuïta del correu, el reemborsament de les despeses d'eleccions i de circulars o de les depeses de desplaçament amb motiu de reunions.

De les 50 associacions, només algunes reben finançament de l'Església i no més en tres casos es tracta d'una ajuda regular i important. Més nombroses (16) són les que aconsegueixen finançament del món empresarial, de formes diverses.

Amb aquesta esperança, les EPA es preparen per representar un parer actiu en l'Europa de l'educació que està sorgint. El seu potencial és gran, si jutgem pel nombre dels seus membres. Però la seva força real dependrà de què les associacions membres sàpiguen superar les pròpies fronteres per interessar-se igualment per un plantejament europeu.

C A S A D E L A RECONCILIACIO

Manuel Bagunya Valls

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

Aviat farà disset anys que aquesta CASA DE LA RECONCILIACIO és al servei del barri de Can Serra.

Els inicis no van ser pas fàcils. Eren temps molt diferents, on era difícil i a voltes perseguit que la gent arribada al barri no es quedés a casa seva. Són gent vinguda d'arreu d'Espanya, amb tot el bagatge cultural i social que això suposa. Es procurava reunir a la gent per a lluitar en la qualitat de vida i molt especialment en la construcció del barri.

Per això l'any 1972 es lloga una petita botiga de quaranta metres quadrats que fa de despatx parroquial però sobretot és el local social del barri.

Més endavant calia plantejar-se la construcció de la parròquia. No es veia pas gaire clar; com es pot construir una parròquia en un barri on no hi ha cap mena d'equipament social? Llavors durant un temps es van fer diferents experiències de vida de grup.

Finalment es va decidir pel model d'edifici polivalent, útil per a qualsevol cosa. En aquesta construcció hi va treballar gratuïtament molta gent del barri, amb la cobertura d'una empresa que hi va posar un parell de paletes. Però això no es va fer només per abaratir l'obra, sinó perquè la gent participés en una obra comuna. Cada tarda, quan acabava el treball, es feia una assembla i es parlava del sentit de l'obra que es feia, de com havien viscut aquell dia, de què farien al local quan estés acabat. I va ser en aquestes assemblees on es va comprovar que hi treballava gent amb punts de vista molt diversos, gent molt diferent: cristians, no creients, sindicalistes, militants de diversos partits polítcs clandestins. La majoria eren immigrats, però també hi havia gent nascuda a Catalunya.

Però una obra comuna els unia. I va ser un jove que va ser de la primera fornada d'objectors de consciència, en Martí Olivella, qui va posar-l'hi el nom de "CASA DE LA RECONCILIACIO". A partir d'aquell moment es va fer un treball en assemblees per a esbrinar què vol dir "reconciliació", per tal de no confondre-la amb "passar de tot" o amb "aguantar-ho

tot" o permetre que no ens respectin els drets; la reconciliació té un preu i unes condicions. Tot això es va expressar el dia de Sant Joan -ara fa disset anys- un cop acabades del tot les obres. Es va llegir el MANIFEST DE LA RECONCILIACIO que tenia tres parts; una que posava les condicions perquè la reconciliació no fos només de paraules boniques (les llibertats polítiques i sindicals que en aquell temps no existien). Una altra part parlava de la reconciliació de l'Església i la fe, amb la gent, amb el poble, amb la fe popular.

Al cap de deu anys es va fer un nou manifest per a posar al dia l'anterior, recollint temes com l'objecció de consciència, l'objecció fiscal, l'ecologia, els drets de la dona.

A partir d'aquests fets la CASA DE LA RECONCILIACIO ha estat per a nosaltres, per al barri, un signe constant d'allò que entenem con a UN LLOC OBERT PER A TOTHOM. Ens hem escarrassat per a dissoldre tota mena de fronteres que ens puguin separar. I en això queda, sens dubte, un llarg camí a recórrer.

Lloc obert a tothom vol dir, és clar, primer que tot, que a ningú no se li pot barrar el pas, si busca la reconciliació de veritat. La Casa, doncs, en anys de dictadura i de negació dels drets més elementals del poble, restà naturalment oberta a totes les organitzacions de base: sindicals, polítiques i culturals. En tot moment també -i dir-ho ens omple d'alegria- la Casa ha estat oberta a la gent més bandejada, aquella que no és rendible políticament.

Lloc obert a tothom també vol dir un esforç real i concret per a descobrir allò que tenim en comú, per a bandejar allò que és pura escorça i aparença, per a coincidir amb allò que és essencial superant el que és accessori: la ideologia, la llei, el sentiment de grup, la simbologia pròpia...

Fins aquí el resum del moment més àlgid de la nostra experiència. L'entusiasme no ha faltat en cap moment. Al voltant d'aquesta casa han arrelat i han près força moltes realitats en el barri. La Casa vol promoure agrupacions, però un cop iniciades han de fer el camí com a grups adults. Es pot dir que de tota aquesta manera de fer han nascut i près força: l'Associació de Veïns de Can Serra, l'Escola d'adults, Primer grup d'objectors de consciència, Esplai de Can Serra, Casal d'avis, Grup de cultura, l'actual Comissió de festes, Grup de dones, la mateixa vida de la Parròquia de Can Serra.

SERVICIOS QUE PRESTAN LAS ENTIDADES EN EL AMBITO DEL BIENESTAR SOCIAL DE LA ADMINISTRACION LOCAL

Salvador Pastor Blanco
Jefe del Gabinete Técnico del Area de Bienestar Social

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

1.- INTRODUCCION. REFLEXIONES DE CARACTER GENERAL

- La actual situación económica de recesión, coyuntura o estructural.
- Recorte del presupuesto público en todas las administraciones, la contracción presupuestaria.
- El debate de la función pública o privada.
- El interés general y el interés público.
- La gestión pública o privada en la prestción de servicios públicos.

Son algunas de las cuestiones generales que se plantean en las políticas actuales de Bienestar Social.

2.- AMBITO MUNICIPAL

Las reflexiones anteriores inciden de forma más acuciante en la concreción de la política de Bienestar Social a nivel local, la cual atraviesa un momento de "profunda interrogación sobre las orientaciones, actividades, servicios y programas que hasta ahora han configurado el conjunto de la acción social municipal", estamos en época de recursos escasos siendo estos sectores los más perjudicados.

Los Ayuntamientos deben estudiar "permanentemente " las necesidades sociales de su población:

- Analizar los indicadores de necesidad y riesgo social de su población.
- Marcar las prioridades a la hora de buscar soluciones.
- Crear las condiciones para buscar la solución de los problemas.
- Planificar su política de "bienestar social" de cara a toda la población.
- Partiendo de sus "competencias municipales" y recursos propios, plantear los equipos profesionales, servicios y actividades para hacer frente "a las diversas problemáticas" como consecuencia de las necesidaes sociales.
- Determinar los servicios o actividades que pueden ser gestionados complementariamente por las Organizaciones no Gubernamentales, estableciendo unos objectivos claros.

- Deberán establecer adecuados controles y sistemas de evaluación para los servicios o actividades dados a gestionar, por organizaciones no gubernamentales o empresas de servicios, ya que en ningún caso debe poner en riesgo una prestación de servicios públicos.

- La aparición de ciertos "corporativismos sindicales" en las plantillas de trabajadores/as de muchas corporaciones locales, les va a condicionar a la hora de poner en marcha servicios o proyectos; al igual que los planteamientos de algunos/as técnicos, de este sector, que confunden su rol profesional con creerse en "los salvadores de los sectores no normalizados" de la población.

3.- SERVICIOS QUE PUEDEN PRESTAR LAS ENTIDADES EN EL AREA DE BIENESTAR SOCIAL

Como consecuencia de lo anteriormente expuesto podemos deducir que cada vez son más los servicios o actividades que las entidades pueden desarrollar complementariamente con la administración local.

Pero sería conveniente, para no malgastar los escasos recursos, se tuviera presente:

- La coordinación

- Evitar la duplicidad o solapamiento de servicios o actividades.

- La cualificación profesional para determinados servicios especializados (no basta con el voluntariado o altruismo).

- Procurar que las entidades más profesionales no entren en competencia técnica con los profesionales de la administración local (y a la inversa).

- No crear entidades con objetivos tan ambiguos, que a la hora de su puesta en funcionameinto, utilicen personal de forma altruista, voluntaria o profesional, que en vez de garantizar un servicio adecuado o una defensa del ciudadano, estén indirectamente apoyando a las posturas más neoliberales de cara a la privatización de todos los servicios públicos.

Estos razonamientos constituyen una muestra de que efectivamente se está produciendo un cambio en la cultura político-administrativa en lo que respecta a los modelos de prestación de los Servicios Públicos.

A continuación nos vamos a referir a los servicios o actividades más prestados por las entidades:

(AA.)

ASSOCIACIONISME

COLECTIVO	PROGRAMA
INFANCIA	- Programas dirigidos a la atención educativa de niños/as de 0 a 3 años - Programas de animación de tiempo libre infantil - Programas de equipamientos residenciales para menores en dificultad social
JOVENES	- Programas de formación para el empleo - Programas de educación y orientación para la salud - Programas de integración
MUJERES	- Programas de alfabetización y educación básica - Programas de fomento del empleo - Programas de integración social
PERSONAS MAYORES	- Programas de atención domiciliaria - Programas de creación y adaptación de residencias y viviendas tuteladas - Programas para el incremento y mejora de la red de Hogares
PERSONAS CON MINUSVALIA	- Programas de atención domiciliaria - Programas de creación y adaptación de residencias y viviendas tuteladas - Programas para el fomento de la integración
PERSONAS CON PROBLEMAS DE DROGODEPENDENCIAS	- Programas de centros de emergencia social - Programas de apoyo al mantenimiento de los recursos asistenciales y de reinserción
PERSONAS AFECTADAS POR EL SIDA	- Programas de casas de acogida - Programas de ayuda a domicilio
MINORIA ETNICA GITANA	- Programas de acogida temporal - Programas de inserción
PERSONAS RECLUSAS	- Programa de servicio :
PERSONAS REFUGIADAS Y ASILADAS	- Programa de acogida y retorno

JUNTA DE EXTREMADURA
Conserjería de
Emigración y Acción Social
PRESIDENCIA DEL CONSEJO DE
COMUNIDADES EXTREMEÑAS
Santa Eulalia, 30
06800 MERIDA

Independientemente de las actividades que en la actualidad realizamos las diferentes Asociaciones Extremeñas del Exterior, la Comisión redactora propone estas Conclusiones de carácter general que intentan recoger el espíritu de las diversas aportaciones que aquí se han presentado.

CONCLUSIONES

- Potenciar las Federaciones de Asociaciones Extremeñas en el Exterior, al objeto de que tengan un mayor protagonismo en la vida socio-cultural de la zona donde están ubicadas, y coordinar aquellas actividades que tengan una mayor relevancia en la difusión de "todo lo extremeño".

- Las Asociaciones deben participar de la vida social y cultural de la ciudad donde están ubicadas, y buscar un mayor protagonismo ante las las Instituciones de las zonas, propiciando la aportación de medios que contribuyan a hacer factibles los objetivos planteados.

- Abrir nuestras Asociaciones a la Comunidad donde están ubicadas, ofreciendo nuestros recursos locales, actividades, etc... Al mismo tiempo, dándolas a conocer públicamente a través de campañas informativas.

- Que nuestras Asociaciones Extremeñas del Exterior realicen intercambios entre sí, para conocer las diferentes Comunidades Autónomas donde están ubicadas y los eventos importantes que en ellas se vayan a realizar.

- Nuestras Asociaciones deberán potenciar y propiciar las Actividades dirigidas y presentadas por los colectivos de la juventud, infancia, mujer y tercera edad, nombrando en sus órganos de dirección y gobierno los representantes que se crean necesarios.

- Propiciar la participación progresiva de la juventud en las actividades de las Asociaciones y en sus órganos directivos.

- Que el Consejo de Comunidades Extremeñas incluya en sus programas de actuación actividades específicamente para jóvenes.

RELACIONS ENTRE ASSOCIACIONISME I ADMINISTRACIO PUBLICA

Xavier Marcè i Carol
Economista i Gestor Cultural

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

1.-RELACIONS ENTRE ASSOCIACIONISME I ADMINISTRACIO PUBLICA.

La relacio entre l'Administració Publica i l'associacionisme és fonamentalment una qüestio de sensibilitat.

La simplicitat d'aquesta afirmació no ens ha d'extranyar.

No cal fer massa cas de les acusacions que pretenen culpar als partits polítics d'haver buidat les associacions de líders i prohoms per tal d'omplir els càrrecs que s'han creat en succesives eleccions.Són acusacions que tot i que en part certes,devenen ja un tòpic.

Exactament igual que aquelles opinions que manifesten que en realitat l'Administració democràtica al nostre pais no creu en l'associacionisme,tot considerant-lo un mal menor.

Ara bé, encara que puguem considerar superficials aquestes i altres acusacions,veiem,amb no poca sorpresa que la nostra realitat associativa no ha tingut l'empenta ni el desenvolupament que l'evolució política del nostre pais feia pensar.

Certament,normalitzar el marc de relacions entre l'Administració publica i la societat civil no és un treball fàcil,però potser també és cert que prèviament al desenvolupament de feixugues normatives tècniques,caldria sospesar si existeix o no la sensibilitat política necessària per alimentar l'aparició i el progrés dels diferents processos associatius en tant i en quant que imprescindibles escoles de democracia.

A Catalunya i a Espanya tendim a parlar de l'associacionisme en relació al discurs de la participació.Curiosament al nord d'Europa,on disposen d'una consistent legislació al respecte,el debat envers l'associacionisme capgira al voltant del discurs de la democràcia.Sempre m'ha sobtat aquest punt,i més en la mesura en que sospito que participació i democràcia comporten alguna subtil matització.

Senyalaba Nuria Gispert en les converses prèvies a la redacció d'aquest document,que un dels defectes de molts polítics es haver oblidat el seu lloc i el seu treball,és a dir dedicar més temps al despatx que a visitar entitats,esplais,tallers,centres culturals i esportius.Crec que aquest és en definitiva un problema de sensibilitat.

Participació versus comunicació.

Sols hi ha participació si existeix comunicació,tot i que no sempre es té present aquesta relació.

En els últims anys,la majoria dels Ajuntaments han confeccionat reglaments de participació amb resultats més que discrets,donat que lluny d'incrementar la participació organitzada dels ciutadans en els afers públics,aquesta s'ha vist dificultada,o si més no,sotmesa a una considerable tramitació burocràtica.

El problema és molt sencill.En lloc de fomentar l'existència d'actituds, crear canals de comunicació i establir posteriorment reglaments de participació,hem invertit el procés pensant que l'existència de reglaments tenia com a conseqüencia la potenciació de les actituts.Lluny d'això,la reglamentació per
si sola pot generar l'efecte contrari.

Tornem altra vegada al mateix.Sols es possible la participació quant existeix diàleg,comunicació,i aquesta s'ha de donar basicament com a contraposició de les diferentes i legítimes actituds.

Els diferents nivells de participació,des dels més simples i primaris com són els de rebre informació,fins als més complexes,és a dir,als de participar en el control de l'organització implique una estratègia de treball per part dels qui els correspón impulsar-la.

Les relacions entre l'Administració Pública i l'associacionisme no s'han de centrar doncs en la creació de reglaments de participació.Aquests en són una de les conseqüencies i la seva funció només esdevé fonamental en el moment de considerar propostes plenament formulades i prèviament discutides en el sector social del que provenen.

Una lectura ètica en les relacions entre Administració Pública i associativisme,seria aquella que considerés fonamental posar l'èmfasi de la qüestió en les pautes de comportament del polític,en la definició del seu rol com a promotor d'actituds.

En conseqüencia el model d'Estat i el marc funcional i legal sobre el qual s'han de desenvolupar els processos associatius tendirien a facilitar una flexibilitat en les relacions entre societat civil i associacions,ara per ara inexistent.

(AA.)

ASSOCIACIONISME

Participació versus modernitat.

Cal plantejar-se la modernitat en la seva dimensió de política de processos,davant d'una percepció mes tradicional que es fonamenta en la creació d'infrastructures.

Una concepció moderna de la participació apostaria per la creació de grans espais de debat,organitzats al voltant d'una idea de consens superadora de la clàssica dicotomia entre l'home administrat i l'institució administradora.En aquest contexte,el ciutadà administrat participa plenament d'aquesta construcció,a vegades metafísica,que és l'Administració.

La modernitat dimensiona de nou l'individualisme i,al hora que enfronta l'home amb el sistema,també permet que aquest s'organitzi en moviments intel.ligents davant dels moviments resistencials o dirigits.

El nostre país ha fet un extraordinari esforç,no sempre amb èxit,de cara a modernitzar-se econòmica i políticament,i ara és el moment de centrar els nostres interessos en la modernització social i cultural.

Participació versus democràcia.

Sovint es parla de participació com a estímul potenciador de l'associacionisme,tot i que s'haurien d'establir algunes concrecions del terme de participació,per tal d'evitar una utilització del concepte excessivament genèrica i fins i tot generosa.
Caldria recordar,contrariament al que sembla desprendre's de la retorica a l'ús sobre el tema,que la participació mai no es produeix en abstracte,sinó que es vehicula necessàriament a través de continguts i accions concretes.Participar es pendre part activa en un procés determinat,no pas adherir-se incondicionalment a una manera de pensar o entendre els coses.

(Eduard Miralles:els centres cívics en la promoció de l'associacionisme)

No podem assimilar la participació simplement a l'assitencia als actes públics i festes,o a la fiscalització per part d'entitats i associacions de les decisions que prenen els poders públics.

La participació s'ha definir en la justa mesura en que individus,grups i entitats esdevenen subjectes capaços de convertir en objecte les propostes,els usos i la gestió dels instruments públics.

Es en aquesta justa mesura en que la participació esdevé **una estratègia de la democràcia.**

A.-Alguns problemes que tenen les associacions al nostre país.

Administració i associacionisme no són el mateix.En democràcia, però,es necessiten i interactuen,de tal manera que l'existència d'una societat civil forta és la millor garantia del correcte funcionament de l'Administració. També,com senyalavem abans,un bon nivell associatiu en qualitat i quantitat es la màxima expressió de la participació.

L'Administració no ha de protegir a la societat civil,sinó que ha de crear els elements que permetin l'existència i el progrés dels diferents nivells d'associacionisme.La creació d'unes regles del joc clares i objectives permetran que el desenvolupament de grups i entitats es realitzi a partir de la seva propia vitalitat, sense caure en paranys.Es evident que cada opció polìtica tendirà a promoure formes associatives ideològicament properes.No és però la força dels vots la que ha d'orientar un projecte de promoció associativa,sinó la voluntat d'aconseguir que el ciutadà participi del projecte pel que s'ha votat.
Promoure un associacionisme sota l'única voluntat de guanyar vots i adeptes,implica el risc d'institucionalitzar la societat civil.

També cal tenir en conte que associació i representativitat no sempre son el mateix.Sovint ens trobem davant d'entitats,i grups amb diferents nivells de poder,a vegades real,a vegades cojuntural.La responsabilitat de l'Administració es extraordinariament important a l'hora d'atorgar rols i poders.

Malgrat aquestes premises,ara i aqui,és molt dificil d'establir un marc clar de relació entre l'Administració i els procesos associatius,donat que existeixen un seguit de factors de gran importància que incideixen negativament:

a.-la manca d'un marc jurídic ben resolt.

A diferéncia d'altres paissos,ni l'Estat Espanyol ni cap dels seus governs autònoms disposa d'un cos legislatiu que contempli de manera complerta la problemàtica associativa i com a conseqüencia el paper de les entitats i associacions en la societat no queda definit.

La llei de 1964,en part encara vigent,aixì com els decrets que posteriorment l'han anat complertant,fan referència bàsicament a la fundació i al registre de l'associació,especificant les ventatges preferencials d'aquelles que són declarades d'utilitat pública.

La manca de legislació bàsica per a aspectes tan importants com els de la possible varietat de formes juridiques en l'agrupació de persones,la seva regulació fiscal,l'accés a ajudes econòmiques o d'altres tipus,etc,al marge de les regulacions específiques que fan referència a la constitució i al registre de l'entitat,fan que les relacions amb l'Administraciò depenguin de legislaciò instrumental o de normatives municipals.Fins i tot moltes vegades l'accés a subvencions es dóna de forma discriminada.

b.-la dificultat de les entitats per aconseguir nivells importants d'autofinançament.

La manca d'un marc juridic i d'un plà econòmic que asseguri la viabilitat de determinats projectes associatius,l'impossibilitat de la major part d'entitats per aconseguir els nivells d'autofinançament mínims necessaris per a sobreviure,les aboca a dependre de les subvencions públiques.
Les relacions entre l'Administració i les associacions estan sotmeses permanentment a un debat sobre la pròpia supervivència d'aquestes,de tal manera que l'autèntic sentit de la relació queda,moltes vegades,alterat i fins i tot capgirat.

Davant d'aquesta problemàtica moltes entitats s'han de plantejar la seva situació econòmica en termes renovadors.Les entitats han d'assumir fins a les darreres conseqüencies les prerrogatives d'un plantejament de voluntariat o les d'un plantejament més professional,i per tant,competitiu i empresarial.

Definir-se com a entitat implica dos aspectes fonamentals: l'inexistència del sentit del lucre i un determinat nivell de serveis,bé que aquest pugui estar supeditat als socis o tenir una dimensió pública. En determinats casos,especialment quan ens trobem davant d'associacions que tenen com a objectiu la prestació de serveis públics,aquests requisits no estàn renyits amb la creació de formes d'organització administrativa i funcional perfectament assimilables a les d'una empresa de serveis.

c.-la debilitat provocada per l'inexistència de plataformes interassociatives.

En la major part dels terrenys i funcions en els que existeixen associacions es troba a faltar el desenvolupament d'una pràctica

interassociativa de tipus federatiu.Aquesta mancança és especialment greu si la plantejem des d'una perspectiva nacional i internacional.

Obviament,existeixen federacions o moviments que agrupen diferents associacions,però encara estem a nivells molt inferiors als d'altres paissos Europeus,sobretot si tenim present que bona part d'aquestes organitzacions actuen estrictament com a coordinadores sense haver desenvolupat masses funcions de tipus orgànic.

La manca d'aquest tipus d'organització dificulta el progrés de moltes entitats,especialment perquè redueix a problemàtiques locals i molt parcials el nivell de discussió i anàlisi i perque impedeix l'accés a fonts de finançament d'alt nivell.

El procés d'internacionalització dels moviments socials, especialment en el terreny de l'associacionisme de conciència i el de serveis,ens obliga a plantejar-nos de manera especial aquest problema.La creació del mercat únic Europeu,l'any 1993,facilitarà la coordinació i la integració associativa a nivell continental.

El mon associatiu Espanyol encara no està ben preparat per afrontar aquest repte.

d.-La manca d'una tipologia homologada i adoptada de comú acord.

Tal com senyalavem en capítols anteriors,disposar d'una tipologia associativa comú significaria un pas important per tal de classificar les associacions de la mateixa manera entre les diferents Institucions,la qual cosa permetria clarificar polítiques,prioritzar serveis i de manera especial,definir els camps competencials voluntaris de gestió pública o privada que assumeix cada Administració.

Dispossar d'una tipologia teòrica permet amb una major objectivitat, d'analitzar la situació de cada entitat i crear políitiques que permetin orientar el treball de cadascuna respecte d'un determinat referent.També permet a cada entitat conèixer quina és la seva situació exacte dins el mon associatiu.

Costa d'entendre perquè cada Ajuntament aplica diferents criteris respecte d'un mateix moviment associatiu (centre d'esplai,associacions de veins,etc).A vegades la diferent consideració a la que un mateix tipus d'associació està sotmesa en una o altra Administració,és una simple conseqüencia d'aquest problema.

Aquests quatre elements marquen un estat de la qüestió.A partir d'ells podem comprendre i explicar que el nivell de desenvolupament de la vida associativa al nostre país,tot i sent important en quantitat,està en una situació de grans precarietats.

Es tracta de quatre elements que mediatitzen la relació entre les Administracions i les associacions,i que poden provocar importants distorsions entre els objectius teòrics d'aquesta relació i la seva posterior posada en pràctica.

B.-Efectes d'aquesta problemàtica en les relacions entre l'Administració i les associacions.

Alguns dels efectes d'aquesta problemàtica tenen una gran importància,fins al punt de que poden--de fet ho fan-- condicionar el progrés i l'evolució de les associacions, desvirtuant en molts casos la funció participativa que tenen aquestes dins la nostra societat democràtica.

Algunes de les conseqüencies negatives son les següents:

a.-existència d'un important nivell d'ignorància o de paternalisme per part de les Administracions.

No és extrany que dins d'un mateix territori (una Comunitat Autònoma per exemple),trobem infinitat de maneres de tractar, relacionar-se i recolzar un mateix planteig associatiu.Els Centres d'Esplai per exemple,són objecte de tantes polítiques com Ajuntaments existeixen.En una situació com aquesta,és passa fàcilment de la ignorancia al paternalisme.

Una ignorància que es dóna en la mesura en que no existeix una política general que orienti l'actuació de cada àmbit administratiu i que provoca que cada associació depengui dels seus recursos relacionals o de la sensibilitat del sector públic,o un paternalisme que es situa per sobre dels lògics sistemes de tutela i protecció que l'Administració Pública ha de tenir respecte dels processos associatius i que pot falsejar la realitat o si més no dificultar una correcta consolidació de l'associació.

Al respecte cal recordar que un dels reptes de l'Administració és donar elements que permetin a cada realitat associativa la construcció d'un entramat organitzatiu fort i adeqüat a la realitat.Aquest repte implica la necessitat d'evitar organitzacions ficticies que poden enfonsar-se quan deixa d'existir la protecció oficial.

b.-acció oportunista o electoralista per part de l'Administració.

En bona part com a conseqüencia del punt anterior,però també,en la mesura en que les associacions canalitzen importants sectors de la societat,els Ajuntaments i les Administracions en general corren el perill de caure en aquesta tentació.

Obviament cal entendre de manera legítima la tendencia de cada Administració a mantenir contactes i relacions més intenses amb les associacions de la mateixa orientació politica o ideològica. Parlem d'electoralisme o oportunisme polític en un sentit més extrem,en el qual pot exercir-se l'ajuda o la subvenció amb una simple orientació electoral.

Els perills de l'electoralisme no són simplement els de la desvirtuació del paper de l'Administració.Es especialment perillós l'efecte discriminatori que pot incorporar en l'acció pública, efecte que en general és font d'intransigències i comportaments antidemocràtics.

c.-construir les relacions per efecte de la reivindicació i no pas de la negociació.

També es tracta d'una conseqüencia usual,que té efectes negatius sobre el desenvolupament del mon associatiu.La manca d'un marc relacional clar comporta moltes vegades l'atenció prioritària d'aquelles peticions que poden ser més conflictives,la qual cosa no sempre vol dir que siguin les millors,les més ben plantejades ni les que tenen una major projecció de futur.

Senyalavem abans que la participació no és la reivindicació permanent,ni l'exercici constant de la crítica respecte de l'acció de govern.Donar joc a aquest tipus d'actitud pot implicar una transgreció de l'ordre lògic de papers que juguen en democràcia la societat civil i els equips de govern.

Associacions i Administració han de saber trobar el moment de la reivindicació i el de la negociació.Ambdues posicions es poden donar amb naturalitat.Ara bé,mentre la reivindicació és bàsicament un posicionament davant d'una determinada qüestió que es manifesta en forma de conflicte,la negociació és l'exercici dialèctic de l'opinió de les parts per tal de concloure un acord.Les relacions que es fonamenten exclussivament en un intent de satisfer i evitar la reivindicació,acostumen a evitar el necessari i saludable exercici de la comunicació,en el que es basa la negociació.

C.-El paper de l'Administració com a atorgador de rols.

Les accions de l'Administració respecte de les associacions implique una determinada creació de status.Per una associació mantenir un determinat tracte i relació amb l'Administració significa aconseguir una quota de poder.

Estem en una situació,com definiem abans,d'economies escases,en la que les entitats i associacions del nostre país tenen un nivell de suport públic desigual i estrictament determinat per les competències voluntaries que assumeix cada una de les diferentes Instàncies Públiques.A diferència d'altres paissos,no existeix un model potenciat des de l'Estat que faciliti la gestió de bens públics per part d'associacions ni que estableixi un marc de conveni general al que totes les associacions puguin intentar adeqüar-s'hi.

Aquesta voluntarietat i la conseqüent situació precaria en la que es troben la major part de les associacions converteix en extremadament delicat el paper de cadascuna de les Administracions i molt especialment les que tenen contacte directe amb els diferents processos associatius,és a dir les Instancies Municipals.

Els Ajuntaments han de ser conseqüents amb aquesta realitat i han de portar fins a les ùltimes conseqüencies els efectes d'aquest procés.L'establiment d'un determinat nivell de relacions amb una associació i la seguent creació d'un status diferencial per aquesta,obliga a ambdues parts a cedir i exercir respectivament la quota de poder que l'acompanya.L'Ajuntament ha negociat i a convingut unes accions,l'associació ha de respondre d'aquestes.D'altra banda ambdues parts han de donar resposta a tot el ventall de problemes que pugui generar la realització del programa.

La creació de quotes de poder associatiu és un dels moments clau en el llarg camí de la participació.De la reivindicació es passa a la negociació i de la gestió pública a la cogestió.

No es tracta però,d'un procés fàcil.La singularitat amb la que es realitza el treball de suport i promoció de la participació i de l'associativisme provoca que sovint existeixin diferents criteris,fins i tot dins la mateixa Administració.No és d'extranyar,en aquest sentit,veure com un Ajuntament ajuda una mateixa proposta des de diferentes Arees sense que existeixi cap coordinació.
Situades en aquests termes les coses,es fàcil de suposar que la coordinació entre diferentes Administracions no es dóna en excessiva freqüència.

Aquesta manca de coordinació és la principal raó perquè moltes vegades ens trobem davant de procesos en els que hi ha concurrencia d'ajudes,la cual cosa minva l'eficàcia dels recursos.

D.-Elements fonamentals per a promoure la participació i crear un marc relacional de progrés entre l'Administració i les associacions.

Donades les circunstàncies en les que es troba el desenvolupament associatiu al nostre país en l'actualitat,especialment determinades pels factors jurídics,econòmics i polítics senyalats anteriorment cal contemplar un seguit de punts bàsics per tal de facilitar un estat d'opinió dins l'Administració i el propi mon associatiu que asseguri la creació de les condicions més favorables al seu progrés.

Al meu entendre,els punts mes rellevants son els següents:

1.-La Instància Administrativa bàsica i sobre la qual recau la major responsabilitat en el suport i el desenvolupament del mon associatiu és la municipal.

A les comunitats vivencials bàsiques els hi correspón crear les condicions de credibilitat dels processos de participació que assegurin una pràctica demòcratica quotidiana.
Fins i tot és desitjable que l'ampliació i millora del marc legislatiu existent es realitzi a partir de l'anàlisi de les pràctiques i experiències que surgeixen als barris i a les ciutats.

Estem davant d'una situació de minifundisme associatiu,és a dir,existeixen moltes entitats petites,mal coordinades i sovint sense una definició d'objectius i abast territorial prou definit.

El diàleg i la planificació a nivell municipal ha de servir per entrar en un procés d'agrupació i síntesi que permeti reeixir determinats projectes mal dimensionats donant-los viabilitat social i econòmica.Aquest procés,que dins del mon esportiu ha estat assajat a moltes ciutats,implica obrir dins de cada associació un debat plural,la qual cosa assegura una pràctica fonamental per a la dinamització de la vida democràtica.

2.-Les relacions entre l'Administració i els moviments associatius han de fonamentar-se per sobre d'altres consideracions en l'interés objectiu del projecte.

Per tant,cal mesurar i analitzar amb un important grau d'eficàcia
elements com l'impacte social,nivell d'actuació,capacitat de gestió,etc de l'associació.

Es tracta d'analitzar cada projecte en la seva dimensió real i en les seves perspectives d'evolució.L'interactuació entre Administració i els processos associatius implica un joc d'exigències mútues en el que cal actuar amb generositat sense oblidar en cada cas un exhaustiu diagnòstic sobre la vàlua i la viabilitat real del projecte.

Certament,es tracta d'un procés que no està exent de càrregues ideòlogiques en el que cada Administració tendirà a vetllar amb preferència per aquelles realitats que li són més properes.

3.-Cal prioritzar i diferenciar els tipus de suport possible,coneixent i actuant en funció dels efectes de cadascun.

Modalitats i varietats de suport com l'estrictament logistic,la cessió d'infrastructures,la cogestió de programes,l'atorgament de subvencions o la signatura de convenis,etc,responen a realitats i necessitats diferents.En cada cas,cal tendir en la mesura de lo possible,a crear linees de suport plantejades a mitg i llarg plaç,sempre sota l'objectiu de facilitar la realització del projecte associatiu.

De la mateixa manera l'establiment de dinàmiques que plantegin les relacions i les linees de suport cercant una dimensió adequada al procés de creixement i consolidació de cada realitat associativa, permet anar transferint a les xarxes socials la gestió de molts serveis que en aquests moments està realitzant, amb quasi exclussivitat,l'Administració.

4.-Cal donar joc a totes les associacions i a tots els ciutadans que manifesten la seva voluntat de participar,en la mateixa mesura que cal crear mecanismes per que cada cop siguin més els ciutadans que participen dels diferents processos associatius.

Per aconseguir-ho cal desdramatitzar el compliment de determinats requisits jurídics en la constitució d'entitats i associacions, acceptant la relació amb aquelles que tenen un funcionament bàsicament sectorial o temporal.

Al respecte cal reconeixer la importancia que han tingut en molts barris de les grans ciutats les Comissions de Festes,o multitud de grups nascuts al voltant de projectes artìstics o espais relacionals (bars alternatius,etc).

L'existència d'associacions de fet és una realitat important en la mesura en que canalitzen idees-força i en conseqüencia sovint son excel.lents interlocutors socials en l'objectiu de definir i articular polítiques socials i culturals.

5.-Cal discriminar les ajudes,primant aquelles que actuen sobre entitats i associacions d'alt nivell participatiu.

La representativitat de l'associació ha de ser un element a tenir en conte de manera fonamental a l'hora de crear un marc de relacions entre l'Administració i el mon associatiu.Cal assenyalar que la representativitat d'una associació no pot mesurar-se solament a partir del nombre de socis.Moltes entitats prestadores de serveis tenen un nombre molt reduït de socis.Cal tenir en conte el seu radi d'acció,l'espai social real que ocupa,la seva capacitat de trasmetre i articular un determinat tipus d'idees.

La incentivació de la participació,en la mateixa mesura que la promoció d'un associcionisme que contempli com a un dels seus objectius l'incidència en els afers de la vida pública només pot realitzar-se assumint els riscos que comporta.Potenciar determinats processos associatius implica potenciar la capacitat de crítica dels mateixos.

6.-Cal establir els mecanismes de participació i consulta a les associacions i als moviments socials en determinades preses de decissió.Conseqüentment,cal explicar que s'espera d'elles i quin és l'espai de poder que es cedeix.

Aquest és el principi sobre el que cal construir els reglaments de participació.Es a dir,sobre la base d'un espai de relació i interlocució permanent,que ajudi a les associacions a esdevenir espais d'opinió al marge d'altres vocacions: entitats de serveis, etc.

La organització d'un espai polític ampli,obert a la participació dels moviments socials no vol dir tant sols crear un reglament de participació.Vol dir organitzar a cada un dels ambits en que dividim l'acció política forums en els que les associacions son consultades i poden consultar.

Certament és difícil debatre públicament determinats projectes o alguns aspectes d'ells.En la mateixa mesura qualsevol opció de govern pot pensar que una votació majoritària legitima absolutament els seus projectes.La dificultat per a governar amb la participació real dels ciutadans no ha de ser excusa per fer-ho únicament amb la força d'un resultat electoral guanyador.Un dels principals errors de la jove democràcia Espanyola,és precisament el d'haver obviat la solució a aquest dilema.

La creació dels Consells Assesors,la incorporació de representants de les associacions hegemòniques als Consells d'Administració de les empreses municipals o a les Comissions Informatives de les Arees de Govern,la realització de Jornades i Debats en els que es posen sobre la taula parcel.les de la capacitat de decissió i elaboració de programes són alguns exemples possibles d'aquest joc de la participació.

7.-Cal formar liders i gestors d'associacions per al bon funcionament i el progés d'aquestes.

Apareix en aquest sentit un altre conflicte.¿ Fins a quin punt l'Administració està legitimada per formar liders ?. Moltes vegades aquesta pregunta obeeix més a la falta de credibilitat de l'Administració que no pas a una problemàtica real.Les posicions que defensen,encara avui,l'asepsia ideològica de l'Administració i per tant el seu abstencionisme en aspectes tan fonamentals com són els de la formació sovint obliden les regles bàsiques de la democràcia i el paper que en aquest sistema han de jugar cada un dels agents socials.

Tot i així,es bó que l'Administració realitzi i potencii en el sector privat una formació bàsicament tècnica,que incorpori al treball i la reflexió elements ideològics i no pas partidistes.

En realitat l'Administració té una triple responsabilitat davant la formació dels agents socials:en primer lloc la de reglamentar els nivells de formació i els curriculums bàsics,en segón lloc la d'assegurar que existeixin gestors preparats per tal de que sigui factible el traspàs de molts programes a les entitats i associacions i en tercer lloc la de formar dinamitzadors i animadors socials capaços de liderar els processos d'articulació social.

8.-Cal facilitar i afavorir la coordinació de les associacions.

Especialment per dues raons:en primer lloc per facilitar un enfortiment del teixit associatiu,evitant la proliferació del que anomenarem minifundisme associatiu i en segón lloc,per tendir a construir una tipología associativa real més enllà de la que poguem descriure en una classificació teòrica.

9.-Cal minimitzar en lo possible els condicionants polítics en la relació entre Administració i associacions,en el sentit que de partidista i electoralista pot tenir en determinats moments una concepció equivoca del tema.

Des del punt de vista de l'Administració és molt important vincular projecte polític i participació amb la idea de que el millor sistema per incrementar la credibilitat de les opcions polítiques és el foment de la participació dels ciutadans en els projectes per els que ha votat.

Qualsevol opció política ha de crear elements de identificació entre la societat civil i els seus projectes.Aquesta identificació dóna lloc a l'aparició d'un tipus de voluntariat i a una dinàmica associativa que capgira al voltant d'un compromís social i dóna forma a un determinat potencial polític.

APORTACION DE LA UNION LOCAL DE CC.OO.

CC.OO. DE L'HOSPITALET

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

APORTACION DE LA UNION LOCAL DE CC.OO. A LAS JORNADAS SOBRE EL ASOCIACIONISMO ORGANIZADAS POR EL CENTRE DE ESTUDIS DE HOSPITALET.

1-1 Los objetivos colectivos que tiene en cuenta nuestra organización,¿ son? el que siendo una realidad que la desigualdad emana en la empresa, también es cierto que las mejoras que se consiguen con una buena acción sindical en los centros de trabajo, junto con la negociación colectiva.

Las mejoras sociales que se van obteniendo en las negociaciones de convenios, tanto colectivo como de empresa, queda recortadas en parte al tener que pagar determinados servicios que deberian ser asumidos por las Administraciones correspondientes, tales como la enseñanza, sanidad, transporte, ocio, deporte, calidad de vida etc..

-Nuestros afiliados/as y simpatizantes de nuestro Sindicato, todavia no han asumido estos temas como prioritarios, quizás por nuestras propias limitaciones, a la hora de explicar la importancia de estos temas. Conviene tener muy claro estos objetivos, desde su propio conocimiento, partiendo de la vertiente Socio-Politica de nuestros planteamientos como Sindicato de clase, que pretende mejorar la calidad de vida de todos los trabajadores/as.

-Mejorar las condiciones de trabajo y elevar el poder adquisitivo de los salarios, conquistar el derecho al trabajo y a la formación en aquello que las personas se sientan más realizadas, poder obtener una vivienda de acuerdo a sus necesidades, en un entorno ecológico y no agresivo, con una sanidad al servicio de los trabajadores, que sea agil, eficaz y preventiva, transportes publico, que nos facilite los desplazamientos y que sean cómodos y rápidos.
-Desaarlamos una sociedad del ocio y deporte y no la del aburrimiento y la televisión.

-Alcanzar una cobertura económica de servicio, ocio, deporte, hacia el colectivo de la 3a edad.

1-2 Por la experiencia y madurez adquirida, el sentido común de revindicar, aquello que es asumido por un colectivo importante, cuando se dan las condiciones para conseguir los objetivos marcados.

-Reuniones y asambleas de elaboración y discusión de los temas.

-La improvisación se dá, pués es fruto de la propia negociación.

-Las dificultades surgen cuando los detectan los poderes, tanto económicos como administrativos, reprimen a los que reclaman o exigen sus derechos.

-No puede haber compartimiento estancos en la reivindicación, nadie debería ser especialista en los problemas, las soluciones deben ser universales.

1-3 El Sindicato como sujeto reivindicativo y sin renunciar a nada, debe ser creativo y proporcionar al afiliado otros atractivos sociales, como son la Formación Ocupacional, Opciones de tiempo libre (vacaciones), adquisición de vivienda, con nuestro plan cooperativo, todo tipo de seguros, Planes de Pensiones, etc. En definitiva, una serie de servicios que la sociedad tiene en el mercado y que el Sindicato dá opción a sus afiliados/as., en unas mejores condiciones económicas.

Desde el Sindicato opinamos, que el asociacionismo, visto desde una perspectiva gremial y parcelada tenderá a desaparecer, por la simple razón que las Administraciones Públicas, tienden siempre a tapar brechas y dejando otras abiertas, con lo que se resuelve el problema que se há planteado la entidad, en un momento dado y han surgido otros, para lo que aquella entidad no estaba preparada.

Creemos, que el movimiento asociativo no puede crearse solo para problemas puntuales, sino que tiene que tener una visión más amplia de lo que afecta a los ciudadanos y a su entorno habitual. Debemos ser exigentes y agresivos sin renunciar a nuestros objetivos, haciendo que aquello que no ha sido asumido por la sociedad pueda serlo en un futuro próximo.

Nuestras perspectivas como entidad creemos que son buenas:

A) Podemos afirmar qwe cada dia tenemos más credibilidad, lo demuestra el aumento de la afiliación a CC.OO., y que en las pasadas Elecciones Sindicales del/90 conjuntamente con U.G.T. los Sindicatos obtuvimos un millar de Delegados en la Ciudad de L'Hospitalet.

B) También hemos discutido y elaborado con nuestro afiliados y delegados otras necesidades sociales (ejemplo la PSP) que ponemos al servicio de nuestra sociedad.

C) Porque somos un sujeto de decisión y tenemos propuestas alternativas cargadas de razón, contra la prepotencia y el menosprecio de las Administraciones Públicas hacia el pueblo que representan.

D) Podemos decir que nuestra organización, es plural e independiente de los partidos politicos, pero estamos comprometidos con estos a que la Democrácia funcione.

E) Y porque no pasamos de nada, hemos venido a éste foro de participación y discusión sobre el asociacionismo en L'Hospitalet, y hacemos un llamamiento a todas las Asociaciones participantes para elaborar propuestas comjuntamente que motiven a los ciudadanos, para que estos sean muchos más participativos.

LA TABERNA Y EL BAR EN LA VIDA SOCIAL Y POLITICA DE L'HOSPITALET 1960 - 1970

Honorio Blasco
Llicenciat en Història Medieval

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

COMPAÑEROS: ESCRIBO DE MEMORIA
LO QUE TUVE DELANTE DE LOS OJOS.

Blas de Otero.

Fueron los jesuitas quienes enseñaron que para conseguir los objetivos previstos es imprescindible conocer la **composición de lugar.**

Los sociólogos recomiendan el estudio de las condiciones y organización de los colectivos humanos asi como tener en cuenta **el marco físico** para su mejor comprensión.
Lo anterior lleva a enmarcar a L´Hospitalet en el territorio y devenires que han condicionado su historia.

Digamos en primer lugar que nuestra ciudad es mediterránea.

Tal oviedad sería una necedad si no fuese porque hay que recordar que todos sus habitantes lo son. ¿Se pretende decir que son mediterráneos los nacidos en la Marina y los de Soria? Si, eso es lo que queremos decir.

Mediterráneo quiere decir "clásico"; ser heredero cultural de griegos y romanos y, aunque el canon pueda ser subvertido por matices superficiales, el tronco es el mísmo. Y desde este punto de vista, tan mediterránea es Figueres como Lisboa, y sobre todo Cadiz y Mérida.
Las lenguas y la arquitectura, el mar y el derecho, la calle y la muerte, la alimentación y los santos son de la misma esencia.

Las variables no dejan de ser elementos enriquecedores que evitan el aburrimiento.
Otra cuestión es la militancia en tópicos depredadores -manifestación exquisitamente mediterránea - que nos entretienen bajo el sol, tremendo padre del solar ibérico, que diría el clásico.

En otras cuestiones habría que entrar si nos tocase hablar del interes en parcelar aguas por coordenadas tan interesadas como imposibles.
Mediterráneos por tanto.

(AA.)

ASSOCIACIONISME

EN EL PRINCIPIO, L'HOSPITALET FUE UNA TABERNA

La historia de nuestra ciudad es complicada y, en muchos aspectos, confusa.
Los documentos llegados a nuestros dias son pocos y mudos lo que obliga a ponerles voz -es el trabajo de los historiadores -y la melodía resultante ni es ni tiene por qué ser coincidente. De ahí el discanto histórico al profundizar en el pasado ya que cada uno con su voz interpreta el trayecto como mejor puede.

Pero no son alarmantes las desobediencias si el final es atinado.

Viene esto a cuento porque el origen y desarrollo de nuestra ciudad nos enfrenta, sin demasiadas virulencias, a los que reflexionamos sobre el tema y lo comprenderéis mejor cuando afirmemos que el origen de L´Hospitalet fue una taberna.

Semejante afirmación merece una explicación.

Empecemos por reivindicar la dignidad de la palabra **taberna** que si actualmente es peyorativa no siempre fue así.

Para los romanos -herencia de sus antepasados- significó **tienda para comprar y vender** en el más amplio sentido del término. Y así necesitaban de un adjetivo para delimitar las funciones: **taberna libraria, librería; taberna frumentaria, panadería; taberna vinaria, bodega.**

La expansión del imperio obliga a crear establecimientos y nuevas expresiones para definirlos. Así nacen los **statio, diversorium, stabularia, hospes**, es decir, estaciones, restaurantes, casa de postas y hostales, entre otras.

En la época de las grandes vias de comunicación romanas, equivalentes a las autopistas actuales, la **taberna** queda circunscrita a la ciudad, aunque la toponimia nos impida ser taxativo en ello.

Tavérnoles, Tavernes de Valldigna, Tabernas de Almeria, Hospitalet del Infante, Spitaletto, etc, sirvan para dignificar el término (contrástese con los clásicos si no es suficiente: Horacio, Juvenal, Marcial entre otros.)

L'Hospitalet esta situada sobre uno de los ramales de la **Via Augusta** (antigua Via Heraklea) que desde Cadiz, de donde toma el nombre por lo de las Columnas de Hércules, pasa por el litoral hasta Roma. El recorrido coincidiría, entiéndase la comparación, con la Autopista del Mediterráneo.

Durante la Edad Media los caminos y poblamientos romanos se mantienen con mayor o menor intensidad y asi le ocurrió a nuestra ciudad.

Si bien el primer documento habla de **Provençana** en el siglo X, por la lógica de los hechos, se entrevée que el origen es anterior y nace en un lugar de paso.

A modo de recordatorio retengamos dos cuestiones: Hospitalet viene de **hospes, hospedaje y nace como núcleo de servicios.**

¿En qué basamos esta afirmación si hasta el siglo XV no aparece escrito de forma caprichosa Hospitalet?.

En primer lugar, en la toponimia. **Hospes, hospitalia**, con diferentes acepciones se repite en la península, Francia e Italia y están asentados sobre vias de comunicaciones en general de origen romano.

La segunda en la filología: **hospitalia** significa lugar de acogida (Véase Coromines, Diccionarios de Antiguedades, etc.)

Y ayadimos una tercera: la tradición. El núcleo que sobrevivió en los tiempos altomedievales alrededor del hostal deviene en Hospitalet (al que no deberíamos llamar pequeño hospital) y atiende a pasajeros y mercaderes.

Hospitalem, expresión que utilizan las Ordenes Militares, significa **albergue** para pobres y peregrinos y habrá que esperar hasta el siglo XV-XVI para que **hospital** quiera decir lugar de atención a enfermos.

Fuese **Provintianus** o los provenzales quienen acuñan el primer toponímico el origen de L´Hospitalet que nos llega, entre balbuceos documentales, tiende a lo comentado más arriba. El Dr. Codina nos informa que **hospitaler y hostaler** aparecen en los escritos al mismo tiempo.

A un tal **Bernat Vidal(añ.1395)** le corresponde el honor de ser el primer hospitalario y **Arnau Ferrer (añ.1418)** el primer hostelero conocido.

Anteriormente aparecen clérigos como administradores del hostal, lo que puede ponernos en la pista de los dueños de la fundación que seguirían con la tradición evangélica de dar de comer al hambiento y de beber al sediento.

Si la filología permite ambiguedades suponemos que tambien las debió tener el hostal, prestando servicios varios.

El listado de regentadores continúa desde las fechas señaladas hasta la ampliación de la población y sus necesidades.

Pero quedémosno con unos pocos nombre.

En el año 1.598, un tal **Comes** aparece como tabernero; en el año 1676 **Josep Pons tiene una taberna-tienda** y, para acabar, en el año 1685 se arrienda en nuestra ciudad una panadería-taberna-hostal.

Este dato nos interesa sobremanera.

Si en los documentos reaparece **taberna** es porque hay un núcleo estable (sobre las 450 almas) que necesita un espacio de esas característica y diferenciado de los otros. La tradición romana impondrá el paradigma.

LA TABERNA COMO CENTRO DE DISCUSION POLITICA. TABERNAS. LUGARES DE ENCUENTRO Y SOLIDARIDAD.

Los títulos no son nuestros.

Habrá quien se pregunte si hay otros enajenados por estos temas. Pues si, los hay, aunque nos hayan quitado el titular.

El primero pertenece a **Amaro del Rosal, viejo político** que, con ese título describe la formación de los líderes en Asturias entre los años 1914-1920.

El segundo al Ayuntamiento de Setubal que, con una magnífica exposición de fotografías, deja para la historia los humildes locales donde los marineros toman aguardiente y esperan poder salir a la mar.

Amaro del Rosal cuenta que su infancia coincide con la I Guerra Mundial, guerra que existió para él por las fotografías de **La Esfera**.

Pero sobre todo por la tertulia que dirigía su abuelo, dueño de la taberna del pueblo, en la que se defendía que el cañon **Bertha** podía ganar la guerra él solito.

El muchacho asturiano escucha atónito el relato de los mineros.

"La taberna era un hervidero de discusiones, seguramente a cual más disparatadas.(..) Mi abuelo, con su filosofía de pueblo, con su apasionado antigermanismo, contribuía a exaltar mi imaginación. En aquella situación no estaba en condiciones de interpretar una auténtica posición socialista en torno a la guerra como la comprendí despues de 1917 que se produce la Gran Revolución Rusa; en octubre toman el poder los bolcheviques que firman la paz con Alemania. Las discusiones en la taberna cambiaron radicalmente.(..)Para mi abuelo el único enemigo era el Kaiser, si los rusos se separaban de los aliados y firmaban la paz eran unos traidores. (..) El problema era demasiado complicado para los mineros de **Santo Firme.** Las discusiones se agriaron, tomaron tonos nuevos y violentos(..) El nuevo vocabulario incluía las palabras **menchevique, dictadura del proletariado, los obreros son los dueños de las fábricas, las minas**... Para mi abuelo el único salvador de España era Melquíades Alvarez. Para los mineros, Pablo Iglesias."

Continúa el viejo sindicalista contando los encuentros en su juventud con otros activistas en las tabernas del norte para decir: La **taberna de Perezagua**, por ejemplo, es inseparable del movimiento obrero de Vizcaya."

La cita es larga pero había que recoger un testimonio que tan oportuno nos viene.
Amaro del Rosal, MARINO, que vivió la fundación del PCE., fue protagonista de la insurreción del 34 y miembro del comité de dirección de la UGT durante la guerra, no tiene inconvenientes para contar algo evidente: la importancia del bar en nuestra cultura.
Agradecemos a **Los Cuadernos del Norte** el rescate del olvido confesiones como las citadas, imprescindibles para conocer la historia cotidiana.

Se recordará en este extremo el papel de los cafes y ateneos; cierto, pero aceptemos que el movimiento ateneista tiene lugar en zonas industriales y urbanas determinadas y no es referencia rural de donde será la mayoría de la emigración.

Estos ciudadanos trasvasados traen en la retina el bar y, en algunos casos, el casino, símbolo trasnochado e imagen del poder caciquil.

El café rural era cosa de boticarios y los urbanos, como centros de discusión política, los frecuentaban ciertas élites, acuñándose el término "políticos de salón."

Los trabajadores (mineros, campesinos y asalariados diversos) usaban la taberna como espacio de confrontación como recuerda el político asturiano.

No quisiéramos ser prolijos en testiminios pero si reseñar que desde la cita anterior, pasando por la taberna de Doña Paula de **La Regenta, La de Picalagartos,** de Valle-Inclan hasta el ametrallamiento de la taberna del barrio de la Macarena por el ejército vencedor, comprobamos que el ateneo fue uno, entre otros lugares, de la agitació de la época.
La mitificación del ateneo, merecida por tantas cosas, añade problemas para el análisis, por comparación, de propuestas actuales sobre el tiempo libres y la cultura, como todo paréntesis que se cierra a destiempo.

Pero este sería pan de otra hornada.

La exposición de las Tabernas de Setúbal estuvo organizada por el Museo del Trabajo y el Ayuntamiento de la ciudad, con fotografía de Mauricio Abreu.

En el catálogo se dice: "Las tabernas, tantas veces acusadas de lugares de perdición, fueron el lugar donde pudieron desembocar la miseria e ignorancia las clases trabajadoras de Setubal, socialmente marginadas. En los años 40 los cafés eran escasos y sus usuarios estaban obligados a llevar corbata, lo que, de seguro, no formaba parte del vestuario de los pescadores, estibadores y trabajadores conserveros que, en algunos casos, recibían parte del jornal en vino" **Joâo Afonso dos Santos** en la misma publicación termina su comentario diciendo:" Pero si las tabernas son hoy parte de un pasado, y, en este sentido, un testamento histórico y vivencial ¿no tendrán ellas tambien su lugar reservado en nuestro patrimonio ideal y material o, como se dice ahora, en nuestra memoria colectiva?".

Contestando a la pregunta del colega portugues, en L´Hospitalet, por supuesto.

Estas páginas quieren ser el anaquel que las dedicamos en nuestro museo sentimental.
Intentando mantener el hilo conductor de las diferentes accepciones que la taberna tiene en su historia, digamos que, a partir de los años 30, cuando aparece el anglicismo **bar**, la confusión de nombres es eso, confusión nominal pero no de idiosincracia, ayudada por la modernidad y pretensiones del dueño.

Actualmente vuelve a ser distinguido apellidar taberna a establecimientos distinguidos como le ocurrió al meson tiempos atras. Pero no nos engañan: el hábito no hace al monje y menos los precios y el ambiente.

PERO...¿DONDE LOS HOMBRES?

El Centre d´Estudis de L´Hospitalet -en ese encomiable esfuerzo por recuperar la memoria colectiva de nuestros barrios- coordina estudios que, entre la historia oral y los recuerdos, la documentacion y el contraste pretenden reflejar los acontecimientos que marcaron los difíciles años de la emigración y la formación actual de nuestra ciudad.

No agradecer las aportaciones de los **Cuaders d'Estudis** sería de necios.

Otra cosa es que el enfoque global sea más o menos acertado, la cronología la correcta y los protagonistas los pertinentes.

Pero estas cosas son siempre subjetivas -tambien para nosotros-y no tienen más importacia. Lo que no es subjetivo es el silencio en los estudios sobre los bares y el papel en la vida social y política de L´Hospitalet. Cuando lo hacen aparecen de forma casi vergonzante, sin un adjetivo (bueno o malo) y porque no queda más remedio: en éste una peña, en aquél se reune el equipo de futbol, en el de la esquina, "en la esquinita te espero" determinada entidad tiene su sede. O es el único espacio de sociabilibad como ocurrió en el primitivo Bellvitge. No tienen nombre y se les cita de soslayo.

Se nos dirá que, ante tantos problemas importantes, éste es metafísica.
Y ahí esta el error de planteamiento porque, si bien es cierto que mientras ocurria el movimiento migratorio, podía parecer una frivolidad pararse a describir bares en medio del caos económico, la explotación y el desgarro humano, hoy es imprescindible para profundizar o, mejor dicho, tener todas las piezas del rompecabezas.

Es una ironía que tenga éxito el estudio de la vida privada romana o medieval y no paremos mientes en nuestra época.

Hay que repasar en la hemeroteca las publicaciones de la época porque, aúnque tambien de soslayo, aparecen comentarios sobre el bar.

Traigamos a estas líneas la estupenda y difunta revista **CAU** que, aúnque preocupada más por temas políticos generales, da pinceladas sobre lo que nos interesa.

En el número dedicado al tema de la emigración, año 1972, se enumeran los cuatro puntos de contactos de los habitantes, en este caso de Cornellá: el campo de futbol, la fiesta mayor, manifestaciones culturales organizadas por concienciados y la fábrica.

Anteriormente, sin embargo, escribe el articulista " Además, no se encuentran centros sociales o culturales, casinos o cualquier local donde la gente pueda acudir para relacionarse. El bar es el único punto de contacto: **la barrecha** o el chato, los caracoles y las olivas y, sobre todo las quinielas. La **charrada** con alguien que no conocen y que dificilmente volverán a ver, y nada más."

En otro momento apunta "Los de Huescar, que en Cornellá son legión, celebran cada 22 de octubre sus fiestas mayores particulares en honor de las **santitas** Alodía y Nunilón"
La cita tiene mucha tela para cortar. En primer lugar el bar como punto de contacto se cae del listado-resumen y ocupa unas líneas frente a los otros puntos que requieren más importancia para el cronista. La descripción del bar es aseptica y superficial, tópica diríamos, y destila cierta descalificación frente al casino o el centro social y, por último, los vecinos de los pueblos reseñados en alguna parte debían reunirse para montar sus fiestas si no existían locales para ello.

Pero seamos justos. Los comentarios del artículo del año 72 nacen en un momento de conflicto y reivindicación y, con visión de denuncia. Y si es injusto definir el pensamiento por una frase entrecomillada tambien lo es sacar la información del contexto. Pero hoy no podemos seguir transmitiendo tópicos o repitiendo lugares comunes, queridos o odiados.
Digamos aquí que la historia de los últimos años no es la de una ciudad-asociación de vecinos ni, por supuesto, la de una población-bar.

No debemos irritarnos con la **perversion de la ideología,** en este caso histórica, porque, en el pecado lleva la penitencia, penitencia que es esquizofrenia temática ya que, mientras el relato corto y la novela coetánea de los hechos refleja la situación, el analista histórico no supo o no pudo.

Sin ánimo de molestar a los que tan encomiable trabajo llevan a cabo, digamos que la culpa, si la hubiere, corresponde a la escuela historiográfica de la que somos discípulos. Nos han enseñado a magnificar las estadísticas y a despreciar lugares y acontecimientos considerados banales o perversos.

Si a lo anterior añadimos la tradición judeomasónica de condenar el placer, tendremos dos buenas razones para negar en los escritos aquello que clandestinamente practicamos.
¡Ay las mentalidades!.¡Ay de la maldición de Noé!
El estudio de los bares como espacio de relación, de vida en comunidad, cajas de resonancia política y escaparate de lo cotidiano debe hacerse para entendernos.

Empecemos, para no perdernos en épocas lejanas, en el primer acontecimiento de la historia moderna de nuestro pais: Las Corte de Cadiz.

Los historiadores cuentan que el apoyo a las reformas se maduró en los cafés y tabernas, cambiándose el tema de conversación anterior anclado en el tópico del comercio de ultramar o devaneos literarios. La vida de la ciudad "cobraría en aquellos años el furor político y el frenesí ideológico que caracterizarían gran parte de la vida española del XIX.(...) Cadiz es un hervidero de ideas, discursos, proyectos y discusiones."

Con las diferencias de escenario y tiempo, algo parecido ocurría en los años 60-70. Tambien teníamos un invasor contra la libertad, un partido servil y renovador y una sociedad esperanzada en la democracia. De igual modo, las iglesias y los bares daban cobertura al futuro. Porque en los años comentados ¿cuantos espacios había para la cultura, el aprendizaje, la acción política y las relaciones en L´Hospitalet?.

Nos tocará a los **peritos en artes menores** rescatar del olvido a los lugares donde acontecía todo ello y hacer justicia.

LA TABERNA ES UNA ASAMBLEA

Hemos leido apasionadamente los Quaders d´Estudis sobre SANFELIU, GORNAL y BELLVITGE; las publicaciones aparecidas sobre nuestra ciudad y los artículos de periódicos que se refieren a ella.

Varias encuestas sobre el termómetro vital del Area Metropolitana
recogen en sus preguntas dónde pasan el tiempo libre los habitantes de la megalópolis. Del estudio de las preguntas y su resultado podemos deducir que es un ejercicio cuántico perverso.

Podemos saber qué programa de televisión es el de mayor audiencia o el número de friegaplatos por habitantes; los ciudadanos que trabajan o hacen deporte; pero el tiempo libre, cual agujero negro sociológico, no existe.

Y es que seguimos analizando la vida asociativa a traves de parámetros ajenos- no mediterraneos- y con esos mimbres, entre decimonónicos y extraños, no puede salir el cesto. No juzguemos a los encuestadores porque, ya se dijo, la culpa es de los ideólogos.
Vamos a ver si entre todos encontramos a esos miles de ciudadanos que no hacen deporte, no están en casa y suelen relacionarse con su gente.

Las oleadas de emigrantes que llegan a Catalunya se acomodan en barrios mal proyectados y sin servicios.

Precarios de equipaje, la dureza del medio sólo les deja el bar como referencia conocida, universal, democrática digamos sin ambages.

Las dificultades de adaptación agudiza el referente. Añádase la dificultad para articular propuestas de ocio más alla de las relacionales en un medio que no las propicia y entenderemos muchos **por ques** de los hábitos de nuestra gente. No olvidemos que el tiempo libre- la cultura- como otro bien cualquiera se adquiere, se compra, y para ello hacen falta medios, aquí y allá.

Por esta razón en los primeros años de nuestro siglo los movimientos sindicales luchan para que la cultura forme parte de las conquistas obreras.

Los colectivos resistentes de posguerra y las organizaciones políticas incluyen esta reivindicación en todos sus programas.

Al igual que el derecho a la cultura preocupa a los líderes políticos el alcoholismo, condena que se paga por la soledad y el desarraigo.

La CNT/FAI, UGT, PSUC y PSOE etc, proyectan campañas contra el alcohol por embrutecer al obrero y ser enemigo del hombre nuevo que pretendían.

Repasando las publicaciones de los sindicatos y los recuerdos de viejos cenetistas nos enteramos que en las sedes de los partidos y sindicatos estaba prohibido el alcohol.
Las razones políticas e higiénica son tan oportunas que sólo pueden encontrar apoyo y comprensión.

Pero, ¡siempre con los pero!, aquellas medidas regeneradoras las hizo tambien suyas el capital como arma para conseguir trabajadores sanos y mejorar la productividad.
El Sr.Güell deja escrito, como nos informa Josep Padró en su trabajo sobre la Colonia del mísmo nombre, que una de las razones para trasladar la fábrica de Sants a Santa Coloma de Cervelló fue la de " poner al trabajador en condiciones ambientales que le apartasen de la lucha obrera que había en Sants y mejorase la calidad de vida para obtener una conducta social más positiva, según sus intereses".
Con ocasión de regalar un piano para el Ateneo de la Colonia-sigue contandónos el citado historiador- el folleto de la entidad relata que " Nuestro director preocupóse en gran manera de procurar al obrero atracciones que le retuvieran en su nueva vivienda, alejándolo así de los grandes centros de población donde suele encontrar la ruina de su cuerpo y de su alma. A este fin empezó a darles en los dias festivos algunas conferencias, en las cuales solía verter enseñanzas científicas puestas habilmente a su alcance".

Ni el vermut dominguero debían tomar los trabajadores sin el control del amo. De esta filosofía ante el bar somos herederos en Catalunya más de lo que creemos en la actualidad; de ella nacerá la doble moral que, por un lado, lucha contra el lugar natural de reunión en nuestra cultura mientras la burguesía articula reservados para **la querida**. No es que se embriagasen sólo, no, es que además se pasaban información, quejas y propuestas.

Un determinado proletariado y capas sociales de la pequeña burguesía, permeable a la filosofía moralizante, interioriza la convicción de que frecuentar el bar entre semana es cosa de viciosos y charnegos. Un hombre decente, no va a el bar.

¡Cuantas veces habremos oido el comentario!

Si añadimos el predicamento de cierto nacionalismo para conseguir un pais "net i polit" que consagra el hogar como ara de virtud, entenderemos que el vermut del domingo - sea despues de misa de doce - devenga en costumbre limpia, familiar y distinguida.
Las nuevas generaciones, los tiempos y la interrelación cultural parece que estan cambiado las cosas. Pero eso requiere otro estudio.

No pretendemos convencer ni transformar mentalidades tan arraigadas, allá cada cual, pero que conste nuestra protesta por los análisis parciales.

Dejamos una pregunta en el aire. ¿Tenían hogar los nuevos ciudadanos al llegar ? Otra. ¿Dónde se organizó la resistencia a la dictadura franquista, tal vez en el vermut familiar del domingo?

GRANDE CONSUELO ES TENER
LA TABERNA POR VECINA

Pubilla Casas era para los taxistas unos cuantos bares que, como faros indicaban el camino en los años 60.

Eran la sala de estar y comedor de los miles de emigrantes que estaban de **maestresa**.
La maestresa ,una de las primeras palabras catalanas para el recienllegado, como fenómeno social debe estudiarse profundamente. Como la fiebre del oro, el rock and roll o el seisciento definen épocas más allá de la anécdota.

Desconocemos si alguien está sobre el tema pero, si no fuese así, habrá que insistir.
Estar de maestresa era habitar una **vivienda sumergida.**

No era patrona, ni pensión: fue síntesis de necesidades, servicios y solidaridad.
Aproximaciones verbales no contrastadas dicen que casi la mitad de la población de L´Hospitalet, en los años comentados, vivió de **maestresa**. Es tan importante el fenómeno que, al estudiarlo, se debe trascender, pensamos, la frialdad de los números e introducirse con delicadeza en el tema porque los pacientes han **sumergido el recuerdo** entre los pliegues más recónditos de su vida.

Los miles de ciudadanos que compartían habitación y en algunos casos plato, entre gente próxima pero no íntima, una vez cubierta la necesidad más o menos pactada, sabía que debía marchar hasta la noche. Si habitaban varias familias, con o sin derecho a cocina, el espacio físico imponía rotaciones de esponjamiento.

Los fines de semana eran **expulsados** de la cama a los sones de **ANDALUCIA EN CATALUYA**

Sobre las 400 ptas costaba dormir y tenian derecho a camisa limpia y pantalón. El resto de la colada dependía de la buena predisposición del ama, en su defecto, unos duros solucionaban el problema.

La limpieza corporal profunda se hacía donde se podía y las duchas de la carretera de Collblanc sabían mucho de iniciación en abluciones ¿A donde ir?, ¿Dónde escribir la carta a la familia, enterarse de un posible trabajo, del precio/hora de los diferentes prestamistas e intermediarios laborales? ¿Donde desahogar los problemas cotidianos o los sufridos por una maestresa cuartelera? Al bar, en el bar.

Alguien podía informar de las **amigas de alterne** mas competentes, consuelo de casados solitarios o primerizos.

Y te enterabas de dramas y alegrías, del sueño puesto en unas horas extras que permitirían juntar la entrada del piso o el alquiler para traer a la parienta, a los hijos...
Una tarde oías que habían matado a Kenndy, que iban a llamar a muchos para la SEAT. En el bar oyeron hablar del catalán y entre comentarios enfrentados, alusiones a otras culturas, del Barça, alguna huelga....del arreglo de unos metros de la Avda. Torrente para una carrera ciclista cuando lo demás era un barrizal...

Un maestro de Córdoba habló de un Centro Social que había por la Florida.

Si cuadraba, el domingo se iba al **Cine Navarra** a ver lo que **dieran** y a comer pipas. ¡¡Cuantos kilos de pipas se habrán consumido en las butacas del extinto Cine Navarra¡¡
El periódico corria de mesa en mesa para ver que hacía el Real Madrid y el resto de noticias, veladas, por desconocimiento de las claves y la advertencia familiar: no te metas en lio, que los catalanes son muy revolucionarios.

Las tardes largas y el control de la nueva situación lento.

Se madrugaba porque los transportes, pocos y lejos (no hace falta recordar cuando se normalizan , más o menos,) obligaban a horas de colas que, como espectros, entre las calles sin asfaltar y mal iluminadas, avanzaban con rumor de paso rápido y blando. El estómago vacio, la maestresa no tenía por qué hacer café y bocadillo, se templaba en cada esquina y en silencio. Ya llegaría la tarde para el desahogo.

El sábado era otra cosa, sobre todo a la vuelta, con la semanada en el bolsillo: el metro, oscuro y con olor a leche quemada era diferente, se podía venir andando desde Collblanc o Santa Eulalia y las cuestas de la Torrassa o la Florida se jalonaban de cerveza y conversación. No había prisa (ni en muchos casos, casa) y tan bueno era un sitio como otro para comer y si la parienta espera, que espere. Se quedaba para la noche, el baile o la fiesta de paisanos.

El domingo, si los posibles lo permitían, se iba a correos, a Barcelona a socorrer necesidades y enviar paquetes.

Viaje iniciático a las entrañas barcelonesas que ténuamente penetraba sentimientos y, como en el primer amor, servía para medir las fuerzas del deseo.

El dia a dia, la seguridad dolorosamente adquirida y el paisaje cambiante y no sólo físico de la ciudad modificaría actitudes; el aparejamiento de supervivencia da paso a otros, otras conversaciones sobre la vida y el trabajo, la vivienda...

Aquella gente tenía ya germen de protesta para cuando el tajo y la cadena emitieran primero el comentario, despues la propuesta, y si se llegaba a la acción apoyarla o, cuando menos, comprenderla.

¡Pon otra ronda, que me han dado horas extras¡

LA AGITACION DE MOSTRADOR EN MOSTRADOR

El **Bar Tófol** estaba en **El Casino de Santa Eulalia.**

Lugar de próceres hospitalenses y políticos de la época. La estructura del local, el mobiliario destilaban decadencia.

Todo recordaba que hubo distincion -de pueblo rural -pero distinción. En los últimos años sesenta el abandono era tan confuso como las sensibilidades de los que, enzarzados en la expansión económica, no dominaban la riqueza ni sus escenarios.

La clientela definía en cada momento la confusa estancia. La señora con sifón y la cerveza de canje era bodega; el carajillo precipitado , bar de carretera; los jóvenes airados del centro, falansterio y el orondo parroquiano con tirantes en terreno mesocrático -permítasenos el símil- rural.

Se hablaba de metros cuadrados y poco de alcachofas, de créditos y permutas que aumentaban las cuentas corrientes pero les robaba paisajes y referencias.
Pero eran tiempos de aluvión y había que aprovechar.

La Marina, el Samontá y Santa Eulalia crujían entre excavadoras y el caos pasaba por muchas manos como el agua pero algunas gotas de especulación les quedaba entre los dedos. ¿La ciudad? ¿Su ciudad ordenada, coherente? Buff. Son los tiempos. ¿A cuanto el palmo? El Casino de Santa Eulalia como el del Centro no supieron dar el salto de símbolo rural a industrial.

(AA.)

ASSOCIACIONISME

En aquellos tiempos de transición el Casino se permitía tener en sus entrañas la zorra joven que intentaba seccionar el estómago complaciente.

Eran los jóvenes vanguardia cultural y politizada del núcleo antiguo. Alguno de estos jóvenes eran miembros de **ALFHA 63** ,fundadores del Grupo de Teatro de Santa Eulalia, antecedente del querido **G.A.T.** actual.

Por allá pasaron jóvenes inquietos de todos los barrios, de todas las tendencias políticas que fascinados por las propuestas que se generaban, pretendían alcanzar saberes y revoluciones, reconocimientos y prestigio.

De aquel colectivo brotarían aires frescos para la ciudad. Engrosaron la clandestinidad y células culturales, llevaron a Bertold Brech por barracones y parroquias, a Shaskepeare por plazas y mercados, agitaron la retina con arte militante y, en muchos casos, hacían de correa de trasmisión entre el centro y los nuevos barrios. Pusieron en marcha periódicos y revistas comprometidas.

Un poco "sabidos" se les respetaba entre los descamisados de Can Pi y Pubilla Casas porque ya se encargaban ellos de recordar que estaban en la verdad y, además, dominaban las artes y el territorio.

En el Casino los miembros de la célula subversiva eran tratados con cierta complacencia porque, no te engañes, son nuestros retoños y qué familia no tiene una oveja negra.
Amantes del coñac (Paris era una obsesión) y del whisky, del sexo militante y la provocación, se consideraban poseedores de las dos verdades de aquella época: eran de L´Hospitalet y por ende catalanes y herederos de los mejores momentos de la revolución rusa y del Mayo del 68.

Llevaban a Pitarra y Rusinyol en la petaca y, algunos, a Stalin en las maneras. Eran, si se nos permite la comparación, la gauche divine local. De las muchas propuestas que de allá surgieron, el parto tuvo lugar en el bar o fueron pactadas en los de la zona.

Aquellos jóvenes eran producto de la **rauxa**, bendita perversión que, como el mar, dulcifica el clima. La revuelta no era contradictoria con el Villarosa; el arte con la vietnamita ni la discusión con el placer.
Despidamos este entrañable recuerdo con el poeta.

> Pero qué importa.
> Todo lo que existió una vez en plenitud,
> para siempre ha existido.

DEL CUATRO PUERTAS AL VALLADOLID
PROCESO DE INICIACION.

Cuando la historia es coral injusta decisión resulta poner nombres, personalizar.
Tantos escenarios quedan marginados que ha de retenerse el recuerdo mientras otras voces plasmen el pálpito de los momentos de todos.

LA FLORIDA fue columna vertebral en la lucha -no queríamos poner esta palabra por anacrónica pero más fuerte que el deseo aquí está- por cambiar las cosas. El barrio tenía en sus entrañas dos componentes que le marcaron para siempre; dos paternidades emblemáticas para la época de emigraciones: bloques de la dictadura y pisos de empresa.
Alrededor, pequeñas casas, recuerdos de agricultores resistentes y el desorden vertical entre barro y necesidades.

Esa rara colonia lejos del rio y de ácidos textiles no tuvo el Ateneo construido por el patrón ni economatos sin moneda.
Pero de la herencia de todo lo anterior nació, con la bendición de los aires postconciliares **EL CENTRO SOCIAL LA FLORIDA** que bien merece la atención que historiadores le dedican actualmente.

Nosotros aquí debemos hablar de los bares que ampliaban la sala de estar del Centro donde los jóvenes que le rebosaban constataban, entre la cerveza y el amor , la injusticia... pero mejor decir, el desasosiego de lo incompleto, precipitado y mal resuelto que el ambiente reflejaba.

Las conversaciones de los bares, su clientela, definía el termómetro social de cada temporada. Los comentarios en voz alta hacían partícipes de alquileres, el colegio que se debía abrir para los chiquillos, los transportes, la subida del metro... Porque, como dijo el poeta, los españoles gritamos por tres razones y, entre ellas, la justicia.
Se aprendía a interpretar el periódico y los partidos clandestinos empezaron a ordenar primero la información, despues la concienciación y, si se tenía exito, el fichaje que engrosara el capital agitador para posteriores batallas. Las mesas de los bares saben del esfuerzo que costaba convencer al descreido.

EL Centro Social La Florida era un lujo. Como los oasis, daba cobertura a las relaciones y propiciaba sentimientos cívicos y políticos. Entre la sorpresa indignada de algunos socios, la condescendencia disimulada de otros y la inextricable dirección de líderes conscientes de sus objetivos; entre ping-pong, fiestas y excursiones se abortaron candidaturas del tercio familiar, se aguó la fiesta mundial de Centros Sociales, se precipitó la aperturas de escuelas. En matinal dominguera se presentaron las CCOO, y hasta Vanessa Redgrave y el GAT defendieron tanto la revolución troskista como el teatro de clase (obrera, por supuesto)

Pero los usuarios de la **ENTIDAD** (con mayúsculas, por favor, ya que fue la primera de la época moderna de L´Hospitalet, entendiendo por moderno la síntesis de nuevas y viejas gentes, culturas y deseos para el futuro) hablaban en prosa sin saberlo.

Pero ¿por qué desde el año 63 este Centro fué germen de tanta riqueza social y política? Necesitaríamos muchas páginas para resumir el hallazgo: local cedido por una empresa bajo los auspicios de la iglesia preocupada por los problemas de la emigración; colectivos, cristianos o no, empeñados en acabar con la dictadura; un potencial joven en un territorio carentes de tantas cosas, que a trompicones arraigaban en la nueva ciudad.

La entidad satisfacía las necesades sociales pero sobre todo las nuevas querencias de los jóvenes, hijos de la primera hornada emigratoria. Con un sueldo estable en la familia ya podían empezar a filosofar, es decir, pensar en la cotidianidad normalizada: un trabajo mejor que el paterno, estudiar, organizar el equipo de futbol o militar en la resistencia política.
Los sociólogos dicen que este paso, al que nos referíamos en la línea de arriba, es el necesario para no desestabilizar al emigrante. Como si de un niño pequeño se tratase el que cambia radicalmente de medio, primero gatea -busca vivienda y trabajo-, despues se aguanta en pie -conoce el medio-, y, por último, echa a andar porque tiene ya elementos de seguridad para sobrevivir.

El ejemplo, aunque burdo y precipitado, téngase en cuenta cuando se analicen aquellos apasionantes años.

Ya llegaría a Raimon y la manifestación.
Los socios del Centro tapeaban por placer o para rematar la conversación en los bares de la zona. Si la algarabía incomodaba en las dependencias de la entidad, las terrazas de los bares de la Florida ofrecían el marco.

Hemos dicho tapear pero sería más correcto decir "racionear" porque la tapa, como concepto de sustento efímero del vino, no es costumbre.
Tambien en este apartado -el de los bares- La Florida fue pionera dotandose de espacios-síntesis entre la vieja taberna de susistencias y el confuso y particularísimo bar que anunciaba ya los setentas.

Que apareciesen nuevos locales era un imperativo histórico como lo eran las transformaciones sociales. La confusión de espacios era pareja a la de la cotidianidad que, sin acabar de entrever el futuro del todo, lo anunciaban. Como nos enseña Gil de Biedma "El bar es una estilización urbana de la taberna, nacida en el momento en que la vida de las ciudades se despoja definitivamente de todo vestigio de ruralismo". **El Centro Social La Florida**, ruralismo de la dictadura, fue superado por la democracia. Ya sabemos que los dioses son celosos y se llevan a su seno a los mejores, a los más jóvenes. Y así aconteció.

Sin otro deseo que el de encontrarse para compartir la vida, cambiarla si era posible pero sin atisbos de permanencias egoistas, clanes hereditarios y posiblemente por inadecuado para los tiempos presentes, los componentes se desparramaron por los meandros del nuevo L´Hospitalet, precipitando su muerte. ¿Muerte? Como el Caballero Inexistente de Italo Calvino aún se le puede ver en batalla personificado en los que tuvieron la suerte de frecuentar sus estancias.

SI VOSOTROS SOIS LA PALMA,
LA VID VERDADERA YO.

Así habla la vid en **La Humildad Coronada** de Calderón frente al espino, la encima, la mora, el laurel etc, que pugnan por conseguir la corona del triunfo. Junto con la espiga, que aparecen vestidos de aldeanos en el auto sacramantal, es la base de la nueva religión, la transformación del pan y vino en carne y sangre. Así ocurre con los centenares de bares de nuestro entorno que, sin nombre en la historia, han conseguido la transformación de la nueva ciudad.

Sintetizar es dificil pero procuremos ordenar las ideas. L'Hospitalet sufre en los años 60 por un lado la llegada masiva de emigrantes y a la vez la sangría de gentes y liderazgo de las clases medias.

La vida social , si exceptuamos los centros religiosos y un par de entidades históricas, se diluyen entre el marasmo y Barcelona.

La infraestructura social de los años de la República queda muy diezmado y lo existente se enquista ante lo desconocido.

El empobrecimiento social es evidente. Las nuevas aportaciones son balbucientes y ante el desconocimiento de una parte y la posible no necesidad por otra, ofrecen una vida social de susistencia, primaria en lo relacional y sin interes de trascender. Pero con estos materiales había que construir el futuro edificio.

Con paletas aficionados y otros jubilados el trabajo fue lento hasta que llegaron los nuevos constructores, es decir los partidos políticos clandestinos, las vanguardias de la iglesia y los movimientos vecinales apoyados por todos ellos.

Pero las movilizaciones creaban problemas pero no dotaciones sociales.

Las pocas entidades históricas, entre visillos, observaban la realidad que no conocían y excepto los miembros más jóvenes, tocados por el dedo de la curiosidad, esperaban que escampase.

(AA.)

ASSOCIACIONISME

Unos y otros, todos, necesitaban un respiro. ¿Dónde?. Ya lo saben ustedes.
Si se hojea el listado de entidades y colectivos de la ciudad vemos que del centenar que aparecen, unas veinticinco tienen la sede social o su actividad en bares.
El estudio detallado de las mísmas pueden arrojar luz sobre afirmaciones precipitadas que se leen, pero sobre todo se oyen. No es el momento pero apuntemos de pasada que cada colectivo se dota de aquellas estructuras que la necesidad, la cultura o los medios le permiten.

El funcionamiento aparentemente desordenado, entre asambleario y dirigista;las actividades de nuestro gusto o disgusto a él le corresponden. No condenemos por prejuicios más alla de lo que el sentido común dictamina y recordemos al clásico "**hombre soy y nada de lo humano debe serme ajeno.**

Ese centenar de bares y tabernas, bodegas y colmados han ofrecido diariamente lección magistral en costumbres y alimentos, hábitos y conflictos; en definitiva de convivencia.
Su cátedra junto al mercado y la calle (¿ para cuando el estudio de intercambios alimenticios?) la escuela y los medios de comunicación, la participación política, etc son los que han colaborado a ser lo que somos.

Cuando al atardecer el avisado paseante sale por nuestras calles encuentra en los innombrados bares una tertulia, al grupo de jóvenes del esplai, el equipo de futbol, a políticos y maquinadores, a danzarinas entre zumos y a la buena gente que juega la partida si sabe, habla si puede y, si no, oye y se siente vivo.

Si hemos conseguido explicarnos y que se entienda la música y la letra de este pequeño homenaje, agradecidos.

El propósito fue bueno y el trato el que manda la urbanidad. " **Y todo lo demás...todo lo demás es cosa que ha de disponer Dios sobre nuestros honestos o disparatados proponeres."**

NOTAS PARA UNA COMUNICACION QUE YA NO ES TAL.

Los cinco folios que debían recoger la comunicación "LA TABERNA Y EL BAR EN LA VIDA SOCIAL Y POLITICA DE L'HOSPITALET" se alargaron excesivamente para los menesteres previstos.

El tema, desobediente y un poco protestón, no se sometía a los intentos de equilibrios metodológicos.

Al habla con la organización llegamos al acuerdo de dejar como está el trabajo sabiendo que no nos complace a ninguno y, en un futuro no muy lejano, completarlo.

Lo que viene a continuación es un mosaico descompensado y con faenas desiguales. A pesar de todo la comunicación pretende que se reflexiones sobre tres puntos.

1. La historia de nuestra ciudad tiene todavía muchos puntos confusos y otros poco estudiados.

   El campo del asociacionismo reclama tratamiento especial.
2. Además de los análisis económicos y políticos estamos necesitando aportaciones que se refieran a la cotidianidad.

3. El ciudadano, ante la ausencia de infraestructuras para relacionarse, usó el bar como espacio socializador.

   Abandonar prejuicios, lugares comunes y concepciones moralistas, amén de hacer justicia al espacio más democrático de nuestra cultura son intenciones de estas páginas.

EL MOVIMIENTO ASOCIATIVO DE CARACTER REGIONAL

Salvador Pastor
Delegado del Consejo de Comunidades Extremeñas (Junta de Extremadura) por Catalunya

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

Las Asociaciones Extremeñas de Catalunya hemos celebrado las II jornadas de debate para analizar nuestra situación actual y nuestro futuro. Los denominados "Centros regionales" poco a poco van experimentando un cambio sustancial. Partiendo del pilar en que se sustentan, el hecho regional de procedencia de sus asociados/as, ya no son meros núcleos de paisanos/as que se juntan para hablar, comentar, criticar o añorar a su tierra de origen; al mismo tiempo que se consuelan bebiendo unos vinos, comiendo buen jamón, acompañado de unos bailes o jotas. En la actualidad una parte importante de estas entidades se han abierto a su entorno, tomando parte activa en todos los ámbitos de la sociedad que les rodea. En sus locales, además de las actividades propias de su cultura, se realizan otras muy diversas, tantas como el espacio físico y las posibilidades económicas les permiten, con el objetivo de dar a conocer y vender "su tierra de origen y de adopción" a los ciudadanos que viven a su alrededor. De esta forma están rompiendo con su tradición de "círculos nostálgicos y conservadores", convirtiéndose en instrumentos de integración social en la sociedad que les acoge.

Las entidades de "carácter regional" deben esforzar-se en que sus actuaciones y actividades sean participativas, abiertas, solidarias y democràticas; también deben estimular su autoorganización en torno a sus necesidades y objetivos, contando con sus propios recursos, para de esta forma reafirmar su integración en el tejido social y vertebrador de la sociedad civil.

Creo que ha llegado el momento de dar un paso más si no quieren quedarse de meras comparsas folklóricas del movimiento asociativo. Una de las primeras medidas a tomar será el fortalecimiento y potenciación de sus estructuras organizativas, asociándose o federándose, velando por su representatividad real y abogando porque "las peñas de paisanos" "hermandades de carácter religioso" o "asociaciones localistas", se integran en entidades o asociaciones de ámbito local, comarcal, etc., para de esta forma ayudar mejor a consolidar el movimiento asociativo y la vertebración de la sociedad civil.

En segundo lugar deberán plantearse si paralelamente sus actividades diarias, manifiestan su opinión ante la problemática que viven sus ciudades: vivienda, sanidad, servicios sociales, droga, paro, etc. y su participación en los Consejos Sectoriales que creen los gobiernos municipales, Consejos Comarcales, etc.

En tercer lugar deberán analizar cómo estas asociaciones sirven para dar a conocer la realidad actual de su tierra de origen y cómo lo hacen extensivo a la población que les rodea. Y por último, reflexionar por sus relaciones con las Instituciones Públicas: Junta de Extremadura, Generalitat de Catalunya, Diputación y Ayuntamientos; estas instituciones deben reconocer a este movimiento asociativo, por su trabajo y esfuerzo en la construcción de un país solidario y abierto a todas las aportaciones culturales, en igualdad de condiciones que a las demás entidades, y deberán ayudar económica y estructuralmente cuando presentan sus programas de actividades.

Han estableciendo para ello oportunas normativas con criterios objetivables; y no otorgando prevendas o hacer "política de talonario" con el objetivo de la rentabilidad electoral, el dirigismo cultural o la fidelidad personal; pues no hay que olvidar que el movimiento asociativo es frágil y precario, por lo que hay que cuidarlo y darle tiempo, ya que no bastan los decretos, leyes o el dinero.

Estas cuestiones no impiden que nos vayamos planteando seriamente la financiación de estas entiades a través de posibles sociedades, fundaciones o cooperativas de consumo, distribución, comercialización de productos, prestación de servicios, etc.

Resumiendo, con estas jornadas de debate las Asociaciones Extremeñas de Catalunya, deseamos colaborar con nuestro granito de arena, a construir la Catalunya de futuro y defender una apuesta por un funcionamiento de la democracia, aceptando el pluralismo de interés y fines, la tolerancia frente a la discrepancia; la aceptación de la regla de las mayorías, el respeto por los derechos de las minorías, y el ejercicio del derecho a participar y opinar.

(AA.)
ASSOCIACIONISME

JUNTA DE EXTREMADURA
CONSEJO DE COMUNIDADES EXTREMEÑAS
SERVICIO DE ORIENTACION A LA EMIGRACION
Conserjería de
Emigración i Acción Social
Santa Eulalia, 30
06800 MERIDA
Teléfono (924) 30.18.11

FEDERACION DE ASOCIACIONES
EXTREMEÑAS EN CATALUNYA

Avda. Vía Layetana, 21, entlo., C.
Teléf. 319.65.40 - 08003 BARCELONA

COMISION 1ª CONCLUSIONES

ASOCIACIONISMO ACTUAL Y SU FUTURO

La Comisión 1ª de las Jornadas Extremeñas en Cataluña, trás debatir las diferentes ponencias presentadas, llegan a las siguientes conclusiones:

1ª.- Potenciar la F.A.E.C.C. asignándole un mayor protagonismo a la vida socio cultural de la Comunidad Autónoma.

2ª.- Abrir en mayor medida que actualmente las Asociaciones Extremeñas a la sociedad local donde están ubicadas.

3ª.- Coordinar los programas de actividades entre las asociaciones de la zona y especialmente programas de calidad que sean capaces de movilizar no sólo a los socios sino al conjunto de los ciudadanos.

4ª.- Trabajar para una mayor incidencia en los medios de comunicación tanto Autonómicos como nacionales por parte de las Asociaciones Extremeñas.

5ª.- Investigar nuevas actividades que desarrolladas desde las Asociaciones, sirvan al conocimiento de la Extremadura real de hoy.

Castelldefels, 16 de Noviembre 1991

JUNTA DE EXTREMADURA
CONSEJO DE ORIENTACION
A LA EMIGRACION
Conserjería de
Emigración y Acción Social
Santa Eulalia, 30
06800 MERIDA
Teléfono (924) 30.18.11

FEDERACION DE ASOCIACIONES
EXTREMEÑAS EN CATALUNYA

Avda. Vía Layetana, 21, entlo. C.
Teléf. 319.65.40 - 08003 BARCELONA

COMISION 2ª

SUBVENCIONES: TRAMITACION Y PROGRAMA DE ACTUACIONES

CONCLUSIONES

1ª.- Que el Servicio de Orientación a la Emigración, asesore y supervise las solicitudes de subvenciones de las Entidades antes de enviarlas al Consejo de Comunidades Extremeñas.

2ª.- Que en el Servicio de Orientación a la Emigración, se compulsen las fotocopias de las facturas que hay que presentar al Consejo de Comunidades Extremeñas para justificar las subvenciones concedidas.

3ª.- Debido a los problemas que nuestras Entidades tienen al confeccionar los presupuestos y el programa de actividades, sería conveniente que se simplificase la documentación, firmando un Convenio-Programa entre el Consejo de Comunidades Extremeñas y las Entidades que lo soliciten.

Castelldefels, 16 de Noviembre de 1991

(AA.)
ASSOCIACIONISME

JUNTA DE EXTREMADURA
CONSEJO DE COMUNIDADES EXTREMEÑAS
SERVICIO DE ORIENTACION A LA EMIGRACION
Conserjería de Emigración y Acción Social
Santa Eulalia, 30
06800 MERIDA
Teléfono (924) 30.18.11

FEDERACION DE ASOCIACIONES
EXTREMEÑAS EN CATALUNYA
Avda. Vía Layetana, 21, entlo. C.
Teléf. 319.65.40 - 08003 BARCELONA

COMISION III. II JORNADAS DE DEBATE DE LAS ASOCIACIONES EXTREMEÑAS EN CATALUÑA.

CONCLUSIONES

1ª.- Organización Jornadas de Juventudes organizadas por la FAEC, sin discriminación de nacionalidades o autonomías.

2ª.- Hablar con las Juntas de cada centro o asociación para poder organizar y ocupar una sala para la Juventud una o dos veces al mes.

3ª.- Organizar dos veces al año unas reuniones entre los vocales de juventud de cada centro y el vocal de la FAEC.

4ª.- Que las juntas de los centros organicen más actos para la juventud, para financiar la participación de los jóvenes.

5ª.- Potenciar más las bibliotecas para que no sirvan de escaparate. Si las tenemos que sirvan para disfrutarla y ampliar el material discográfico de cada centro.

6ª.- Creación de las Juntas Juveniles con representación en la Junta del centro por medio de su vocal de juventud, propiciando con ello programas adicionales de acuerdo con las edades que compongan las juventudes de cada asociación.

7ª.- Crear programas más al uso de la vida actual, abriéndonos al pueblo y haciendo lo que realmente son las acociaciones, "correos de transmisión entre los pueblos" en nuestro caso entre Extremadura y Cataluña.

8ª.- Crear un ambiente propicio dentro de las asociaciones para la buena convivencia, olvidándose por completo de los personalismos y antagonismos.

9ª.- La juventud, que hasta ahora ha estado limitada por una serie de inconvenientes, que todos los centros padecen, debe no sólo sentirse responsable a la hora de representar el folklore de nuestra tierra de la cual nos sentimos orgullosos, sino que ha de contar con todos los medios y total libertad para realizar actividades propicias de los tiempos actuales. Castelldefels, 16 de Noviembre de 1991

JUNTA DE EXTREMADURA
Conserjería de
Emigración y Acción Social
PRESIDENCIA DEL CONSEJO DE
COMUNIDADES EXTREMEÑAS
Santa Eulalia, 30
06800 MERIDA

Independientemente de las actividades que en la actualidad realizamos las diferentes Asociaciones Extremeñas del Exterior, la Comisión redactora propone estas Conclusiones de carácter general que intentan recoger el espíritu de las diversas aportaciones que aquí se han presentado.

CONCLUSIONES

- Potenciar las Federaciones de Asociaciones Extremeñas en el Exterior, al objeto de que tengan un mayor protagonismo en la vida socio-cultural de la zona donde están ubicadas, y coordinar aquellas actividades que tengan una mayor relevancia en la difusión de "todo lo extremeño".

- Las Asociaciones deben participar de la vida social y cultural de la ciudad donde están ubicadas, y buscar un mayor protagonismo ante las las Instituciones de las zonas, propiciando la aportación de medios que contribuyan a hacer factibles los objetivos planteados.

- Abrir nuestras Asociaciones a la Comunidad donde están ubicadas, ofreciendo nuestros recursos locales, actividades, etc... Al mismo tiempo, dándolas a conocer públicamente a través de campañas informativas.

- Que nuestras Asociaciones Extremeñas del Exterior realicen intercambios entre sí, para conocer las diferentes Comunidades Autónomas donde están ubicadas y los eventos importantes que en ellas se vayan a realizar.

- Nuestras Asociaciones deberán potenciar y propiciar las Actividades dirigidas y presentadas por los colectivos de la juventud, infancia, mujer y tercera edad, nombrando en sus órganos de dirección y gobierno los representantes que se crean necesarios.

- Propiciar la participación progresiva de la juventud en las actividades de las Asociaciones y en sus órganos directivos.

- Que el Consejo de Comunidades Extremeñas incluya en sus programas de actuación actividades específicamente para jóvenes.

(AA.)
ASSOCIACIONISME

OBSERVACION.- En las jornadas participaron 65 entidades.

MOCION

Las Asociaciones Extremeñas del Exterior reunidas en Orellana la Vieja, el día 7 de Diciembre de 1991, manifestamos que estamos vinculados a dos pueblos: el uno Extremadura, por razón de origen o afinidad de las personas que componen estas Asociaciones y el otro la Comunidad donde estamos asentados, por razón de ciudadanía e identificación con sus valores culturales.

Sin embargo, en calidad de puente cultural y humano defendemos la solidaridad entre todas las comunidades Autónomas.

Por eso, y siendo consciente de la enorme deuda que las autonomías potentes económicamente tienen con Extremadura, ya que éstas han perdido en beneficio de las otras la riqueza más grande que un pueblo puede poseer: ¡su capital humano! Entendemos que posturas egoistas con respecto a Extremadura, en el tema de la financiación de las diferentes autonomías del Estado Español, chocan con el sentir de nuestras Asociaciones.

Defendemos por tanto, la distribución de los recursos de este país de manera que se prime a las autonomías que como Extremadura, han dado tanto y recibido tan poco, para con ello nivelar las múltiples deficiencias que el olvido y la expoliación sufrida históricamente, han producido en nuestra tierra.

Observaciones:

1.- Esta ponencia es extensiva para todo el movimiento asociativo de "carácter regional" en general.

2.- Entidades extremeñas en Catalunya
. Total: 17
. Nº socios/as -> promedio entidad: 250 (familias)
. Familias promedio: 3 personas (?)
. Ambito influencia: 250x17x3= 12.750 personas

3.- Entidades "de carácter regional" en Catalunya
. Total: 300 (hay más pero con pocos socios/as)
. Nº socios/socias -> promedio entidad: 25O (familias)
. Familias promedio: 3 personas (?)
. Ambito influencia: 250x300x3= 225.000 personas

LLUIS ABARCA MEDICO

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

(AA.)

ASSOCIACIONISME

Com a complement de la metodologia d'anàlisi d'experiències viscudes en el districte segon i que no varen contemplar-se degudament quan calia, a criteri de l'autor.

No he tingut notícia concreta de si algú, quan es realitzà el Taller en l'Aula de Cultura Collblanc-Torrassa, va tractar a fons el tema de l'afer associatiu integral del barri torrassenc, abastant-ho tot, o si tan sols es va limitar a qüestions concretes, de conformitat amb determinats mitjans informatius, extrets de fonts més aviat tendencioses, no sempre prou contundents i que si s'han emprat com a notícia bàsica, poden arribar, fins i tot, a produir transmutacions.

Ho expresso de tal faisó, pel fet que, quan ara fa un any s'encabí en l'esmentada aula una sèrie de sessions per tal d'aportar dades sobre el tema de l'associacionisme al barri de la Torrassa (a la meitat de les quals vaig poder assistir), em sorprengué constatar que el que generalitzava no responia ben bé al que hauria interessat, ja que del fons documental de les institucions que hi hagueren abans de 1936, i de les que foren creades (o reeixiren) després del 39, poc o res se'n tractà. Jo, escoltava, i hi intervenia si s'esqueia. Vaig adonar-me que els que hi anaren majoritàriament no posseïen suficients coneixements del barri (d'abans) com per testimoniar amb constància.

Fou una experiència profitosa que obrí nous horitzons, però que evidencià la mancança dels estadants, que per l'antiguitat de viure al districte, podien saber-ne més. Vaig fer-ho ben notori un cop finida la primera sessió i haver observat els que hi érem. Amb la intenció de reforçar el nombre de testimonis vius i ben documentats, els vaig facilitar una relació de persones condicionades per a prendre-hi part en les successives sessions. Però en cap moment no s'advertí la seva presència. Enmig d'un barri que em resulta familiar, m'hi trobava pràcticament sol com a representant d'una època.

En conseqüència, el que anava a debat corresponia més aviat als fets esdevinguts al barri en els darrers quaranta anys, que és el que han pogut arribar a saber a la perfecció gairebé tots. Les dades que esporàdicament facilitava jo, m'imagino que en certa manera resultaven divergents al que es pretenia situar damunt la taula. Però són part de la nostra història, agradin o no. Voldria aclarir conceptes. Aquest desig ha estat el motiu d'acceptar la generosa invitació per a participar ara, mitjançant la comunicació que he redactat amb relativa urgència i que puc fer-vos-la arribar de forma oral, tot seguit:

Quan l'any 1930 la nostra venerable Font feia un quart de segle que rajava aigua al mateix lloc de la plaça o encara hi és, en la seva immediata rodalia varen ésser bastides diverses cases de veïnatge, que feien (i encara fan) patxoca. De passadissos, els humiliants "pasillos", no se'n construí cap més ni a la Torrassa ni en cap altre indret de la ciutat. Llavors el doctor Martí i Rost -la memòria del qual sembla que hom ha oblidat- estrenà un pis superposat a una casa de planta baixa; en Tito Llorens obria el seu establiment; l'autobús de dos pisos, procedent de Barcelona, des de començament d'hivern que pujava a la plaça i es deturava,

com a terminal, davant el veterà cafè Espanyol. Hi havia fins a tres abonats al telèfon, ja que era automàtic. D'aquests aparells, dos corresponien a la qualificació de "públics", funcionaven amb fitxa, que despatxaven en els respectius taulells a trenta cèntims, podent-ne fer ús per a una trucada de durada indefinida.

Ultra l'existència de penyes o agrupacions més o menys tolerades, les entitats d'esbarjo continuaven sent el club de futbol "Torrassenc" i la "Societat Coral i Instructiva l'Univers", que tot i que estaven desposseïdes de béns immobles, sense càrrecs fiscals explotaven òptimes instal.lacions.

El terreny de joc dels primers, es trobava a mitja vessant del torrent Gornal, carrer Montseny avall.

"L'Univers" disposava d'uns cinc-cents metres quadrats de superfície distribuïts en les dues plantes d'aquell casalot, fet bastir de nou i expressament per en Josep Jordà i Polls per tal d'adaptar-lo a les necessitats de "L'Univers", i del qual en gaudiren en arrendament des del 1924 fins a fer-los fora els escamots revolucionaris, tan bon punt foren dominats i dominadors del barri, a partir de les primeres hores d'aquell detestable dinou de juliol. "L'Univers", llavors, ho perdé gairebé tot. En tractaré més endavant, quan s'escaigui de fer-ho. Ara tan sols volia deixar constància que el local, ocupat primer pels àcrates i en arribar el trenta-nou pels del bàndol opositor que els reduí, es mantingué en situació precària fins al 1941. Fou aquest any que en Llorens aconseguí llogar-lo i muntar en els baixos un cafè amb pretensions, reservant la planta superior per subarrendar-la al millor postor per tal de fer-hi espectacles esporàdicament o altres serveis de breu durada. Finalment arribà a una entesa amb els directius del "Club de Tennis de Taula Pimpinel.la", mancat d'estatge fins aleshores, i als quals els anà com anell al dit el local de la plaça Espanyola. D'aquí que més d'un dels qui anaren al Taller, en tractar de la qüestió identifiquessin l'edifici esmentat com de "Pimpinel.la" i no de "L'Univers", que molt fàcilment no van arribar a aconseguir i, ni d'esquitllada, es tingués notícia de les seves activitats i de la seva força d'atracció davant un contingent de torrassencs per espai d'uns dotze anys.

Situem-nos novament al 1930, que resultà un any força afavoridor per al desenvolupament expansionista de la plaça. S'ha sabut que els dies 7, 8 i 9 de juny, es va fer la Festa Major, organitzada per "L'Univers", amb una sèrie d'actes importants.

En canvi, pel que fa a l'any següent, no consta que s'hagués fet res. Ni els següents. Amb l'adveniment de la República, la societat local prengué altres girs. El Consistori Municipal no tingué inconvenient de complaure un grup dels qui vivien al barri, desitjosos de canviar el nom a la plaça, i aquesta passà a dir-se "dels Màrtirs de Jaca", per tal de memorialitzar de forma genèrica els protagonistes dels fets esdevinguts el desembre anterior i que per coneguts no he de repetir.

Amb tot, tant el "Torrassenc" com l'Univers i altres entitats de molta menys transcendència, actuaven amb plenitud. A més, va afegir-s'hi una institució de nova planta que responia al nom de "Centre del Sagrat Cor i Sant Josep Oriol", que s'estatjà en uns locals bastits cap a l'any 1929 al carrer del Rosselló, davant el passatge Xiprer. Es va preveure un bon nombre d'aules, pati d'esbarjo, jocs, cinema, teatre i capella. Els dies festius, acollia molt jovent i s'hi feia catequesi a càrrec d'un grup de congregants actius que arribaven de Barcelona; se'n beneficiava un bon sector de torrassencs i collblanquins de vora la riera Blanca i també alguns santsencs. Per tant, en l'arrencada dels anys trenta, eren tres les entitats capdavanteres al barri i el capgirament polític arran del 6 d'octubre de 1934, no els afectà pràcticament gens.

Tingueu present que el 1934 la parròquia de la Mare de Déu dels Desemparats encara no hi era. Tot just aleshores fou creada, però no tingué efecte fins que no s'hi establí el rector ecònom, Enric Xicola, i s'iniciaren les obres del grup escolar i l'església, la qual s'inaugurà el primer dia de desembre de 1935. L'actuació de la parròquia resultà efímera i en moments crítics. Es mantingué solament les trenta-tres setmanes que hi hagué entre la data esmentada i la de l'incendi (19 de juliol de 1936). Les escoles, encara tingueren menys durada: cinc setmanes menys. Eren de moderna textura, amb força ventilació i claror i un bon pati. A la tercera planta s'instal.là la sala d'actes, amb escenari i un equip de cinema sonor, que hom ha deixat dit si el costejà la "Federació de Joves Cristians", amb desig de constituir un centre, tota vegada que ja eren a la parròquia de Sant Ramon de Collblanc, de forma extra-oficial i en evident desacord amb l'ecònom, Mn. Florenci Baucells.

El dia 19 de juliol s'acabà tot. La destrucció del "Centre" fou total; la de la parròquia no tant. "L'Univers" fou incautat pels elements d'organització àcrata, que dominaren des del primer moment tot el barri i àdhuc la ciutat sencera.

El "Torrassenc" també va haver de deixar de banda les seves activitats. He d'esmentar que van transcórrer prop de tres anys fins a intentar una dubtosa recuperació. L'edifici on durant dotze anys hi treballà a ple rendiment "L'Univers" (cafè, jocs, escola per a la mainada, assaigs de la coral, teatre, ball, reunions, exposicions, etc.), durant la guerra fou el quarter general d'operació de les conegudes "patrulles de control". Quan aquesta s'acabà es possessionà del local una secció de forces de l'exèrcit d'ocupació, per la qual circumstància, els hereus de la propietat no pogueren recuperar-la. "L'Univers", com tantes altres entitats, havia estat categòricament dissolta.

En referència al "Centre", completament enderrocat, els qui l'havien fet bastir havien perdut tota il.lusió, consternats com se sentien per la injusta i barroera acció destructora duta a terme precisament el mateix 19 de juliol de 1936. No tingueren cap interès de reconstruir-lo. Estaven molt dolguts dels resultats i, d'altra banda, eren prou conscients que la tasca docent i catequètica exercida per ells fins al trenta-sis, ara pertocava a la parròquia de realitzar-la.

La parròquia era a punt de reprendre ràpidament l'activitat, puix que un considerable contingent de feligresos conseguí firmes per tal de demanar-ne al bisbat la restitució, la qual cosa tingué efecte a principis de maig, i s'establí un culte restringit en el col.legi que Paulina i Montserrat Pujadas havien obert al carrer Llobregat, davant mateix del forn de vidre. Atenia la capella el doctor Xavier Altés, ja que el sacerdot que estigué al front de la parròquia fins al juliol de 1936, li mancà coratge per a tornar-hi. La titulació del nou ecònom, però, fou atorgada a les darreries de juny a mossèn Jaume Busquet, el qual, dotat d'excel.lents qualitats i dinamisme, en tan sols dotze setmanes aconseguí fer-se popular, alhora que organitzava un organigrama secundari i, emprant material aprofitable i afegint-ne de nou, tot a crèdit i en estreta col.laboració amb determinats industrials de la construcció, aixecà el temple provisional d'uns dos-cents metres quadrats de superfície i que s'inaugurà amb tota solemnitat el 16 i 17 de setembre.

De mentre, els supervivents del "Torrassenc", que anaven arribant al barri procedents de camps de concentració i hospitals, intentaven trobar la fórmula adient per a fer reaparèixer el seu club, sense, de moment, trobar la solució.

Per contra, llavors sorgí una nova entitat que es recolzà a l'ombra de la parròquia i prengué per nom el d'un dels carrers on era radicada: Aliança. Els seus components majoritaris van ser els joves afectes a la mobilitat parroquial, Es pretenia jugar a bàsquet, fer teatre i sortir d'excursió. Així es determinà en l'escut dissenyat pel pintor (i soci fundador) Lluís Mestre, i fou brodat a mà per la senyora Elisa Médico.

També fou creat, aleshores, un grup d'esbarjo juvenil mixt, que informalment respongué a "Penking Club".

Aquella tardor, havien començat a funcionar normalment els tres grans cinemes del districte, projectant el que bonament era accessible. La segona guerra mundial, acabada d'esclatar, perjudicà indirectament el nostre país, convalescent com estava de l'encara recent cruesa de les campanyes bèl.liques a les quals ens haguérem de sotmetre. Ara hi havia un desig unànim d'esbargir-se, de forma modesta, ja que la pesseta no rodolava gaire i les butxaques eren buides. Al bar del costat del cinema Romero, el qui en tenia la concessió, s'ufanava fent sonar a ple volum -cap al tard de garebé tots els dies- uns altaveus enfocats al carrer Montseny, per mitjà dels quals audicionava peces ballables, que eren ben rebudes pel jovent i aprofitades per moltes parelles de balladors.

Els del "Penking Club" volgueren legalitzar-se però els fou rebutjat el nom, que no encaixava amb la normativa. Per tal d'accedir a l'aprovació dels estatuts, havien d'expressar concretament les seves finalitats, que en cas de correspondre a l'exercici d'alguns esports -el camí més viable per tirar endavant- els calia adherir-se a la federació corresponent.

Van triar el ping-pong. Amb desig de mantenir fins on fos possible les inicials "P" i "C", proposaren que "Club" es conservés, si agradava a l'organisme oficial "fiscalitzador", ja que es tractava d'una paraula de l'anglès. La "P" seria la lletra inicial de "Pimpinel.la". La cosa anà perfectament i l'entitat passà a dir-se "Club de Tennis de Taula Pimpinel.la".

L'any quaranta es desvetllaren els "vells" components de la coral claveriana "L'Univers", que conservaven l'estendart i la seva dèria. Però no aconseguiren rehabilitar aquella entitat, establerta a Hostafrancs el 1910, i traslladada als números 8 i 9 de la plaça Espanyola, de la Torrassa, el 1924. De societats de nova creació se'n feien amb relativa facilitat, però reeixir amb les antigues era molt problemàtic.

El grup escolar dels Desemparats havia obert portes a principis de gener, gràcies a l'empenta de l'ecònom i la generositat de molta gent. Era integrat per quatre espaioses aules i tots els serveis; el mateix any tindria la sala d'actes completament refeta, però sense l'equip de cinema que havia tingut del gener al juliol del 36 i que fou destruït.

Els set solars (42 m. linials de façana) on hi havia hagut el "Centre" continuaven en total abandó i els propietaris no decidien què volien fer-ne.

Es creaven associacions d'ocellaires, escaquistes i penyes diverses, especialment per jugar a futbol. El bàsquet, en canvi, no donà resultat a "Aliança" i sí al centre parroquial de Sant Ramon, que el desenvolupà amb eficàcia. De teatre començava a fer-se'n assíduament al "Sant Ramon", i es va habilitar la capella del Santíssim com a local de representacions. També a la Torrassa, així que funcionà la sala, varen fer-se algunes representacions.

Ja a l'any 1941 s'ha de dir que a finals de març tingué lloc una "missió general" a nivell diocesà. Tant el temple de Sant Ramon (pertanyent al municipi de Barcelona) com el de la Torrassa s'emplenaven cada tarda per tal d'escoltar els predicadors. El dijous sant sortí per primer cop la processó "de los Pasos", que temps a venir prendria notòria dimensió. El 4 de maig foren beneïdes dues campanes i el juliol arribà, amb nomenament de coadjutor, mossèn Angel Illa. Dos dies abans de Nadal es firmaren escriptures per a l'adquisició dels cinc solars on es preveia edificar el nou temple.

A la tardor de 1941 marxaren els soldats que havien ocupat l'edifici on un dia s'estatjà "L'Univers", a la plaça Espanyola, i això facilità la seva venda. El nou amo, el llogà al cafeter Llorens, que sabé aprofitar l'oportunitat i es traslladà des d'on era establert -el número vint- i hi muntà un establiment modern i acollidor, a la planta baixa, resevant-se la de sobre per a subarrendar-la ocasionalment quan se li presentava l'ocasió. Finalitzà l'any. Hi va haver "Pastorets" al Sant Ramon i als Desemparats. I ball al mercat de Collblanc, la vigília de Nadal, no mancant-hi (ja des del 39) el pessebre als "Obradors Lluch".

Al maig del 42 es va fer públic que els solars del carrer Rosselló on hi havia hagut el "Centre" havien estat cedits als pares salesians per tal que poguessin establir unes escoles professionals. La notícia sobtà l'ecònom Busquet, que no tolerava intromissions de cap mena en la seva demarcació, ni que els subjectes fossin components d'una congregació, com en el present cas. Quan, el 13 de juny, monsenyor Olaechea (salesià) -aleshores bisbe de Pamplona-, davant dels representants i les autoritats procedí a la col.locació de la primera pedra, pràcticament ningú dels circumstants hauria pogut sospitar que entre els convidats hi havia l'ecònom Busquet, que tenia la ferma voluntat de rebatre el projecte i volia trobar-se, un dia, en disposició de negociar els mètodes que fessin possible disposar la parròquia d'aquells anhelats trenta mil pams quadrats. Tanmateix, va saber-se estar d'exterioritzar la seva opinió, que tal vegada l'hauria compromès. Però la qüestió és que el projecte no tirà endavant i, a la llarga, els solars foren cedits a la parròquia que va fer una permuta amb altres que interessaven més. Però això correspondria tractar-ho més endavant.

El 16 de juliol el bisbat adquirí els dos solars que hi havia al carrer Boada (actual del "rector Jaume Busquet"), a rengle seguit dels ja adquirits per bastir el temple, els plànols del qual els anava dibuixant l'arquitecte municipal Puig Janer. Amb la nova adquisició es proporcionava a l'església en projecte un important eixamplament i el lloc necessari per a estatges complementaris i dependències.

Nou dies després (la diada de Sant Jaume) es procedí a col.locar la primera pedra del que seria el temple, amb superfície aproximada de nou-cents metres quadrats. Presidí monsenyor Díaz de Gómara, administrador apostòlic. Esdevingué com a data memorable. L'Enric Joanama era l'alcalde. I una comissió nomenada pel propi ecònom, la qual era presidida per Casimir Sanz, havia dut a terme la primera Festa Major (de després de la de 1930, quan encara les organitzaven des de "L'Univers"). S'instal.là envelat i els actes jolius tingueren una durada de quatre dies.

En aquella època es bastí un espaiós local per a cinema, que fou anomenat "Modern", ben a prop del "Romero", a qui féu competència. A la zona de Collblanc n'hi havien dos més: el "Alhambra" i el "Joventut" (actual teatre municipal). Ambdós disposaven d'escenari, que juntament amb el del centre parroquial Sant Ramon i el de la Torrassa, cobriren àmpliament les necessitats. A més en Llorens cedia, a qui fos, l'escenari de l'antic "L'Univers" (i la sala), a canvi d'unes pessetes. Un temps va ser llogat de forma permanent per un grup artístic afillat a "Educación y Descanso". Proliferaven els dits "nius d'art", en principi dignes de tota consideració, per l'esperit del foment líric que desenvolupaven. També s'establien grups de gent disposada a fer gatzara, com ara la penya "del pito", la "penya cacahuet", els de l'Harmonia...

Començaven a omplir fonaments del que seria el temple parroquial i tant "l'Aliança" com "Pimpinel.la" mantenien la seva activitat, minsament, sense comptar amb mitjans per expansionar-se com cal.

Per la festa patronal del quaranta-tres, un cop finalitzada la processó, hi va haver sardanes a la plaça Espanyola. Les potenciaren els components de la comissió de festes de l'any anterior però de forma particular. Pel juliol (segona Festa Major de la nova època), reaparegué el "Torrassenc", i es va jugar el partit de presentació, contra un component de joves d"Aliança", al camp (dit d'entrenaments) que hi havia a sota de l'estació "Bordeta", del "metro". També reemprengué l'activitat el "Ràcing" de Collblanc, que ara se'n deia "Recreativo". El camp de joc, era en uns solars propers a la carretera, que ara delimitarien els carrers Pérez Galdós i Francesc Layret. El "Torrassenc" anà a jugar a uns camps de la "Torre Melina", propers al "polo". També al mes de juliol arribaren a la Torrassa les germanes "Vedruna" que estrenaren casa i es feren càrrec del col.legi.

A l'octubre "Aliança" s'aventurà a organitzar una ballada de sardanes contractant la cobla "Empòrium", la qual interpretà un programa que evidencià la inexperiència dels qui s'entestaren a fer-lo. Es trencà el glaç, ja que l'any següent, aquella entitat, ja històrica, feu quatre ballades, entre les quals hi havia la dels Desemparats. I l'any 45 s'en feren deu, estrenant-se les primeres tres composicions de la sèrie que hi hauria amb títols al.lusious al barri: "Les noies de la Torrassa", "L'Aliança torrassenca" i "Jovent torrassenc". Temps a venir s'animà l'afició a la sardana i en sorgiren altres derivats, com els aplecs (al Congost i a Arenys de Munt), els concursos i els concerts acompanyats d'homenatges a rellevants mestres compositors, gravació de discs, etc. De fet "Aliança" s'havia tornat sardanista del tot. I quan es produïren diferències entre alguns dels directius i gent de les "forces vives" de la parròquia, s'alterà la trajectòria de l'esmentada entitat, sense que per això deixessin de banda la col.laboració a l'església si calia, i continuant la ballada de la festa patronal mentre fos possible. "Aliança" acceptà la bona acollida de la família Comas/Bodi, propietaris de l'establiment "El Xiprer" i es traslladaren a aquest local on s'hi estigueren fins que va ser enderrocat.

El "Club Pimpinel.la" començà a desenvolupar-se excepcionalment en haver-li estat possible subarrendar permanentment la planta superior de l'edifici "L'Univers", llogat per en Llorens. Fou, més aviat el fill d'aquest el qui admeté l'entitat, a condició que les consumicions de refrescos i licoreria havien de sortir del taulell de l'establiment. I moltes altres coses. Tot s'acceptà sense discussió. Sembla ser que hi intervingué l'alcalde Puig, destacat simpatitzant d'alguns directius del club. S'habilità l'escenari i s'introduïren reformes en el local i ben aviat començà a rutllar la secció teatral, que en poc temps obtingué molt d'èxit per la seva acurada actuació. "Aliança" hagué de fer les actuacions a la Cooperativa de consum "El Respecte Mutu" de Santa Eulàlia. I més tard al centre de "Sant Ramon".

Les corals claverianes, diguem-ne històriques ("L'Univers", "L'Aurora"...) eren ja legalitzades i prenien cos, juntament amb altres de nova formació ("Els Antics", "Els Callats", "Els Rossinyols"...). Van arribar a ser deu -a nivell de ciutat- les entitats corals a ple rendiment quan ratllava l'any 46, any en què, aixecats els murs del temple, es procedí a bastir-hi la coberta de formigó armat.

El mateix any es constituïa, a Barcelona, la "Comissió Abat Oliba", a través de la qual s'afavorí la cultura catalana i s'intensificava la sardana com a manifestació genuïna del nostre tarannà.

El primer de juny de 1947 tingué lloc el primer aplec a Santa Eugènia del Congost, del terme de Tagamanent, i que prendria l'embranzida l'any següent i els successius. Fou un encert d'"Aliança" i la seva constant preocupació per tal de vèncer les dificultats que contínuament es presentaven.

Amb la il.lusió de celebrar la Festa Major, cada juliol s'aixecava a la plaça Espanyola un envelat. També a Collblanc feien festa gran a finals d'agost. La Festa Major de Collblanc, en anar-se edificant tots els solars de què abans es diposava, hagué de traslladar-se a enclavaments propers i en condicions, i cada any resultava més problemàtic.

Aquell quaranta-set entrà el tramvia al terme municipal de l'Hospitalet, en haver pogut superar-se les dificultats dimanants de la Riera Blanca, en l'encreuament amb la carretera de Collblanc. També llavors havia estat enllestit el campanar de l'església de Sant Ramon i inaugurat el rellotge públic, que s'instal.là a càrrec de l'ajuntament barceloní. En aquest terme està ubicada l'esmentada parròquia, per més que dos terços del seus feligresos són veïns del Collblanc hospitalenc.

Els components del Consistori, aleshores mantenien contacte amb la propietària de la "Torre Barrina" (o "Parc de la Marquesa"), sense reultats. Pretenien adquirir la finca per reconvertir-la degudament en benefici dels ciutadans, com per fi ha estat possible.

Evidentment que hi ha moltíssimes dades més per analitzar. Tinc el convenciment, però, que haig de deixar-ho aquí, en arribat a l'any 50, en què sembla que es pot produir un lligam de la meva aportació amb les d'altres fonts d'informació molt més recents i ben documentades de les ques han begut altres companys.

Diré que a les acaballes del 51 s'enllestí del tot el temple de la Torrassa (i la torre del campanar); que el 15 de juny del 52 s'inaugurà el rellotge, costejat pel nostre ajuntament; que el 3 de maig del 53 s'inaugurà l'emissora de ràdio; que pel maig del 54 va ser homenatjada la senyora Tecla Sala i actuà l"Orfeó Català" al "Centre Catòlic"; que el 56 fou dut i clavat a Montserrat el "Clau" simbòlic del sardanisme local; que el 58 s'inaugurà el Camp Municipal d'Esports i la ciutat obtingué la capçalera de "capitalitat del partit judicial"... Etc.

"LES ASSOCIACIONS DE SANFELIU 1960-1990"

Un recorregut per la història de les entitats del barri.
Cicle d'exposicions a l'Aula de Cultura de Sanfeliu.

Arturo Arranz
Director Aula de Cultura de Sanfeliu. Membre del Centre d'Estudis de l'Hospitalet.

Núria Campanyà.
Antropòloga. Responsable del Cicle d'Exposicions.

Samuel Gómez.
Dissenyador gràfic. Responsable Tècnic de les exposicions.

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "L'ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT, PERSPECTIVES"

ASSOCIAR-SE PER LLEGIR O ESCRIURE ?

Joan Font
Nelly Peydró

COMUNICACIO PRESENTADA A LES JORNADES "ASSOCIACIONISME: ESPAI, REALITAT I PERSPECTIVES"
MAIG / 1992

CALENDARI

L'ordre de les exposicions s'ha fet sota un criteri cronològic. En primer lloc es descriuràn aquelles que van aparèixer entre els anys 60 i 80 i després les de l'última dècada. D'aquesta manera l'ordre previst serà el seguent:

- Parròquia Immaculada Concepció
- Club Deportivo Sector Sanfeliu
- Club Sanfeliu Infantil i Juvenil / Casal Sanfeliu de Joves
- Associació de Veïns de Sanfeliu / Comissió de Festes / Associació de Pares d'Alumnes
- **Exposició fotogràfica de l'evolució del barri Sanfeliu per obres II Cinturó**
- Club de Jubilats Sanfeliu
- Club de Petanca Sanfeliu
- Asociación Cultural Andaluza Hijos de Paradas en Catalunya
- Col.lectiu amateur de fotografia Fotoviva

NURIA CAMPAÑÀ, Antropòloga
Centre d'Estudis de L'Hospitalet

AC AULES DE CULTURA
Aula de Cultura Sanfeliu
C/. Mirallo, 31. ☎ 338 01 07 · ✉ 08906

CICLE D'EXPOSICIONS A L'AULA DE CULTURA

SANFELIU

" LES ASSOCIACIONS DE SANFELIU "
1960-1990

un recorregut per la història de les entitats del barri

Ajuntament de L'Hospitalet

L'Aula de Cultura de Sanfeliu, un dels sis equipaments municipals que configuren la xarxa d'Aules de Cultura de la ciutat, està al servei de tots els veïns de Sanfeliu. Entre les moltes coses que li són pròpies (tallers, seminaris, xerrades, organització d'exposicions, d'espectacles, etc.), dona també ajut a totes aquelles iniciatives que ajudin a incrementar la vida cultural, festiva i social del barri.

És per aquest motiu que s'ha volgut donar suport a una proposta del Centre d'Estudis de L'Hospitalet: realitzar, durant aquest any 1992, el taller d'història de l'associacionisme del barri Sanfeliu.

L'acabament de les obres del II Cinturó, es un bon moment per a reflexionar sobre el barri. Urbanísticament, la fisonomia de Sanfeliu sembla ja bastant definida. Socialment, l'eterna amenaça del Cinturó ha estat ja conjurada amb el seu soterrament i, dintre de no massa temps, les associacions comptaran amb locals municipals ben equipats. Sanfeliu, l'antic "sector Sanfeliu", és avui una realitat ben diferent a aquella dels anys 60. Ni més ni menys que un barri més d'aquesta ciutat.

Un barri, tot sigui dit, amb una esplèndida vista urbana on, segurament, és més fàcil fer-se una idea global d'aquesta ciutat nostra que és L'Hospitalet.

ARTURO ARRANZ I GALIANO
Director A.C. Sanfeliu

Durant els darrers anys un dels eixos de treball del **Centre d'Estudis de L'Hospitalet** ha sigut l'associacionisme. Per tal d'analitzar l'incidència i característiques d'aquest fenomen a la ciutat de L'Hospitalet, el Centre d'Estudis planificà una sèrie de projectes. Un d'aquests consisteix en realitzar unes monografies a les entitats més representatives dels barris i, posteriorment, organitzar uns tallers de discussió entre els veïns implicats en la història associativa de cada barri. Actualment ja hi ha publicats els tallers de Gornal i de Bellvitge.

Aquest interés nostre per l'associacionisme, ha coincidit plenament amb el de l'Aula de Cultura del barri de Sanfeliu que ha proposat al Centre d'Estudis ampliar el nombre de monografies a totes les associacions del barri fent una exposició sobre la història i l'actualitat de cada una d'elles.

OBJECTIUS

Es proposa, com a objectiu global, donar a conèixer la realitat associativa del barri de Sanfeliu als seus veïns. Per això es pretén:

- fer una aproximació històrica i del moment actual de cada entitat.

- que els propis associats siguin els protagonistes d'aquestes històries.

- que els resultats quedin reflexats en una exposició oberta a tots els ciutadans.

METODOLOGIA

S'ha pensat utilitzar el mètode de l'entrevista col.lectiva per iniciar aquest tipus d'estudi. També s'ha redactat un guió que serveixi de pauta orientativa i que s'entregarà als participants. Tampoc es descarta la possibilitat de les entrevistes personals per totes aquelles qüestions que no quedin clares.

Pel que fa a l'exposició, es vol combinar la documentació escrita -que serà extreta de les entrevistes col.lectives explicades anteriorment- amb la documentació gràfica (fotografies, documents, etc.) que posseexin les pròpies entitats.

(AA.)

ASSOCIACIONISME

A PROPOSIT DEL CICLE D'EXPOSICIONS A L'AULA DE CULTURA SANFELIU "LES ASSOCIACIONS DE SANFELIU. 1960-1990".

El plantejament seguit, des de l'òptica del disseny gràfic, per aquest cicle d'exposicions, es basa en un intent de comunicació directa (de fàcil lectura i amb cert atractiu visual), malgrat les limitacions tècniques pressupostàries (impressions a una tinta, etc.).

Cartells:
Conservant la imatge gràfica que ja fa servir l'Aula, es mantenen els formats dels cartells i s'unifiquen les tipografies, mantenint l'esquema tipogràfic en tots els cartells d'aquest cicle perquè al carrer siguin reconeixibles com al cicle d'exposicions de l'Aula. Les variants de cada cartell són el color suport i la il.lustració que fa referència a l'entitat corresponent, que pot variar d'estil encara que limitada per la impressió a una tinta.

Tríptic:
Com a presentació i informació de les exposicions s'ha fet un tríptic. A la primera cara es reprodueix la línia tipogràfica dels cartells: Text amb blocs i il.lustració del primer cartell realitzat, que anunciava el cicle d'exposicions. A l'interior el text és una composició equilibrada d'acord amb els continguts, de fàcil lectura.

Exposicions:
Les exposicions consisteixen en un recorregut lineal d'informació al llarg de l'espai de l'Aula, mitjançat 35 plafons de 40x50 cm. Es pretén una comprensió òptima i agradable per al visitant, intercal.lant documents, fotografies i elements gràfics que identifiquen l'entitat exposada.
En ocasions el material gràfic de què es disposa per a exposar no és de gran qualitat, però es potencia el seu caràcter documental. Les diferents exposicions estan unificades principalment en quant al format dels plafons i la seva distribució en l'espai, i s'estableixen variacions cromàtiques així com altres tractaments gràfic.

Samuel Gómez
Dissenyador Gràfic
Responsable Tècnic de les exposicions

A continuació es presenta a les Jornades "Associacionisme: espai, realitat, perspectives" com a exemple que il.lustri aquest cicle, el text de la primera exposició, realitzada el febrer d'enguany. El text era una part d'aquesta que, de forma semblant al que hem fet posteriorment a les següents exposicions, comptava, a més, amb nombroses fotografies i documents històrics recollits per la Núria Campanyà i tractats expositivament per en Samuel Gómez.

Aquesta primera exposició estava dedicada a fer un repàs per la història de la Parròquia del barri, que recentment ha celebrat el seu 25è. aniversari. Es tracta de la parròquia de la Immaculada Concepció. Vull fer esment i agrair la col.laboració del rector, l'Antonio Rodríguez, que en tot moment va ajudar a la Núria en tot el necessari per tal que l'exposició fos un èxit, de la mateixa Núria, que ha fet una important feina de recollida d'informació, de la Teresa Morlas, membre de la comunitat religiosa de "Hermanas de la Caridad de Santa Ana", comunitat vinculada a la Parròquia des de fa temps , així com del Samuel Gómez, per la gràcia que ha tingut en el tractament expositiu.

En el marc d'aquesta exposició va tenir lloc una taula rodona sobre els models parroquials als barris d'història recent, taula rodona on en Manuel Bagunyà, rector de la parròquia de Sant Benet de Can Serra (Casa de la Reconciliació) i l'Antonio Rodríguez, rector del barri de Sanfeliu, van explicar el desenvolupament dels respectius models pastorals d'aquests dos "recents" barris de l'Hospitalet. El debat posterior a aquesta taula rodona va ser molt interessant.

Després d'aquesta exposició se n'han realitzat dues més, el Club Esportiu Sector Sanfeliu i el Club Sanfeliu Infantil i Juvenil /Casal de Joves, i està en marxa l'exposició sobre la història de l'AA.VV. del barri. El cicle va endavant. A final d'any haurem de veure quina valoració en podem fer. El que és evident és que aquest Cicle ha suposat per la gent de les entitats del barri un fet important i una "escalfada de motors" idònia per a l'inici del Taller d'Història de l'Associacionisme del barri que començarà cap a finals d'any de la mà, també, de la Núria Campanyà.

Arturo Arranz i Galiano
Director de l'Aula de Cultura de Sanfeliu
Membre del Centre d'Estudis de l'Hospitalet

(AA.)
ASSOCIACIONISME

CICLE D'EXPOSICIONS
A L'AULA DE CULTURA

SANFELIU

" LES ASSOCIACIONS DE SANFELIU "
1960-1990

PARRÒQUIA
IMMACULADA
CONCEPCIÓ